

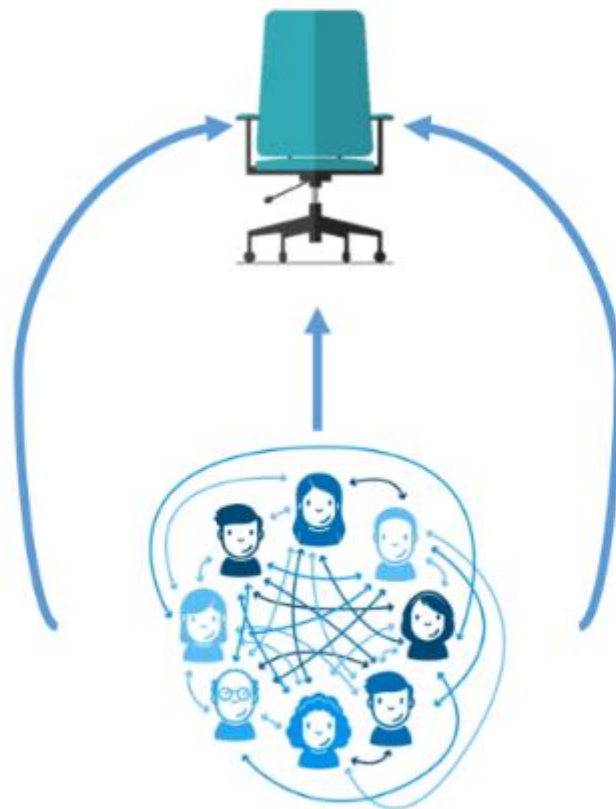
Interesseorganisationers inddragelse i kommunalpolitik

Et casestudie af interesseorganisationers indflydelse på beskæftigelsesområdet i
Aalborg Kommune

Emil Beese, Rune Nyborg, Mattias Schou og Steen Petersen Miller

Vejleder: Henning Jørgensen

Aalborg Universitet – Specialeafhandling, forår 2018

This master thesis, titled Involvement of Interest groups in Municipal Politics – A Case Study of Interest-groups Influence on the Area of Employment in the Municipality of Aalborg, pertains primarily to the subject of interest-group influence upon municipal level politics viewed in the light of influence theory, as well as corporatist/institutional theory.

The main interest of this study is twofold: First, it is to research to what degree interest groups achieve influence upon municipal labour politics- and implementation, as well as to understand why said interest groups achieve their perceived degrees of influence. Second, the interest is to research to what degree the inclusion of interest groups should be understood as institutionalized, as well as why interest groups are included institutionally rather than ad-hoc. The interest in institutionalization stems from an interest in a tradition of inclusivity in Denmark, where interest groups are included ‘institutionally’, often described as “Corporatively”. The interest regarding the degree of institutionalization can be described by: Whether the inclusion of interest groups in labour-politics could be considered “Corporatist”. Corporatism is, in turn, operatively defined as an “Institutional System of interest representation”, from which the analysis of the degree of institutionalization is used to describe whether or not the inclusion of interest groups should be considered corporatist.

This thesis is structured around a case study on inclusion of interest groups within the area of employment in the municipality of Aalborg in year 2018, from which the thesis statement is also found:

To which degree, and why, are interest groups included in labour politics in the municipality of Aalborg in the year 2018?

To shed light on this thesis statement, key actors within the labour-political area of the municipality of Aalborg are interviewed. The informers are defined as “key” when they take part in the so-called Local labour council, when they take part in the committee of labour or when they are a part of the labour administration. The main objective of these interviews is to acquire the key actors’ perception of the internal balance amongst actors in the area of employment in the municipality of Aalborg, as well as the actors’ perception of the institutionalization of the inclusion of interest-groups.

The results of the study are complex and varied, and should be divided in to themes: “To which degree” and “Why”.

In regards to the first theme, which takes up the largest portion of this thesis, the results need to be further divided into two answers, differentiated between “Political inclusion” and “Administrative inclusion”.

In regards to the political inclusion, the inclusion of interest-groups into the area of employment in the municipality of Aalborg, can be described as “Symbolically Corporatist”, meaning that they are ‘institutionally included’ but with only symbolic influence upon definition and formulation of politics, within the same political area.

In regards to the administrative inclusion, the inclusion of interest groups in the area of employment in the municipality of Aalborg can be described as “Substantially Corporatist”, meaning that they are ‘institutionally included’, with substantial influence upon administrative/implementation, within the same political area.

In regards to the second theme, the results are far from definitive. Nonetheless, two possible explanations of the findings noted above can be highlighted. The first relies on a historic bond between the labour organizations and The Social Democratic Party in Aalborg whom has held the power in Aalborg for over 100 years. The second, how the city council utilizes the interest groups’ resources to legitimate and implement the employment policies.

Indhold

1.0	- Indledning	6
2.0	- Problemfelt	7
2.1	- Korporatisme som begreb: Et system for interesserepræsentation	8
2.2	- Kommunaliseringen af beskæftigelsespolitikken	9
2.3	- En tendens til afkorporatisering?	10
2.4	- Centrale undersøgelsesinteresser	12
2.5	- Problemformulering	13
2.6	- Genstandsfelt	16
3.0	- Dette speciales metodiske udgangspunkt	20
3.1	- Forskningsdesign	20
3.2	- Casegrundlaget i dette speciale	23
3.3	- Interviewmetode	28
3.4	- Empiri	31
4.0	- Teori	36
4.1	- Pluralisme	36
4.2	- Korporatisme	38
4.3	- Sondringen mellem pluralisme og korporatisme	41
4.4	- Indflydelse	45
4.5	- Forholdet mellem Indflydelsesgrad, Institutionaliseringsgrad og Korporatiseringsgrad	51
5	- Analyse	55
5.1	- Analysedesign	55
5.2	- Delanalyse 1: Indflydelse	57
5.3	- Delanalyse 2: Grad af institutionalisering	71
5.4	- Delkonklusion: Type af inddragelse	80
6	- Diskussion af vurderinger	84
6.1	- Vurdering af indflydelsesgrad: Skal potentiel indflydelse inkluderes?	84
6.2	- Vurdering af institutionaliseringsgrad: Er ad-hoc inddragelse på baggrund af formel inddragelse stadig ikke-institutionaliseret?	87
6.3	- Indflydelsesgrad og institutionaliseringsgrad revurderet	89

7 - Kontekstualisering af resultater	90
7.1 – Hvad samarbejdes der om?	90
7.2 – Beskæftigelsesplanen og dennes betydning	91
7.3 - Substansen af samarbejdet set i kontekst af statslige begrænsninger	93
7.4 – Substansen af samarbejdsopgaver i Aalborg Kommune	94
8 – Diskussion af forklaringsårsager	98
8.1 – Hvorfor inddrager Aalborg Kommune interesseorganisationer på beskæftigelsesområdet?	98
8.2 – Hvorfor deltager og søger interesseorganisationerne indflydelse?	101
9 – Konklusion	106
10 – Efterrationalisering: validitetsovervejelser	108
10.1 - Indholdsvaliditet	108
10.2 - Ekstern validitet	110
Bibliografi	113

1.0 – Indledning

I Danmark har der længe været en særlig tradition for interessevaretagelse, for interesseorganisering og i særdeleshed for at inddrage interesseorganisationer i udformningen og implementering af politik. Interesseorganisationer og inddragelse af samme, er en velkendt realitet generelt i den vestlige verdens politik, hvor interesseorganisationer i de fleste demokratiske lande er en integreret del af den politiske proces (Hogan, et al., 2008, p. 3).

En interesseorganisation er en organisation, der arbejder på at få politisk indflydelse med udgangspunkt i fælles interesser. Det kan altså siges, at en interesseorganisation er en sammenslutning af interesser, der forsøger at præge en politisk retning. Der findes interesseorganisationer i Danmark, som opererer på internationalt, nationalt, regionalt samt kommunalt niveau. Et område, der i høj grad er præget af inddragelse af interesseorganisationer er beskæftigelsesområdet, hvori både arbejdstager- og arbejdsgiverorganisationer er stærkt repræsenterede i det politiske system. Denne tradition for inddragelse af arbejdsmarkedsparter benævnes ofte som 'korporatisme' – et begreb, der ofte anvendes til at beskrive inddragelse af interesseorganisationer i det politiske system, i Danmark.

Som nævnt har der i Danmark længe været tradition for inddragelse af interesseorganisationer, i særdeleshed på beskæftigelsesområdet. Dette er dog en tradition, der har været under både udvikling og afvikling gennem Danmarks historie.

Derfor vil der i det forestående speciale, blive forsøgt at afklare og beskrive interesseorganisationers inddragelse på kommunalt niveau, hvor meget disse inddrages og hvorfor.

2.0 – Problemfelt

Denne udvikling kan ses i et historisk perspektiv, der går helt tilbage til starten af 1900 tallet, hvor arbejdsmarkedsorganisationer for alvor begyndte at dukke frem, hvoraf flere af disse var med til at præge samfundet i en lang årrække. Grundet en mistillid i det politiske system, hvor Venstre nærede stor mistro over for de siddende Højre regeringer og deres embedsmænd, samt parlamentarismens indførelse, blev der fra politisk side søgt et stærkt samarbejde med arbejdsmarkedsorganisationerne. Dette var hovedsageligt fra Venstres side, da organisationerne kunne bidrage til det politiske arbejde, samt være med i forvaltningen af politikken, og derved styrke Venstres rolle.

Samtidig havde politikerne en tæt tilknytning til de organisationer, der havde en stor del af deres kernevælgere, hvorfor politikerne også interesserede sig meget for disse organisationer og var positive over for deres deltagelse. Derfor inddrogede politikerne også organisationerne velvilligt i både politiske og administrative beslutningsprocesser. Det var således i disse år at korporatismen for alvor blev etableret i det danske samfund, og organisationerne fik en betydelig indflydelse og privilegeret rolle (Christiansen & Nørgaard, 2003, pp. 40-42).

Denne rolle forblev stærk, og i 1930'erne blev samarbejdet mellem organisationerne og det politiske system institutionaliseret, således at organisationerne nu opnåede en fast inddragelse i politiske og administrative beslutningsprocesser. Organisationernes stærke indflydelse blev skiftevis minimeret og genetableret i årtierne derefter (Christiansen & Nørgaard, 2003, pp. 39-41).

Fra 1970'erne begyndte en ændring i organisationernes institutionaliserede rolle, således at denne blev reduceret, dog hovedsageligt i forhold til inddragelse i administrative beslutningsprocesser (Christiansen & Nørgaard, 2003, p. 117). Den politiske indflydelse forblev dog stærk, og kulminerede i midten af 1990'erne, hvor fagbevægelsen var med til at udforme en arbejdsmarkedsreform, der medførte nye indsatser over for forsikrede ledige, samt en oprettelse af 14 regionale og et nationalt arbejdsmarkedsråd. Oprettelsen af disse medførte efterfølgende en høj politisk indflydelse til parterne. Reformen fik dog stor kritik i de efterfølgende evalueringer i slutningen af 1990'erne, hvorfor der bredt i det politiske landskab opstod en modstand mod fagbevægelsens store indflydelse, hvilket eksempelvis medførte at fagbevægelsen efterfølgende blev holdt uden for revisioner af reformen (Jørgensen & Larsen, 2013, pp. 64-65). En række ændringer på det beskæftigelsespolitiske område i 00'erne satte yderligere fagbevægelsen uden for indflydelse på det administrative område, blandt andet grundet et styretningsstab i arbejdsmarkedsrådene og kommunaliseringen af beskæftigelsesindsatsen.

Disse faktorer medførte således en betydelig svækkelse af korporatismen, og dermed fagbevægelsen, og reducerede fagbevægelsens institutionaliserede rolle i de politiske beslutningsprocesser, til nu i højere grad at stå udenfor som enhver anden interesseorganisation (Jørgensen & Larsen, 2013, pp. 65-68; Larsen, 2011, p. 44).

2.1 – Korporatisme som begreb: Et system for interesserepræsentation

Korporatisme kan, helt overordnet, betegnes som et system for interesserepræsentation, hvori interesseorganisationer inddrages institutionelt til samarbejde med offentlige aktører om bestemte sager (Schmitter, 1974; Lehmbruch, 1977). Korporatisme omhandler altså fundamentalt set systematisk *interesserepræsentation*, hvorfor det er nødvendigt at præcisere dette begreb.

Interesserepræsentation kan beskrives som et gensidigt afhængighedsforhold mellem interesseorganisationer og offentlige aktører, der ultimativt omhandler *ressourceudveksling* (Bouwen, 2002, p. 368). Fra interesseorganisationers side er der interesse i at erhverve politisk *indflydelse*, for at kunne flytte politiske dagsordener og beslutningsprocesser i retning af interesseorganisationens målsætninger. Modsat er politiske systemer ofte afhængige af input fra interesseorganisationer, der kan bidrage med nyttige ressourcer til policyformulering (Coen, 2007, p. 334).

En anden værdi, der besiddes af interesseorganisationer, der også til tider kan spille en stor rolle, er deres *repræsentative funktion* (Fisker, 2015). Interesseorganisationernes evne til at sikre, at mange forskellige interesser i et samfund bliver hørt i den politiske debat, er ofte fremhævet som en af de primære funktioner interesseorganisationer besidder. Med det sagt, kan denne repræsentative funktion også fordrejes, hvor nogle interesseorganisationer kan være over- eller underrepræsenteret (Fisker, 2015, p. 46). Interesseorganisationer, der repræsenterer et mindretal, kan til tider opnå større indflydelse på et givent område, end andre interesseorganisationer der ellers repræsenterer flertallet på samme område. Dette kan blandt andet foregå ved, at førstnævnte har flere ressourcer end sidstnævnte, og dermed bedre mulighed for at påvirke beslutningstagerne, eller simpelthen er bedre til at anvende sine ressourcer til at opnå indflydelse.

For at have mulighed for at påvirke beslutningstagerne, er det dog nødvendigt i første omgang at have adgang til disse, da adgang må anses som en forudsætning for, at det er muligt at få forbindelse til beslutningstagerne, og derved erhverve indflydelse (Uhrwing, 2001, p. 13).

Med dette sagt, kan der også opereres med en anden sontring. I litteraturen om interessegrupper differentieres der ofte mellem to tilgange til interessevaretagelse:

Indflydelseslogik og medlemslogik. Førstnævnte betegner en tilgang, hvori interesseorganisationens fokus primært er at sikre magtpositioner og indflydelse, i et givent politisk system, imens en medlemslogik betegner en tilgang, hvor det primære fokus er at sikre medlemmernes interesser (Emmenegger & Klitgaard, 2012, p. 73).

Overordnet er der altså tale om, at interessepræsentation teoretisk set kan beskrives som en proces, hvori der udveksles ressourcer til gensidige fordele. Denne abstrakte interaktionsproces opstår teoretisk set af fire grundårsager: 1) Begge parter (interesseorganisationer og offentlige aktører) har ressourcer, modparten kan anvende, hvorved der opstår interesse for at interagere med hinanden. 2) Det offentlige virke har interesse i interesseorganisationernes repræsentationskraft. 3) En given

interesseorganisation er interesseret at erhverve *indflydelse*, eller 4) en given interesseorganisation er interesseret i at varetage enkelte medlemmers interesser.

I forlængelse kan *korporatisme* forstås som et system, hvori interesseorganisationer systematisk repræsenteres i politiske systemer, på baggrund af institutionelle strukturer.

2.2 – Kommunaliseringen af beskæftigelsespolitikken

Som nævnt i indledningen har der i Danmark i mange årtier været tradition for, at fagforeninger og erhvervsforeninger har været en fast del af udarbejdelsen og implementering af beskæftigelsespolitik. Dog har det korporative system i Danmark været under kraftig udvikling og afvikling siden dennes fremkomst, med både fremgang og tilbagegang (Christiansen & Nørgaard, 2003, pp. 39-41). Særligt strukturreformen fra 2007 og den efterfølgende kommunalisering i 2009 er interessant i denne kontekst, da disse medførte brede forandringer af det korporative system i Danmark.

Med ikrafttrædelsen af Strukturreformen i 2007 var det første gang siden 1970, at der blev ændret på organiseringen mellem staten, regionerne og kommunerne. Reformen blev sat i værk, på baggrund af Strukturkommissionens anbefalinger om en ændring i beskæftigelsesindsatsen, hvor driften af denne skulle overgå til kommunerne. Generelt kan det siges, at Strukturreformen fra 2007 var en gennemgribende reform, med nedlæggelsen af amter og oprettelsen af de fem regioner, samt kommunesammenlægningen (Bredgaard & Larsen, 2009, p. 27; Indenrigs- & Sundhedsministeriet, 2005, p. 5). Den ændrede organisering mellem staten, regionerne og kommunerne har betydet, at kommunerne blandt andet har fået mere ansvar i visse sektorer, blandt andet på beskæftigelsesområdet, hvor staten og kommunerne i fællesskab driver de nyoprettede jobcentre i kommunerne efter Strukturreformen (Indenrigs- & Sundhedsministeriet, 2005, pp. 21-23).

I forlængelse af Strukturreformen kom den endelige kommunalisering af beskæftigelsespolitikken i 2009, der medførte store ændringer i forhold til arbejdsmarkedets parter. Kommunaliseringen var således en videreudvikling af Strukturreformen og imødekom i højere grad de oprindelige intentioner i denne reform. Med kommunaliseringen af beskæftigelsespolitikken, blev arbejdsmarkedets parter frataget den magtfulde rolle, de havde i de regionale beskæftigelsesråd som proaktive politikskabere, og blev erstattet med en overvågende og rådgivende rolle i nyoprettede organer på centralt, regionalt og kommunalt plan. De regionale beskæftigelsesråd, havde til formål at rådgive de fire beskæftigelsesregioner, der primært overvågede og kontrollerede de lokale jobcentre. De lokale beskæftigelsesråd overtog denne rolle, og havde primært til formål at rådgive jobcentrene om beskæftigelsesindsatsen, samt et ansvar for en pulje til initiativer rettet mod lokale virksomheder (Bredgaard & Larsen, 2009, pp. 12-13; Bredgaard & Rasmussen, 2017, p. 72).

I 2015 sker der i forbindelse med en beskæftigelsesreform for dagpengemodtagere igen en justering af styringsstrukturen, hvor Beskæftigelsesregionerne afskaffes og de hidtidige

Regionale og Lokale Beskæftigelsesråd igen erstattes med Regionale Arbejdsmarkedsråd (Bredgaard & Rasmussen, 2017, pp. 73-74). Visse kommuner har dog valgt at beholde det Lokale Beskæftigelsesråd, herunder Aalborg Kommune.

De nye Regionale Arbejdsmarkedsråd har primært til formål at koordinere og sikre et samarbejde mellem kommunerne i de forskellige regioner, samt mellem a-kasserne og kommunerne (Bredgaard & Rasmussen, 2017, p. 74).

Det kan siges, at arbejdsmarkedets parter gradvist har fået svækket deres indflydelse i beskæftigelsespolitikken på centralt og regionalt niveau, grundet skiftet fra de Regionale Arbejdsmarkedsråd, der havde reel beslutningskompetence, til rådgivende funktioner centralt, regionalt og kommunalt. Modsat blev indflydelsen dog styrket kommunalt i de Lokale Beskæftigelsesråd (Bredgaard & Rasmussen, 2017, p. 72). Dette har betydet, at arbejdsmarkedets parter ikke længere fungerer som korporative aktører, der sammen udarbejder fælles politiske beslutninger på beskæftigelsesområdet, men derimod som eneaktører der kæmper for, at de endelige beslutninger bærer præg af deres egne interesser, og derved er de institutionelle fællesinteresser ikke længere eksisterende i beskæftigelsespolitikken (Jørgensen, et al., 2014, p. 109).

Den historiske udvikling, og herunder Kommunaliseringen medførte således en yderligere svækkelse af korporatismen i Danmark, og reducerede fagbevægelsens institutionaliserede rolle på beskæftigelsesområdet, til nu i højere grad at stå udenfor som enhver anden interesseorganisation (Jørgensen & Larsen, 2013, pp. 65-68; Larsen, 2011, p. 44).

2.3 – En tendens til afkorporatisering?

Denne korporative svækkelse i Danmark betegnes i visse dele af litteraturen som en tendens til *afkorporatisering* (Jørgensen, et al., 2014; Binderkrantz, et al., 2009), der ofte beskrives som en historisk proces af institutionel svækkelse af det korporative system. Men alt imens der er relativt bred enighed blandt danske forskere om, at der er sket en svækkelse af det korporative system på visse *niveauer* og i visse *sektorer*, er der mindre enighed om, hvilken *grad* af svækkelse der er tale om, og i særdeleshed hvor denne afkorporatisering 'leder hen'.

Graden henviser til hvor markant denne tendens er, altså hvorvidt det er mindre eller større ændringer, der kan anskues i den korporative udvikling. Hertil er der enighed om, at der er sket ret markante forandringer, omend det ikke altid er helt klart, hvilken grad af forandring der kan anskues (Jørgensen & Larsen, 2013, pp. 65-68; Larsen, 2011, p. 44; Jørgensen, et al., 2014; Binderkrantz, et al., 2009; Bredgaard & Rasmussen, 2017).

Niveau henviser til tre overordnede niveauer; centralt, regionalt og kommunalt niveau, og mere specifikt i forhold til, hvilke parter, der er involveret i hvert af disse (Cawson, 1985, pp. 15-16). Af disse tre er det i høj grad oftest det centrale niveau, der er i fokus i litteraturen (Christiansen & Rommetvedt, 1999; Binderkrantz, 2005; Christiansen & Nørgaard, 2003; Jørgensen & Larsen, 2013; Christiansen, et al., 2000), hvor der ofte er bred enighed om en generel svækkelse af det korporative system. Den samme tendens til afkorporatisering ser

dog ikke umiddelbart ud til at være foregået i samme grad på det regionale og kommunale niveau (Binderkrantz, et al., 2009, pp. 204-205; Bredgaard & Larsen, 2009; Bredgaard & Madsen, 2017). Dette kan begrundes med en række årsager, herunder at byttevilkårene mellem ressourcer og indflydelse ikke har ændret sig så markant, som på det statslige niveau. Samtidig har der på det regionale og kommunale niveau været tradition for mindre konfliktfyldte beslutningsprocesser, samt medier, der spiller en mindre rolle og derved har en mindre påvirkningskraft (Binderkrantz, et al., 2009, pp. 204-205).

Sektor henviser til det specifikke politiske område, hvori tendensen foregår, eksempelvis landbrugs-, økonomi- eller beskæftigelsesområdet. Det primære fokus i litteraturen ligger dog overordnet på beskæftigelsesområdet, blandt andet eftersom dette område er, eller har været, karakteriseret ved en høj grad af korporatisme i dansk kontekst (Christiansen & Nørgaard, 2003; Jørgensen & Larsen, 2013; Larsen, 2011).

Endvidere må det formodes, at en faktor som geografi også kan have betydning for korporatismen, da politiske tilhørsforhold og arbejdsmarkedsforhold kan være mere eller mindre bestemmende for, i hvor høj grad der kan anskues en afkorporatisering. Politiske tilhørsforhold refererer til, hvilke politiske partier, der er valgt ind i de givne områder, og arbejdsmarkedsforhold refererer til de arbejdshistoriske forhold, som har været med til at forme kommunens erhvervsstrukturer.

Som nævnt er der i særdeleshed udbredt uenighed om, hvor afkorporatiseringen 'leder hen', forstået som hvad der 'erstatte' det korporative system, eller hvad det korporative system transformeres til. Bredt betegnet, benævner en række forskere denne udvikling som en vej til ikke-institutionaliseret interessevaretagelse i Danmark, omend denne interessevaretagelse beskrives med forskellige begreber, ud fra forskellige fortolkninger.

Eksempelvis forsøges der i et forskningsprojekt fra Aarhus Universitet, at kortlægge interesseorganisationers adgang og indflydelse på nationale medier, Folketinget og centraladministrationen, og i dette beskrives transformationen som en udvikling mod *privilegeret pluralisme*. Dette begreb anvendes overordnet som en sammenkobling mellem korporatisme og pluralisme. Det pluralistiske anskues ved, at en bred skare af interesseorganisationer kan opnå politisk indflydelse, mens det korporative anskues ved at visse organisationer har bedre adgang til de politiske beslutningstagere end andre (Binderkrantz, et al., 2014). I et ældre forskningsprojekt beskrev Hilmar Rommetvedt og Peter Munk Christiansen (1999) endog udviklingen som en overgang til *lobbyisme*, hvori der argumenteres for en faldende grad af institutionalisering. Derfor er interesseorganisationer i højere grad nødsaget til at benytte lobbyvirksomhed, for at opnå indflydelse. Henning Jørgensen argumenterer ligeledes for en lignende udvikling; at institutionaliseringen er faldende, hvorfor det er nødvendigt for interesseorganisationerne at søge indflydelse via andre metoder. Yderligere påpeger Jørgensen, at lobbyismens fremgang i Danmark, ofte kan betegnes som indikator på en udvikling væk fra en korporativ struktur, i retning af en mere *pluralistisk* struktur (Jørgensen, et al., 2014).

Selv om der er uenighed om, hvilket begreb der skal sættes på denne udvikling, og hvor- samt i hvilket omfang denne udvikling er sket, er der dog forholdsvis bred enighed om udviklingens karakter; at den store grad af institutionalisering i samarbejdet mellem stat og visse interesseorganisationer, ikke længere er en realitet (Jørgensen, et al., 2014; Larsen, 2011; Binderkrantz, et al., 2009; Christiansen & Rommetvedt, 1999).

2.4 – Centrale undersøgelsesinteresser

Overordnet set er der altså tale om, at det danske korporative system har undergået forandring de i sidste 10 år, siden strukturreformen 2007, hvor der tilsyneladende er tale om en generel svækkelse af arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationernes rolle på beskæftigelsesområdet. Med det sagt, gælder denne udvikling tilsyneladende hovedsageligt på det nationale og regionale niveau, imens det modsatte ses på det kommunale niveau. Altså, er der, angiveligt, en stor forskel i 'graden' af korporatisme i det nationale og regionale på den ene side, og det kommunale på den anden side. Derfor er det særligt interessant at kigge på det kommunale niveau, for alt imens at det kan konkluderes, at den korporative svækkelse ikke i samme grad kan anskues på det kommunale niveau, så er det dog stadig uvist, i hvilken grad korporatismen stadig eksisterer på dette niveau. Netop denne 'grad' af korporatisme, særligt på kommunalt niveau, indfanger den basale undersøgelsesinteresse, der danner grundlaget for dette speciale: *I hvilket omfang eksisterer der fortsat korporative strukturer på kommunalt plan?*

Med det sagt, er de dybere og mere udarbejdede undersøgelsesinteresser dog mere komplicerede, end den basale. Derved er der i dette afsnit gennemgået de tre primære undersøgelsesinteresser, samt de to erkendelsesinteresser, der udgør grundlaget for dette speciale og dets problemformulering.

For at beskrive disse undersøgelse- og erkendelsesinteresser, skal der tages udgangspunkt i begrebet *korporatisme*. Som nævnt kan korporatisme overordnet anses som et *system* af *interesserepræsentationer*, hvori *interesseorganisationer inddrages institutionelt*, hvorved et studie af omfanget af korporatisme nødvendigvis inkluderer et studie af *systemer*, *interesserepræsentation*, *interesseorganisationer*, *inddragelse* og *institutioner*.

Disse abstrakte begreber kan siges at indfange de teoretiske elementer af dette speciales *genstandsfelt*, beskrevet i afsnit 2.6.2, og er derfor alle forholdsvis vigtige, for at forstå grundlaget for denne undersøgelse. Med det sagt, er der dog et begreb i denne definition, der er særdeles vigtig for at forstå selve undersøgelsesinteresserne for dette speciale: *Inddragelse*.

Inddragelse skal forstås som et neutralt begreb, der simpelt beskriver selve den handling at inkludere interesseorganisationer i en given enhed, såsom en beslutningsproces, en politisk sektor eller lignende. Inddragelse er udformet af to hovedtemaer: *Indflydelsesgrad* og *Institutionaliseringsgrad*. Den første forstås som graden af indflydelse på den givne enhed, som givne interesseorganisationer erhverver gennem inddragelsen af samme. Den anden forstås som graden af 'institutionaliseringen' af samme, forstået som niveauet af

tilstedeværelse af regler eller normer, ved inddragelsen af interesseorganisationer. Disse to teoretiske genstande, indflydelsesgrad og institutionaliseringsgrad, udgør to af de tre af de centrale undersøgelsesinteresser ved dette speciale.

Den tredje undersøgelsesinteresse er at beskrive graden af korporatisme, forstået som det omfang inddragelsen kan beskrives som korporativt eller pluralistisk. Som dette hentyder, betyder det at "graden af korporatisme" er opstillet som afhængig af graden af indflydelse og graden af institutionalisering ved inddragelse, som nærmere beskrevet i afsnit 4.5.1.

Overordnet set, er der altså opstillet tre undersøgelsesinteresser: at afklare 'graden af korporatisme', samt graden af indflydelse og institutionalisering ved inddragelse af interesseorganisationer.

Imidlertid er det dog nødvendigt, at tilvejebringe formuleringen 'omfanget af' igen, da denne formulering indfanger en af de to centrale *erkendelsesinteresser* i dette speciale: at forsøge at afklare 'grader' af korporatisme, inddragelse og institutionalisering i en given sektor i en given kommune. Samtidig er der dog også en erkendelsesinteresse i henhold til at afklare, 'hvorfor' der fortsat eksisterer (eller ikke) korporative strukturer på kommunalt plan, hvorved undersøgelsesinteresserne skal modificeres. Derved skal alle tre undersøgelsesinteresser beskrives som interesser i både at forstå *omfanget af* genstandene, samt *hvorfor* dette omfang tilsyneladende eksisterer.

2.5 – Problemformulering

Ud fra ovenstående diskussion af undersøgelsesinteresser, kunne en eventuel problemformulering opstilles således: *I hvilken grad og hvorfor inddrages interesseorganisationer på beskæftigelsesområder på kommunalt niveau i 2018?*

Denne problemformulering er dog imidlertid for bred og upræcis, og mangler i særdeleshed empirisk kontekstuel afgrænsning. Til dette tages der udgangspunkt i et casestudie, hvorved der skal tilvælges en case, forstået i denne kontekst som et bestemt beskæftigelsesområde i en bestemt kommune i år 2018. Denne case skal kunne afgive relevant viden om korporatisme på kommunalt niveau, hvorved der er to centrale kriterier, der skal opfyldes. Først og fremmest skal der være et såkaldt lokalt beskæftigelsesråd (LBR), da det er igennem disse, at interesseorganisationers mulighed for inddragelse i beskæftigelsesindsatsen kommunaliseres. For det andet skal casekommunens LBR også helst være 'relevant' i kommunens beskæftigelsespolitik, i den forstand, at LBR'et umiddelbart skal fremvise egentlig indflydelse på beskæftigelsesområdet i casekommunen.

Til dette er der i nærværende speciale udvalgt Aalborg Kommune, da det er en af de kommuner, hvori det lokale beskæftigelsesråd er bibeholdt, samt har ry for at gøre relativt meget ud af at inddrage interesseorganisationer i beskæftigelsesområdet.

Dertil kan problemformuleringen præciseres således:

I hvilken grad og hvorfor inddrages interesseorganisationer på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune i 2018?

For at besvare denne problemformulering fuldt ud, er det nødvendigt at opstille to overordnede undersøgelsesspørgsmål, der kan operationalisere de erkendelses- og undersøgelsesinteresser, dette speciale baserer sig på:

Hvilken grad af indflydelse vurderer begge parter, interesseorganisationen på den ene side og politikere/forvaltning på den anden side, at interesseorganisationen har på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune?

Dette første undersøgelsesspørgsmål har til formål, at belyse den indflydelse interesseorganisationerne har på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune, og inddrager således begge parter vurdering af denne, for at give et så retvisende billede som muligt. Hvis begge parter vurderer, at interesseorganisationen har opnået stor indflydelse i en sag eller beslutningsproces, er det med stor sandsynlighed korrekt. Modsat hvis interesseorganisationen vurderer egen indflydelse til at være høj, mens politikere eller forvaltning vurderer det modsatte, er der grund til at drage tvivl om interesseorganisationens vurdering.

Er interesseorganisationen institutionelt inddraget i beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune, eller erhverver de indflydelse med andre metoder?

Dette andet undersøgelsesspørgsmål har til formål, at vurdere i hvor høj grad interesseorganisationerne er institutionelt inddraget. Dette vil agere som pejlemærke i forhold til endeligt at blive i stand til at vurdere institutionaliseringsgrader i datamaterialet. Informationen, der opnås gennem de foretagne interviews, vil således blive koblet op på dette parameter, og vurderet ud fra et helhedsbillede af den empiri, der er fremskaffet.

2.5.1 – Projektdesign

I de foregående kapitler er det forsøgt at beskrive, de grundlæggende interesser bag dette speciale, for derigennem at konstruere en problemformulering. Denne problemformulering beskriver dog ikke, hvordan studiet tager sig ud, hvorfor dette afsnit er inkluderet i problemfeltet.

Dette afsnit er designet til kort at beskrive, de primære formål samt argumentation, der gennemgås i dette speciale. Afsnittet er således opdelt efter følgende kapitler: Problemfelt, Metode, Teori, Analyse og tre Diskussionskapitler.

I relation til problemfelt og genstandsfelt, kan der tilskrives to overordnede målsætninger til dette speciale. 1) At forsøge at vurdere 'grader' af 'korporatisme' på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune i 2018. 2) At diskutere disse udledte grader, med den målsætning at forsøge at opstille forklaringsårsager til vores observationer.

Korporatisme forstås overordnet som et system af interesserepræsentation, hvori der foregår institutionaliseret inddragelse, for nærmere forklaring se afsnit 4.0 Teori, og er sat på et

kontinuum fra 'lav' tilstedeværelse, til 'høj' tilstedeværelse af samme.

Ved denne korporatismedefinition skal der i særligt lægges fokus på betegnelsen inddragelse, hvilket indrammer, hvad der kan beskrives som selve temaet for dette speciale.

Hvis dette speciale skulle koges ned til at være et studie om ét enkelt af disse, kunne dette subjekt reduceres til *inddragelse* af interesseorganisationer på kommunalt niveau i Danmark i 2018.

Interesserepræsentation i Danmark er imidlertid stærkt forbundet med korporative traditioner, hvorfor det også er legitimt, at beskrive dette studie som en undersøgelse af korporative strukturer, med fokus på niveauet af korporatisme.

Dette niveau er opdelt i to subenheder: niveau af institutionalisering og niveau af inddragelse. Den første refererer til graden af institutionalisering, forstået som graden af normmæssig eller regelmæssig struktureret inddragelse. Den anden refererer til graden af indflydelse, forstået som den mængde indflydelse en given interesseorganisation har i et givent politisk system. For mere om disse begreber, se afsnit 4.0 Teori.

Dernæst er det nødvendigt at præcisere, *hvordan* disse interesser tilgås. Helt overordnet opereres der i dette speciale med et *single casestudie*, hvor beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune er strategisk udvalgt som case for inddragelse på kommunalt plan. For at indsamle data om denne case, anvendes der interviews med offentlige aktører, samt udvalgte organisationer på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune. Her differentieres mellem tre 'typer' af organisationer: arbejdstagerorganisationer (LO, FTF og AC), arbejdsgiver- og erhvervsorganisationer (DE og DI), samt aktører fra det offentlige virke i Aalborg, opdelt mellem Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen og kommunalbestyrelsen.

Det primære kriterium for udvælgelse i de første to typer, er medlemskab i det *lokale beskæftigelsesråd (LBR)*, eller at organisationen har sendt høringsvar til eksempelvis *Beskæftigelsesplan 2018 for Aalborg Kommune* (Aalborg Kommune, 2018). Til medlemmerne af kommunalbestyrelsen har kriteriet primært været medlemskab i *Beskæftigelsesudvalget*. Endeligt er informanten fra Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen udvalgt ud fra information, erhvervet fra interviews med organisationerne på beskæftigelsesområdet. For flere detaljer, samt en figur over det empiriske design, se afsnit 3.4 Empiri.

Der opereres i dette speciale med fire 'typer' for interesserepræsentation: *Symbolisk Korporatisme*, *Substantiel Korporatisme*, *Symbolisk Pluralisme* og *Substantiel Pluralisme*. Den udvalgte teori i dette speciale, er funderet i figur 2, se afsnit 4.5.1 for illustreret figur, hvorved der således opereres med teori omkring *Korporatisme*, *Pluralisme*, *Indflydelse* og *Institutionalisme*, som beskrevet i kapitel 4 Teori.

Analysen er ligeledes opbygget med inspiration fra ovennævnte figur, og omhandler to 'horisontale' analyser: Om *Indflydelsesgraden på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune* og om *Institutionaliseringsgraden* på samme. Hver af de to analyser samler og præsenterer en kondenseret udgave af informanternes overvejelser om de to temaer. Til sidst er disse overvejelser samlet til diskussion af *korporatiseringsgraden*, før de egentlige

diskussionsafsnit. Analysen har således til formål at indfri den umiddelbare erkendelsesinteresse ved dette speciale; at forstå *omfanget* af indflydelse, institutionalisering og korporatisme på et givent beskæftigelsesområde, i dette tilfælde beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune i 2018.

Hvor analysen har til formål at afdække *omfanget* af de tre teoretiske kernegenstande, har diskussionen modsat til formål at diskutere eventuelle *forklaringer* for observationerne beskrevet i analysen. Yderligere er specialets metodiske tilgang diskuteret og efterovervejet, hvor det forsøges at vurdere, hvorvidt det har været et succesfuldt studie eller ej.

2.6 – Genstandsfelt

Som nævnt arbejdes der i dette speciale ud fra en tresidet undersøgelsesinteresse, hvoraf disse har hver to erkendelsesinteresser. Disse interesser beskriver dog ikke de nødvendige afgrænsninger, der skal gøres for at præcisere, *hvad* der helt præcist undersøges. For at klarlægge hvad, hvor og hvilken tidsperiode denne undersøgelse beskæftiges med, er dette speciales *Genstandsfelt* præsenteret i dette afsnit. Genstandsfeltet er opdelt i to temaer: empiriske genstande og afgrænsninger, samt teoretiske genstande og afgrænsninger. Den førstnævnte beskriver fysiske og tidsbestemte afgrænsninger, samt direkte empiriske undersøgelsesgenstande. Den sidstnævnte beskriver mere teoretiske og abstrakte afgrænsninger, samt de teoretiske undersøgelsesgenstande, der søges viden om.

2.6.1 – De empiriske genstande og afgrænsninger

I selve problemformuleringen, samt casegrundlaget præsenteret i afsnit 3.2.1 Casedesign- og udvælgelse, kan der allerede forefindes nogle af de centrale elementer i dette speciales empiriske genstandsfelt. Som det fremgår ovenfor, involverer problemformuleringen betegnelserne "*på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune i 2018*", hvorved der naturligvis er tale om, at studiet er afgrænset til netop genstandsfeltet af samme navn. Begrebet *kommune* refererer til en organisatorisk og politisk enhed, med en vis form for selvstyre og lokalpolitisk beslutningstagning. Hertil er det dog nødvendigt at understrege, at der ved begrebet *beskæftigelsesområde* refereres til alle ressortområder, der relaterer sig til Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen, såsom aktiveringsindsatser, ledighedsydelse, kobling mellem uddannelse og beskæftigelse, almen rådgivning med mere. I afsnit 2.6.1.1 er der en mere uddybende beskrivelse af beskæftigelsespolitik.

Herved skal *beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune* forstås som de politisk udvalgte råd og udvalg, som beskæftiger sig med beskæftigelsespolitikken i Aalborg Kommune og de aktører, der befinder sig i disse råd og udvalg.

Det pågældende årstal refereret til i problemformuleringen er dog kompliceret at afgrænse. Alt imens det primært er formålet at afgrænse undersøgelsens omfang til at omhandle inddragelse i år 2018, er der to modifikationer, der skal tilføjes.

For det første er der en underordnet undersøgelsesinteresse i at forsøge at indhente data om inddragelse i Aalborg Kommune *før* kommunaliseringen i 2009. Som konsekvens af denne

nysgerrighed er nogle af informanterne (se afsnit 3.3.2 Interviewmetode) adspurgt om deres perception af inddragelse på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune før og efter 2009, og i særdeleshed, hvorvidt denne inddragelse havde gennemgået stærk transformation. Overordnet set er idéen, bag dette design, at etablere et før-efter billede af inddragelse fra 2009 og 2018, med det formål at undersøge sammenlignelighed mellem præ-kommunalisering og post-kommunalisering. Desværre havde kun få af informanterne en tilfredsstillende forståelse af inddragelsen af interesseorganisationer før 2009, hvorved denne interesse kun blev delvist opfyldt.

For det andet er det tidsafgrænsede perspektiv i dette speciale, en smule udfordret af de faktiske empiriske omstændigheder på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune i 2018. For at sikre, at informanterne havde en indgående viden til Beskæftigelsesudvalget og dets virke, samt erfaring med interesseorganisationerne på det beskæftigelsespolitiske område, blev disse derfor udvalgt, med udgangspunkt i den forgangne byrådsperiode. Dette sikrer, at informanterne har tilstrækkelig erfaring i henhold til arbejdet med beskæftigelsespolitik i Aalborg Kommune. Informanterne er dermed udvalgt på baggrund af deres tilstedeværelse i den forgangne periode, og ikke den nuværende byrådsperiode. Dette begrundes med, at flertallet af de nuværende medlemmer af Beskæftigelsesudvalget er vurderet til, ikke at have siddet i udvalget i tilstrækkelig tid, til at kunne svare fyldestgørende på interviewspørgsmålene, i forhold til medlemmer af det forrige udvalg. Samlet set kan tidsperspektivet ses som værende afgrænset til 2018, omend det ikke skal forstås således, at der udelukkende bliver undersøgt inddragelse i 2018. Det overordnede tidsperspektiv skal i forlængelse heraf, altså betragtes som interesseorganisationers inddragelse i beskæftigelsespolitikken i Aalborg Kommune i 'nyere tid'.

Med 'nyere tid' hentydes der til, at informanterne, der er inddraget i undersøgelsen, ikke er blevet bedt om at tage stilling til et bestemt tidspunkt. Derved kan det ikke vides med sikkerhed, hvilken tidsperiode, der fortolkes på. Dermed anvendes begrebet 'nyere tid', da der ikke med sikkerhed kan afgrænses en konkret tidsperiode, men at der umiddelbart er tale om en tidsperiode fra 2018 og fire til fem år tilbage. Eftersom størstedelen af informanterne - og især kommunalpolitikere - ikke har bestridt deres poster i længere tid end omkring fem år, antages det dermed, at langt størstedelen har taget udgangspunkt i denne tidsperiode, i deres afgivne svar.

Endeligt er det nævneværdigt, at der i dette speciale tages udgangspunkt i *organisationer* som genstande. De udvalgte organisationer er beskrevet mere udførligt i afsnit 3.4.2

Empiribeskrivelse, om det empiriske grundlag for det nærværende speciale. I dette afsnit skal det blot understreges, at der empirisk tages afsæt i organisationer på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune i 2018, og altså ikke i det overordnede beskæftigelsesområde. Udvalgte informanter inden for hver udvalgt organisation informerer om deres egne respektive organisationer (og hinandens organisationer, se afsnit 3.3.2 Interviewmetode- og design operationaliseret), hvorved datakilden i dette speciale primært er organisationer repræsenteret af informanter fra samme.

Dette medfører dog også én overordnet udfordring, altså hvorvidt den eller de informanter, der inddrages fra en organisation, er i stand til, på fyldestgørende vis, at udtale sig om hele organisationens arbejde på det pågældende felt. Dette er dog en generel udfordring ved at inddrage organisationer som helhed, hvorfor det er essentielt at udvælge informanter, der kan imødekomme dette. Derfor er der i dette speciale søgt at udvælge informanter, der med stor sandsynlighed kan udtale sig på hele organisationens vegne, om inddragelse på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune.

Yderligere er der en anden interessant problemstilling i denne kontekst. Denne udspringer af at den viden, der indhentes fra de udvalgte organisationer, omhandler to abstrakte genstande: *det politiske system* og *inddragelse* af interesseorganisationer på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune, hvorved det er nødvendigt at præcisere, hvad disse begreber indebærer. Disse abstrakte genstande er beskrevet i afsnit 2.6.2.

2.6.1.1 – Beskæftigelsespolitik

Arbejdsmarkedspolitik kan overordnet opdeles i en organisatorisk og funktionel forståelse. Den organisatoriske betegner det politiske ressortområde, hvori beskæftigelsespolitikken foregår, altså er denne placeret under Beskæftigelsesministeriet. Dette er dog ikke en præcis forståelse, blandt andet da ressortområder kan skifte og placeres under andre ministerier. Arbejdsmarkedspolitik skal i henhold til den funktionelle forståelse defineres som: "*den offentlige regulering af arbejdsmarkedets funktionsmåde*", hvorfor arbejdsmarkedspolitikken formål er at sørge for et velfungerende arbejdsmarked (Bredgaard, 2017, p. 11).

Arbejdsmarkedspolitikken er dog nærmere blevet betegnet som beskæftigelsespolitik siden 2001, da visse af Socialministeriets opgaver, så som aktivering, fleksjob og førtidspension overgik til Beskæftigelsesministeriets ressortområde (Bredgaard, 2017, p. 10).

Beskæftigelsespolitikken har overordnet til formål at sikre arbejdskraft til virksomhederne, samt at sørge for, at arbejdsløse hurtigt kommer ud i job igen (Jørgensen, 2008, pp. 8-9).

Beskæftigelsespolitik inden for det kommunale niveau, er overordnet at sikre organiseringen og understøttelsen af beskæftigelsesindsatsen. Med lov er det bestemt, at kommunalbestyrelsen har ansvaret for jobcentre (jf. §1 a i LAB)¹, og med det sagt har visse kommuner oprettet såkaldte beskæftigelsesråd, der er rådgivende organer. Disse har til opgave at rådgive forvaltningen og byrådspolitikerne omkring beskæftigelsespolitiske tiltag, såsom beskæftigelsesplaner, implementering af lovgivning, aktiveringsindsatser samt strategier på visse indsatsområder.

I henhold til Aalborg kommune er beskæftigelsespolitikken centreret i Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen, der har som målsætning at sikre arbejde til ledige jobparate borgere i kommunen. For at komme i mål med denne målsætning, udarbejder forvaltningen hvert år en Beskæftigelsesplan, der skal forsøge at udarbejde rammemål for det næstkommende års arbejdsmarkedsudvikling i kommunen. Dertil forsøges der at nedsætte

¹ Lov om aktiv beskæftigelsesindsats (§ 1 a)

initiativer og indsatser, der skal bidrage til at imødekomme disse rammemål. Overordnet handler Aalborg Kommunes beskæftigelsesplaner altså om, at etablere en 'retning' for beskæftigelsesindsatsen i Aalborg Kommune.

2.6.2 – De teoretiske genstande og afgrænsninger

Den første og mest vanskelige teoretiske genstand, der skal begrebsliggøres og afgrænses, er *det politiske system*. Flere steder i specialet kan der findes referencer til, hvad der løst betegnes som 'det politiske system', uden dybere forklaring af, hvad begrebet skal forstås som. Generelt anvendes begrebet som beskrivelse af det subjekt eller objekt interesseorganisationer *inddrages i*, i et givent tilfælde af inddragelse. Sagt med andre ord skal interesseorganisationers inddragelse på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune, forstås som inddragelse i et 'politisk system'.

Hertil er det nævneværdigt, at begrebet 'politisk system' eksplicit er designet til at være et bredt begreb, der indfanger mange betydninger, omend alle disse betydninger omhandler en bestemt kvalitet ved begrebet *inddragelse*: at der skal inddrages i *noget*. Dette 'noget' kan dybest set være både en beslutning, en beslutningsproces, implementering af en beslutning, politiske strukturer og lignende. For at indfange alle disse betydninger og undgå begrebsforvirring bruges politisk system som 'neutral' betegnelse eller paraplybetegnelse for de mange politiske 'entiteter', som interesseorganisationer teoretisk kan inddrages i.

Dernæst anvendes begrebet *inddragelse* som et paraplybegreb. Dette refererer overordnet til to aspekter; at interesseorganisationen involveres og inkluderes, eller at interesseorganisationen på anden vis er med i det politiske system.

Endeligt er der begreberne *indflydelsesgrad*, *institutionaliseringsgrad* og *korporatiseringsgrad*. Begreberne er mere præcist detaljeret i afsnit 4.0 Teori, men i dette afsnit er der optegnet kort beskrivelse af de tre begreber, samt hvilken rolle de spiller. Indflydelsesgrad omhandler den mængde indflydelse en given interesseorganisation besidder i et politisk system, imens institutionaliseringsgrad beskriver hvor institutionaliseret deres inddragelse og indflydelse er i og på det politiske system. Korporatiseringsgrad er en sammenlægning af de to ovenstående begreber, og beskriver niveauet af overordnet tilstedeværelse af korporativ interesserepræsentation i et politisk system. Genstandsmæssigt anvendes de tre begreber som vidensmålsætninger, altså som de abstrakte genstande, der skal indsamles viden *om*. Derved er analysen, diskussionen og konklusionen også struktureret efter disse begreber.

3.0 – Dette speciales metodiske udgangspunkt

Hensigten i dette kapitel er at anskueliggøre undersøgelses- og erkendelsesinteresserne. Dette gøres gennem en inddragelse af fire underafsnit, værende Forskningsdesign, Casegrundlag, Interviewmetode og Empiri. Dette har til hensigt at klarlægge, hvordan der skal indsamles viden for at kunne beskrive de grundlæggende undersøgelses- og erkendelsesinteresser.

Det første underafsnit benævnes *Forskningsdesign*, da dette beskriver én bestemt forskningsmetode, der anvendes i henhold til dette.

3.1 – Forskningsdesign

Der er mange tilgange til udarbejdningen af metodisk design, men et anvendeligt udgangspunkt er en overvejelse af undersøgelsens *forskningsdesign*.

Forskningsdesign kan beskrives som de mest fundamentale overvejelser, der skal foretages i forbindelse med diskussion af metode, og omhandler de basale overvejelser om, hvilken form for data, der skal anvendes til at besvare problemformuleringen (de Vaus, 2013, pp. 8-9). Til formuleringen af forskningsdesign, kan der opstilles tre relevante overvejelser: 1) hvorvidt der er tale om et *deskriptivt* eller *forklarende* studie, 2) hvilken rolle *teori* spiller og endeligt 3) hvilken overordnet type af *forskningsdesign* der tages i brug.

3.1.1 – Deskriptivt eller forklarende studie?

Den første overvejelse, sondringen mellem deskriptiv eller forklarende forskningsdesign, kan forstås nærmere som en beskrivelse af et studies videnskabsmæssige *målsætning*, hvori det tilspørges, hvorvidt det erklærede formål med det givne studie er at producere beskrivende eller forklarende viden. Forskellen mellem de to positioner kan reduceres til, hvorvidt problemformuleringen og de dertilhørende genstande er opbygget omkring spørgeord relateret til *hvad* eller til *hvorfor*. Altså om studiet har til formål at afdække, *hvad* der karakteriserer en case, eller om det har til formål at forstå, *hvorfor* bestemte sammenhænge tilsyneladende observeres i en bestemt case (de Vaus, 2013, pp. 1-2).

Til denne sondring kan dette speciale tilskrives en position i midten af spændingsfeltet mellem deskriptiv og forklarende. På den ene side kan det overordnede formål med specialet beskrives som at være, at *forstå* samspillet mellem indflydelsesgrad, institutionaliseringsgrad og korporatiseringsgrad, netop for at kunne vurdere *i hvilken grad* beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune kan beskrives som korporativt eller pluralistisk struktureret. På den anden side er der også en interesse i at anskue, *hvorfor* elementer af Aalborg Kommune enten 'fastholder' en overvejende korporativ struktur eller forkaster samme.

Derved kan målsætningen beskrives som værende både at forstå, hvilken grad af korporatisme, der kan observeres i det indsamlede empiri, samt hvorfor det observerede niveau er til stede. Dog er der analytisk fokus på den førstnævnte, hvor det sidstnævnte i højere grad er et emne til diskussion, end decideret empirisk og teoretisk analyse og fortolkning.

Men alt imens dette speciale både kan beskrives som *beskrivende* og *forklarende*, besvarer denne udlægning som sådan ikke den videnskæssige målsætning.

For at præcisere det nærværende speciales forskningsdesign, er det derved fordelagtigt, at opdele denne videnskæssige målsætning i to niveauer af *erkendelse*: *Umiddelbar* og *dyb*.

3.1.2 - Erkendelse

Erkendelse skal i denne kontekst forstås som en reference til det videnskabsteoretiske begreb *epistemologi*. Epistemologi er et begreb anvendt i videnskabsteori og videnskabsfilosofi, der kort kan defineres som erkendelse af *viden* (Koch, 2004, p. 82). I henhold til denne kontekst er det primært anvendt til at diskutere, *hvad der skal erkendes*, operationaliseret som en diskussion mellem at *forstå* og *forklare*, eller at tilspørge *hvad/hvor meget* eller *hvorfor* en given genstand er. Denne erkendelse er opdelt i to niveauer.

Det første niveau kan beskrives som umiddelbar, og omhandler den operationelle empiriske eller analytiske målsætning. Hertil kan tilskrives en mere eller mindre *deskriptiv* 'målsætning', hvor den umiddelbare operationelle målsætning er at *forstå*, hvilken grad af korporativ inddragelse, der finder sted på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune i 2018. Det andet niveau kan beskrives som dybt, og omhandler den udarbejdede abstrakte teoretiske målsætning. Hertil kan tilskrives en mere eller mindre *forklarende* 'målsætning', hvor den udarbejdede abstrakte målsætning er, at kunne *forklare* hvorfor bestemte observerede grader af inddragelse, gør sig gældende i det observerede empiri. Ligeledes anses forklaring som afhængig af beskrivelse i denne udlægning – der kan ikke opstilles forklaringer af observationer, uden beskrivelse af samme. Der kan argumenteres for, at det ikke er muligt at opstille gyldige forklaringer for eventuelle observationer, uden først at beskrive disse observationer. Sagt med andre ord, *hvorfor* A leder til eller relaterer sig til B, kan ikke forklares før denne interaktion mellem A og B er beskrevet.

Altså er der både et ønske om at *beskrive* og *forklare* inddragelse på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune i 2018. Derved kan dette speciales videnskæssige målsætning ikke beskrives som ensartet, men derimod tosporet, omend den ultimative erkendelsesmæssige målsætning er at forstå, *hvor meget* der inddrages. Der er altså en direkte forbindelse mellem problemformuleringen og erkendelsen i specialet, idet at det i specialet søges at forstå, hvor meget og forklare hvorfor.

3.1.2.1 - Kontekstuelle forklaringer

Som nævnt er en af hovedinteresserne at *forklare* graden af inddragelsen, forstået som et ønske om at opstille forklaringsmuligheder for hvorfor der inddrages. Ved denne interesse skal det dog gøres klart, at disse forklaringer er *kontekstuelle*, og ikke *universelle*. Denne udlægning kan umiddelbart forstås på to måder: at eventuelle forklaringer for inddragelse kun gør sig gældende i andre enheder, der indebærer samme kontekstuelle omstændigheder som beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune, eller at eventuelle forklaringer for inddragelse, udelukkende gør sig gældende på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune.

Til den førstnævnte mulighed refereres der til analytisk generaliserbarhed, hvori målet er at kategorisere/identificere cases, afhængig af kontekstuelle faktorer. Begrebet *kontekstuelle faktorer* kan indbefatte mange betydninger, hvorfor begrebet niveaudeles for klarhed. Det øverste niveau indbefatter, at resultaterne af dette design udelukkende skal relateres til beskæftigelsesområder i andre kommuner. Der er altså en sektor- og en niveauforståelse (kommunal, regional, statslig – andet ord) ved anvendelsen af dette begreb, der betyder at resultaterne eksplicit relaterer til beskæftigelsesområdet på kommunalt niveau. Der er imidlertid en række andre faktorer, der kan gøre sig gældende og have betydning for grader af og forklaringer for inddragelse på beskæftigelsesområder, på kommunalt niveau. Derfor kan det være vanskeligt, at opstille analytisk generaliserbarhed, som diskuteret i afsnit 10.2 Ekstern validitet.

Til den sidstnævnte mulighed forstås begrebet *kontekstuel* mere idiografisk, som at forklaringen *udelukkende* gælder for beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune, og altså ikke kan appliceres andre steder.

Af de to muligheder, er det den første der er mest tiltrækkende og applicérbar ved dette speciale, om end det dog stiller et meget vanskeligt spørgsmål.

Erkendelsesmæssigt handler dette speciale altså ikke om, at opstille en form for universel forklaring, der beskriver inddragelse alle steder, men derimod bare om at opstille en forklaring for de observationer, der foretages ud fra teoretiske fortolkninger af inddragelse i casen. Men med det sagt, antages det dog, at de forklaringer, der opstilles, eksempelvis at ressourceudveksling- og anvendelse har stor betydning for niveauet af indflydelse (se afsnit 8.1.2 Ressourcekapacitet), stadig kan spores i andre caseenheder med sammenlignelig kontekst. Altså antages det, at forklaringer, der gælder for beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune i 2018 sandsynligvis vil gå igen på andre beskæftigelsesområder med lignende omstændigheder. Derved ikke sagt, at disse forklaringer direkte kan *forudse* grader og former af inddragelse i andre cases, men udelukkende at lignende logikker, forklaringer og argumentation sandsynligvis vil gå igen.

Som nævnt vil det sige, at der epistemologisk søges viden om *hvor meget* og *hvorfor* der inddrages på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune. Mere operationaliseret skal *inddragelse* dog splittes op i nogle underbegreber: indflydelse, institutionalisering og korporatisering. Herved kan der, som nævnt i afsnit 2.0 Problemfelt, opstilles tre undersøgelsesinteresser med to erkendelsesinteresser til hver. Altså søges der viden om *hvor meget indflydelse* der erhverves og *hvorfor*, *hvor institutionaliseret* det politiske system er og *hvorfor*, og endeligt *hvor korporativt* det politiske system er og *hvorfor*.

Indflydelsesgrad og institutionaliseringsgrad fortolkes dog som *lig med* korporatiseringsgrad, hvorved det helt analytisk operativt er mere rammende at sige, at indflydelsesgraden og institutionaliseringsgraden udgør mål for direkte teoretisk fortolkningsbaseret analyse. For mere om sammenlægningen af indflydelsesgrad og institutionaliseringsgrad til korporatiseringsgrad, se afsnit 4.5.1 De tre teoretiske begrebers samspil illustreret.

3.1.3 - Forholdet til teori

Ved den anden dimension, om hvilket forhold til teori der tilskrives i et givent studie, er der i kontekst af dette speciale differentieret mellem fire former for teoretisk anvendelse:

Ateoretisk, teoritestende, teorigenererende og teorifortolkende studier (de Vaus, 2013, p. 5; Antoft & Salomonsen, 2007, p. 34).

Af disse fire tilgange er det særligt den teorifortolkende tilgang, som er interessant for dette speciale. Netop den teorifortolkende tilgang omhandler konstruktionen af ny empirisk viden ud fra et teoretisk fokus, som kan beskrives som primærformålet med at anvende teori i dette speciale. Der anvendes i dette speciale en teoretisk sammenkobling mellem indflydelsesteori og institutionaliseringsteori, der anvendes til at beskrive grader af korporatisme, som i princippet er en teori konstrueret af specialegruppen. I denne forbindelse skal det dermed understreges, at det ikke er målet decideret at generere eller teste teori, men dermed at anvende teorien til fortolkning af det empiriske materiale. Ambitionen er derfor at anvende teorien som et fortolkningssystem, og dermed ikke at teste teoretiske kausale mekanismer.

3.1.4 - Overordnet forskningsdesign

Ved den tredje overvejelse, om den overordnede type forskningsdesigns, går diskussionen på, hvilket design der bedst kan tilfredsstille et givent studies målsætninger. Der sondres i dette speciale mellem fire typer af forskningsdesign: *Eksperimentel, longitudinal, tværsnitsstudie og casestudie*. Af disse fire er særligt den sidstnævnte anvendelig til deskriptive og teorifortolkende studier (de Vaus, 2013, p. 224; Antoft & Salomonsen, 2007, p. 31), da netop casestudiet giver mulighed for at gå dybden i deskriptive studier og undersøge detaljerede forbindelser.

Opsummeret er der dermed i dette speciale tale om et deskriptivt og teorifortolkende casestudie. Imidlertid er det dog nødvendigt at præcisere, hvilken type casestudie der er tale om, samt hvilke karakteristika der er pålagt casegrundlaget. Derfor er der i de næste to afsnit beskrevet metodiske overvejelser i udvælgelsen og design af case(s), samt en redegørelse af de(n) konkrete case(s) der er udvalgt.

3.2 – Casegrundlaget i dette speciale

Dog før casedesignet- og udvælgelsen kan diskuteres, er det nødvendigt at klarlægge, hvad selve *casegrundlaget* i dette speciale er defineret som. Casegrundlag som begreb kan forstås som de substantielle elementer i casedesignet, og omhandler hvilket *genstandsfelt*, der opereres med i casedesignet. Kort sagt omhandler dette afsnit *hvad* casen (eller casene) er i dette speciale, og hvad det er *case for*.

Som beskrevet tidligere er formålet med dette speciale, at undersøge graden af inddragelse på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune, samt forsøge at afklare årsagsgrundlagene bag de inddragelsesstrukturer, der finder sted på samme område. Selve casen for dette speciale kan beskrives som *inddragelse af interesseorganisationer på beskæftigelsesområdet i Aalborg*

Kommune i 2018. Dertil følger dog et interessant spørgsmål: Hvad er inddragelse af interesseorganisationer på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune i 2018 en case for?

Til dette kan der opstilles to modstridende fortolkninger:

- 1) Inddragelse af interesseorganisationer på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune i 2018, skal ikke repræsentere andet end sig selv.
- 2) At inddragelse af interesseorganisationer på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune i 2018, er en case for inddragelse på kommunalt niveau.

Den første kan beskrives som værende inspireret af en overvejende *idiografisk* erkendelsestilgang, hvor fokus er på at forstå en case i sin helhed, og forklare de unikke kontekstuelle omstændigheder, der gør sig gældende netop for den case. Den anden kan beskrives som at være inspireret af en *nomotetisk* erkendelsestilgang, hvor fokus er på at opstille lovmæssigheder, der gør sig gældende uafhængigt af kontekst (de Vaus, 2013, p. 233; Bryman, 2012, p. 69). I relation til casegrundlaget kan en mellemposition opstilles, om end med større fokus på den *nomotetiske* position. Sagt med andre ord kan erkendelsesmålet ved dette speciale beskrives således: At forstå *hvad*, der gør sig gældende specifikt ved inddragelse på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune, og ud fra dette forsøge at uddrage mere generelle lovmæssigheder for inddragelse på kommunalt plan.

Alt i alt anses inddragelse på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune, altså som en case for inddragelser på beskæftigelsesområder på kommunalt niveau i Danmark i 2018. Derved opstår der krav for validitet og repræsentativitet ved casedesign- og udvælgelse, samt ved den empiriske dataindsamling. Det første beskrives i afsnit 3.2.1 nedenfor, imens det andet beskrives i afsnit 3.4 Empiri. Yderligere validitets- og repræsentativitetsovervejelser er samlet i kapitel 10 Efterrationalisering, hvor dette speciales overordnede validitets- og repræsentativitetsforståelser og mål præsenteres og diskuteres.

3.2.1 – Casedesign- og udvælgelse

Casedesign- og udvælgelse er to løst sammenhængende begreber, der beskriver hvilken type af case, der anvendes, hvordan denne udvælges, samt hvilket overordnet design de(n) udvalgte case(s) indgår i (Antoft & Salomonsen, 2007; de Vaus, 2013; Flyvbjerg, 2015).

Der er mange typologier og sondringer, der kan være relevante i en diskussion af casedesign- og udvælgelse, men i dette speciale tages der særligt udgangspunkt i tre dimensioner: *single* eller *multipelt casedesign*, *holistisk* eller *embedded casedesign*, samt *strategisk caseudvælgelse* (de Vaus, 2013; Flyvbjerg, 2015). De første to dimensioner kan beskrives som sondringer, der relaterer sig til casedesign, imens den sidste dimension omhandler caseudvælgelse.

3.2.1.1 – Single eller multipelt casedesign

Den første dimension omhandler en diskussion af, hvorvidt et givent casestudie drager mest nytte af en *enkeltstående* case eller af *multiple cases*. Sondringen mellem disse to tilgange, kan relatere sig til samme sondring mellem den idiografiske erkendelsestilgang og nomotetiske

erkendelsestilgang. Dette fordi, at i særdeleshed den første er bedst tjent af et enkeltstående design, imens den anden er bedst tjent af et multipelt design (de Vaus, 2013, p. 226). Af disse to er den multiple tilgang dermed umiddelbart den bedst egnede til dette speciale, da der netop tages udgangspunkt i et overvejende nomotetisk erkendelsesformål.

I dette speciale anvendes der dog imidlertid et single casedesign, da indflydelse og institutionalisering anses som særdeles vanskeligt at undersøge.

Indflydelsesgrad er notorisk vanskeligt at vurdere i praksis (Bouwen, 2002, p. 366), og kræver i sig selv dybdegående indsigt i et politisk system for at kunne sikre validitet i den dragne konklusion (Bouwen, 2002, pp. 365-366). Grundet de videnskæssige empiriske udfordringer forbundet ved emnet i dette speciale, tages der udgangspunkt i enkeltstående casestudie, for bedre at kunne opnå den viden, der anses som nødvendigt for at kunne drage interessante og fyldestgørende konklusioner i forhold til problemformuleringen. For mere om indflydelsesgrad og institutionaliseringsgrad, se afsnit 4.0 Teori, hvor udfordringerne omkring disse begreber, samt hvordan de er forsøgt imødekommet, beskrives.

En anden årsag til, at der vælges et single casedesign, er at specialet er et *forsøg* på, at vurdere graden af korporatisme på kommunal plan. Overordnet er der et yderligere ønske om, at 'teste' dette forsknings- og casedesign, og derigennem forsøge at vurdere, om det overhovedet er holdbart at undersøge grader af korporatisme. Yderligere kan der argumenteres for, at det ikke er hensigtsmæssigt at anvende et multipelt komparativt casedesign, uden først at teste om designet 'virker' i første omgang. Formuleret anderledes kan dette studie og design anses som et testdesign, hvori det 'testes' om det er muligt at undersøge korporatiseringsgrader på kommunal plan. Der er altså implicit en ambition om, at anvende lignende eller samme design og teori til, at undersøge andre beskæftigelsesområder (og eventuelt andre områder) i andre kommuner (og eventuelt andre niveauer), omend det ville være hensigtsmæssigt at teste designet på én enkelt case først.

3.2.1.2 – Holistisk eller Embedded casedesign

Den anden overvejelse, om de udvalgte cases skal anskues som *holistiske* eller *embeddede* enheder, omhandler hvorvidt casen skal analyseres som en *helhed*, eller som en gruppering af *underenheder* (de Vaus, 2013, p. 220). Forskellen kan beskrives i hvorvidt casen, i dette tilfælde inddragelse af interesseorganisationer på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune i 2018, skal analyseres som en enestående genstand, at organisationer og/eller informanter der anvendes som kilder skal betragtes som underenheder, eller at indflydelsesgrad og institutionaliseringsgrad skal ses som underenheder.

Altså er der to mulige kategoriseringer af underenheder ved et eventuelt embedded studie: empirisk med organisationer og/eller informanter, samt teoretisk med indflydelsesgrad og institutionaliseringsgrad.

I relation til den empiriske kategorisering skal det understreges, at der ikke i dette speciale tilskrives dybdegående interesse i at undersøge selve organisationerne, og i særdeleshed ikke

selve informanterne, men derimod at bruge organisationernes (og informanternes der repræsenterer disse organisationer – se afsnit 3.4.1 Det overordnede empiriske design) udsagn til at beskrive og forklare korporatiseringsgraden på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune. Derved skal de undersøgte organisationer og informanter ses som operative analysegenstande, der skal afgive information om den egentlige case, nærmere end undersøgelsesgenstande, der skal undersøges særskilt.

I relation til den teoretiske kategorisering, opstår der en lidt vanskeligere diskussion. På den ene side kan der argumenteres for, at de to teoretiske begreber skal anerkendes som separate undersøgelsesgenstande, der tilsammen udgør en tredje undersøgelsesenhed. Sagt med andre ord kunne casedesignet struktureres således, at indflydelsesgraden og institutionaliseringsgraden i casen betragtes som undersøgelsesgenstande, der tilsammen udgør korporatiseringsgraden på samme genstandsfelt. Derved ville den overordnede case være “ inddragelse af interesseorganisationer på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune i 2018”, imens de egentlige operative undersøgelsesgenstande ville være indflydelsesgraden og institutionaliseringsgraden på samme område. I denne udlægning ville de empiriske analysegenstande således informere om disse to underenheder, fremfor selve korporatiseringsgraden.

På den anden side kunne casedesignet struktureres således, at indflydelsesgraden og institutionaliseringsgraden på genstandsfeltet blot informerer om den egentlige undersøgelsesgenstand; korporatiseringsgraden på samme genstandsfelt, hvorved casedesignet kunne benævnes som holistisk.

Af disse to muligheder er den førstnævnte mest attraktiv, da indflydelsesgraden og institutionaliseringsgraden på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune i 2018 i sig selv repræsenterer centrale undersøgelsesinteresser ved dette speciale. Jævnfør afsnit 3.1 Forskningsdesign, opstilles der to erkendelsesmålsætninger: at beskrive og forklare korporatiseringsgrader på et udvalgt område i en udvalgt kommune. Denne erkendelsesmålsætning kan modificeres og udvides i kontekst af denne diskussion, således at erkendelsesmålsætningen inkluderer en interesse i at beskrive og forklare indflydelsesgrader og institutionaliseringsgrader på kommunalt niveau, hvorved de to underbegreber opstilles som undersøgelsesgenstande i sig selv. Korporatiseringsgraden består som den ‘primære’ undersøgelsesgenstand i casen, hvor den belyses af indflydelsesgrad og institutionaliseringsgrad.

3.2.1.3 – Strategisk caseudvælgelse

Den tredje overvejelse, om den strategiske udvælgelse af case(s), omhandler kort sagt eventuelle strategiske overvejelser, der kan foretages i forbindelse med udvælgelse af en case (Flyvbjerg, 2015, p. 507). Til denne dimension tages der udgangspunkt i Bent Flyvbjergs, adjungeret professor ved Aalborg Universitet (2015) typologi for caseudvælgelse, hvori der opstilles seks forskellige casetyper, fordelt over to overordnede strategier: *Tilfældig* og *informationsorienteret* caseudvælgelse. Som beskrevet er der taget det strategiske valg, at

anvende et *single cases design*, hvorved det er nødvendigt at sikre, at den udvalgte case afgiver relevant viden. Et tilfældigt cases design ville eventuelt kunne undgå bias i udvælgelse af kommuner som cases, og muligvis hjælpe til at sikre ekstern validitet eller generaliserbarhed (Flyvbjerg, 2015, p. 508). Modsat kunne en informationsorienteret caseudvælgelse hjælpe med at sikre, at den udvalgte case kan afgive maksimeret viden om problemformuleringen, samt eventuelt kunne sikre analytisk repræsentativitet (Flyvbjerg, 2015, p. 508; Antoft & Salomonsen, 2007, pp. 49-50).

Til dette speciale er udvalgt den informationsorienterede tilgang, af tre årsager. For det første fordi der er nogle specifikke teoretiske kriterier der skal være opfyldt, før en given sektor i en given kommune kan anvendes som case. Primært er der her tale om, at der skal være et vist niveau af inddragelse af interesseorganisationer, før en given sektor i en given kommune kan være interessant. Hertil er beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune særligt relevant, da der tilsyneladende gøres brug af inddragelse af hovedorganisationer, såsom LO.

For det andet grundet en ambition om at opstille forklaringer for eventuelt observerede indflydelses- og institutionaliseringsgrader, der gerne skal kunne anvendes, om ikke andet end til inspiration, til andre cases. Altså er det nødvendigt at udvælge en case der kan anvendes til generalisering (Flyvbjerg, 2015, pp. 502-503). Til dette er forklaringen for valget af Aalborg lidt mere kompliceret, som beskrevet nedenfor.

Et af de mere vanskelige problemer i definitionen af dette speciales strategiske udvælgelse, har været at udarbejde, hvilken type af informationsorienteret tilgang der skal anvendes. Hertil kan der differentieres mellem mange typer af cases, men af særlig interesse er to typer: *Ekstreme cases* og *Kritiske cases* (Flyvbjerg, 2015, p. 507). Den ekstreme case omhandler atypiske cases, der har et usædvanligt niveau af en given teoretisk parameter, såsom korporatiseringsgrad. Hertil er Aalborg Kommune særligt interessant, da det er en af de få kommuner, der valgte at bibeholde det lokale beskæftigelsesråd, efter beskæftigelsesministeriets beslutning om at nedlægge dem i 2015 (se afsnit 3.4 Empiri). Netop det faktum at Aalborg Kommune bevidst har valgt at beholde deres lokale beskæftigelsesråd, hentyder til et specielt forhold, eller interaktion, med dets institutionaliserede medlemmer, hvorved der under alle omstændigheder må eksistere et vist niveau af korporatisme på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune.

Med det sagt, ville det ikke være dækkende for specialets erkendelsesmæssige ambitioner at anvende en udelukkende ekstrem caseudvælgelse. Den kritiske caseudvælgelse, der netop omhandler "*logisk deduktion af typen: Hvis det (ikke) gælder for denne case, så gælder det for (ingen) cases*" (Flyvbjerg, 2015, p. 508), passer godt i overensstemmelse med dettes speciales nomotetiske ambitioner, om at opstille forklaringsmuligheder for eventuelt observerede korporatiseringsgrader. Sagt mere klart, opereres der i dette speciale med en umiddelbar forventning om, at hvis der *ikke* kan findes spor af substantiel korporatisme på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune, vil korporatisme sandsynligvis kun eksistere i begrænset omfang på andre sektorer og i andre kommuner.

Opsummeret kan dette speciales forhold til strategisk caseudvælgelse beskrives ud fra følgende struktur: Beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune i 2018 anvendes som kritisk case for korporatiseringsgrad på kommunalt niveau, for at opfylde erkendelsesmæssige ambitioner om at lave negativ logisk deduktion. Sagt med andre ord antages det, at hvis ikke der kan forefindes spor af korporatisme på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune, vil korporative strukturer sandsynligvis kun forekomme i begrænset omfang på andre beskæftigelsesområder på kommunalt niveau. Dog opereres der ikke ligeledes med positiv logisk deduktion. Såfremt der forefindes spor af korporative strukturer på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune, er der udelukkende tale om, at der muligvis kan forefindes spor af korporative strukturer på beskæftigelsesområder i andre kommuner, frem for at der definitivt kan findes spor.

Til sidst er der også praktiske omstændigheder at overveje, hvortil det vil være fordelagtigt, at udvælge en kommune som specialegruppen har adgang til. Hertil er Aalborg Kommune også relevant, da alle medlemmer af specialegruppen bor i Aalborg, samt et af medlemmerne har haft praktik i Ældre- og Handicapforvaltningen i Aalborg i 2017. Yderligere har et andet medlem bekendtskaber i kommunalbestyrelsen, hvorigennem det var vurderet, at det ville være relativt nemt at opsøge og skabe kontakt.

Samlet set opereres der altså der i dette speciale med et single embedded kritisk casestudie, der har til formål at gå i dybden med en enkelt case for korporatiseringsgrad på kommunalt niveau, ud fra to 'embeddede' subenheder (indflydelsesgrad og institutionaliseringsgrad), udvalgt som kritisk case for at kunne udlede logisk generalisering.

Efter diskussion af forskningsdesign, casedesign- og udvælgelse, er der dog en anden metodisk diskussion der skal præciseres: hvilken form for data der anvendes. Hertil anvendes overordnet set *interviews* med informanter fra beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune 2018. Selve interviewmetoden- og designet der er anvendt, er således beskrevet nedenfor.

3.3 – Interviewmetode

Der kan være adskillige fordele ved at anvende interviews i et forskningsstudie eller forskningsprojekt, fordi interviews giver undersøgere en unik mulighed for at indsamle pålidelig information fra eksempelvis førstehåndskilder. Det gør undersøgeren i stand til at skræddersy spørgsmål efter hvilke svar og informationer, som undersøgeren mangler viden om (Tanggaard & Brinkmann, 2015, p. 31).

Interviews skal i dette speciale anvendes som et redskab, til at indsamle information om organisationer, og deres forsøg på at tilegne sig indflydelse på det kommunale beskæftigelsesområde. Derved er der interesse for at undersøge specifikke aktører i det politiske systems perception, af omfanget af inddragelse af interesseorganisationer på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune i 2018, samt hvorfor denne inddragelse finder sted. I forlængelse deraf, skal udvalgte informanter/aktører således anvendes til at erhverve information om graden af indflydelse, institutionalisering og korporatisering, samt hvorfor

disse 'grader' er til stede. Altså anvendes informanter til at imødekomme både de tre undersøgelsesinteresser, samt de to erkendelsesinteresser (jævnfør afsnit 2.4 Centrale undersøgelsesinteresser).

Dette er information, der ellers vil være besværlig at komme i hænde gennem andre indsamlingsmetoder, hvorved interviews anvendes som et værktøj til at indsamle information fra relevante aktører på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune. Med andre ord anvendes interviewmetode som et redskab til at anskaffe information om et specifikt system, og altså ikke om informanternes egen person. I stedet er informanterne interessante grundet deres rolle internt i organisationer, da det formodes, at deres indvirke i det politiske system i Aalborg Kommune giver dem unik information om dette system. Derved er det en meget specifik del af informanternes livsverden, der er af interesse i dette speciale: Deres oplevelser og erfaringer med inddragelse af interesseorganisationer på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune i 2018.

3.3.1 – Udfordringer ved interviews

Interviews som dataindsamlingsmetode giver undersøgere en mulighed for at få indsigt i personers opfattelse af verden og de fænomener de møder, eller hidtil har mødt. Det er dog utopi at forestille sig, at det vil være muligt, for undersøgelsespersonen, at fremstille disse oplevelser komplet ikke-filtrerede. Der vil i interviewsituationen altid være forskel i sprogligt fortolkning- og forståelse, på det intervieweren udtaler, og det informanten oplever og forstår. Yderligere kan intervieweren ikke vide sig sikker på, at den information informanten fremstiller er overensstemmende med den livsverdensopfattelse informanten selv oplever (Tanggaard & Brinkmann, 2015, p. 31). I forlængelse heraf, er interviewspørgsmålene i dette speciale formuleret efter et ønske om, at lade informanten bidrage med sin egen vurdering af et spørgsmål, eksempelvis "I jeres/din vurdering...", "I hvilken grad..." og lignende. Desuden er alle specialets informanter blevet tilbudt at få fremsendt en fyldestgørende interviewguide, med henblik på at forberede dem bedst muligt på at kunne besvare spørgsmålene.

Yderligere er det nødvendigt i design af interviewmetode at tage stilling til *struktureringen* af interviewet. Strukturering refererer til niveauet af struktur i interviewet, og afhænger af, hvor stringent interviewet skal følge bestemte interviewguides. Det *semistrukturerede* interview er den mest anvendte interviewform inden for samfundsvidenskaben og politologien. Interviewmetoden er kendetegnet ved en teoretisk klarlæggelse og udarbejdelse af interviewspørgsmål, der kan anvendes som en 'sti' under selve interviewsituationen. (Tanggaard & Brinkmann, 2015, pp. 36-37). I dette speciale anvendes den semistrukturerede interviewmetode, hvor der tages udgangspunkt i spørgsmål, som er strukturerede ud fra et ønske om at indsamle information om aktørernes opfattelse af eksterne aktørers indflydelse på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune. For mere om de semistrukturerede interviewguides anvendt i dette speciale se Bilag 10 Interviewguides.

3.3.2 – Interviewmetode- og design operationaliseret

Dette afsnit har til formål at beskrive, hvordan disse intentioner er blevet udført i praksis, udfordringer i forbindelse med interviews, samt grundige overvejelser om anvendte informanter og disses betydning for den indsamlede empiri. Dermed skal det forestående afsnit give en udførlig forståelse af, hvilke forudsætninger specialets empiri er indsamlet under.

De inddragede informanter i specialet er udvalgt efter nogle specifikke kriterier. Eftersom det er intentionen med specialet at undersøge forholdet/systemet mellem politiske, offentlige og private organisationer om beskæftigelsespolitikken Aalborg Kommune, er et af kriterierne, at parterne enten skal besidde, eller ønske at besidde, indflydelse inden for den vedtagne beskæftigelsespolitik i Aalborg Kommune. Informanterne repræsenterer altså organisationer, der i et mere eller mindre omfang, enten besidder, eller ønsker at besidde, indflydelse. Dernæst opstår der et nyt kriterium for informantudvælgelsen. Eftersom organisationer er dynamiske og influeret af forskellige personer og idéer, ønskes det at indsamle informanter med dyb viden om deres egen organisation. Altså, personer der besidder en signifikant rolle internt i den pågældende organisation, men samtidig uden at gå på kompromis med det førstnævnte kriterium, om viden inden for beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune.

Et sidste kriterium har været at præsentere så mange forskellige organisationer som muligt, der har relation til beskæftigelsespolitikken i Aalborg Kommune. Dette er sket med udgangspunkt i de repræsenterede organisationer i Beskæftigelsesrådet og i mindre grad Erhvervsrådet i Aalborg Kommune, eller organisationer, der har indsendt høringsvar til Aalborg Kommunes Beskæftigelsesplan 2018. Derudover giver inddragelsen af flere organisationer også muligheden for at undersøge, hvorvidt nogle organisationer har en mere privilegeret adgang til indflydelse end andre, samt organisationernes perception af indflydelsesfordelingen.

Ud fra disse informantkriterier, har det, fra interesseorganisationernes side, været muligt at indhente interviews med to informanter fra LO, formand Anna Kirsten Olesen og organisationskonsulent Steen Christensen, en informant fra AC, karriererådgiver Mikkel Sandager, og en informant fra DE, revisor Niels Jørgen Kristensen.

Det har desuden været muligt at indhente interviews med fire politikere, samt en informant fra forvaltningen. Rådmand for Familie- og Beskæftigelsesudvalget Mai-Britt Iversen (A), Lasse Frimand Jensen (A), Per Clausen (Ø) og Anne Honoré (V), samt Jobcenterchef Jesper Dahlgaard. For en mere detaljeret beskrivelse af informanterne, se bilag 1 Interview-portrætter.

Der er anvendt fire forskellige interviewguides undervejs i interviewindsamlingen. Én til politiske aktører fra Beskæftigelsesudvalget, én til jobcenterchefen i Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen, én til arbejdsgiverorganisationen og én til arbejdstagerorganisationerne.

De fire interviewguides er lavet ud fra en forestilling om, at alle de pågældende interviews skulle foretages personligt, med interviews med varighed af cirka én time. Undervejs i forløbet viste det sig dog, at adskillige informanter, grundet deres tidspres i forbindelse med arbejde, havde svært ved at afsætte så lang tid. Derfor blev to ud af fire interviews med politikere, ét interview med en embedsmand og ét ud af tre interviews med organisationer foretaget over telefon, hvorfor der blev foretaget en prioritering af spørgsmål, der blev anset som essentielle for det videre arbejde. For flere detaljer om interviewguides, se bilag 10 Interviewguides.

Informanternes begrænsede tid har dog også betydet, at der er stor varians mellem de foretagne interviews, hvor længden varierer mellem ca. et kvarter og en time. Den store varians har naturligvis betydning for detaljeringen i de indkomne svar fra informanterne, hvilket er bemærket i det indsamlede empirimateriale. For flere detaljer se kapitel 10 Efterrationalisering.

3.3.3 – Transskriberingsstrategi og strukturering af interviewdata

Specialets interviewguide, og deraf meningskategorisering og kodning, er sammensat ud fra et ønske om at afdække de teoretiske overvejelser, som også udgør analysens fundament. Her tænkes på at kunne afdække graden af indflydelse interesseorganisationerne tildeles og opsøger; altså, hvorvidt der kan forefindes tegn på indflydelsesniveauer- og mønstre. Dernæst et ønske om at kunne afdække, i hvor høj grad politiske råd og nævn anvender eksterne aktører regelmæssigt, bedre kendt som niveauet at institutionalisering. Derudover er det forsøgt at finde konkrete eksempler på situationer, hvor der er tildelt regel indflydelse på en sag, eller politik, til organisationerne - specifikt organisationernes indflydelse på Aalborg Kommunes Beskæftigelsesplan 2018.

Slutteligt har det dog også været intentionen at undersøge to begreber, der ikke har været funderet i teoretiske begreber. Der er nemlig ligeledes inkluderet tematikker om organisationers indflydelse før og efter 2009, da der i de år skete en større kommunalisering af beskæftigelsespolitikken. Spørgsmålet til kommunaliseringen opstod grundet en interesse i, at tilspørge informanterne, hvorvidt denne kommunalisering har givet organisationerne mere indflydelse end før, eller i hvert fald, hvorvidt de har en oplevelse af det. Dog var informanternes udtalelser i henhold til dette emne, dog af begrænset relevans. Afslutningsvist er der spørgsmål om organisationernes opfattelse af hinandens indflydelse; altså, om organisationerne selv har en oplevelse af, at specifikke organisationer har mere indflydelse end andre.

3.4 – Empiri

Hensigten med det nedenstående empiriafsnit er, at præsentere de informanter, samt organisationer, der er anvendte i det nærtstående speciale. I specialet er der anvendt informanter fra forskellige arbejdsgiver- og tagerorganisationer, politikere samt jobcenterchefen i forvaltningen.

Det vurderes at informanterne er i stand til at repræsentere deres organisation tilstrækkeligt, fordi de alle besidder interne poster, hvor de er påkrævede at repræsentere organisationens holdninger og det antages derfor at de er bekendte med deres organisationers præferencer og lignende. Derfor anses informanternes udsagn som pålidelige og overførbare til organisationernes udsagn som helhed.

3.4.1 – Det overordnede empiriske design

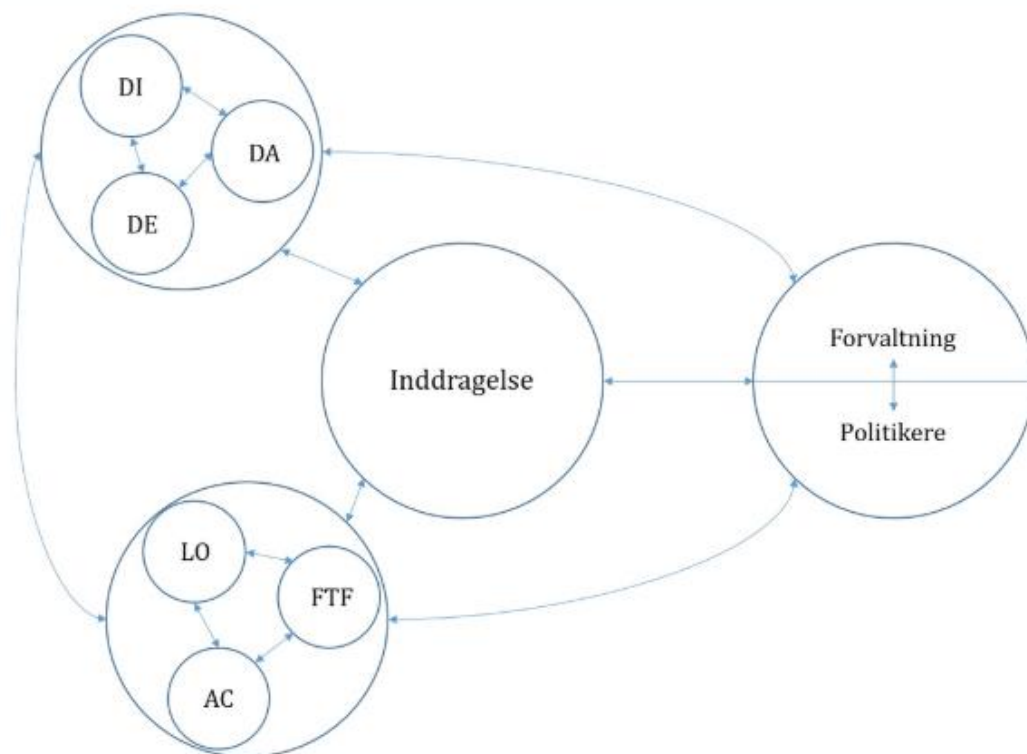
For at indsamle information om inddragelsen af interesseorganisationer på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune, tages der i dette speciale udgangspunkt i interviews med strategisk udvalgte aktører, hvor kravet i informantudvælgelsen, som tidligere beskrevet, er opbygget omkring et krav om repræsentation af interesser på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune. Ved 'interesser' forstås der primært organiserede interessegrupper inden for arbejdsmarkedet, i særdeleshed arbejdstager- og arbejdsgiverorganisationer. Disse organisationer repræsenterer naturligt også forskellige former for interesser – for en nærmere beskrivelse af disse, se afsnit 3.4.2 Empiribeskrivelse.

Således er målsætningen ved dette øverste empiriske design, at erhverve repræsentation af så mange relevante interessegrupper som muligt, for beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune.

Dertil er der forsøgt, at indsamle informanter fra Aalborgs kommunalbestyrelse, Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen og fra organiserede interessegrupper såsom fagforeningernes hovedorganisationer Landsorganisationen i Danmark (LO), FTF og Akademikernes Centralorganisation (AC), arbejdsgiverorganisationerne Dansk Erhverv (DE) og Dansk Industri (DI), samt andre erhvervsrettede organisationer såsom Dansk Byggeri og Erhverv Norddanmark (EN). For de offentlige aktører har kriteriet for udvælgelse været medlemskab i *Beskæftigelsesudvalget* eller lignende. Fra politisk side er der søgt at opnå interviews med politikere fra hver sin side af det politiske spektrum, værende Socialdemokratiet (A), Enhedslisten (Ø) og Venstre (V), hvor den forvaltningsmæssige vinkel er forsøgt opnået via interviews med aktører fra Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen.

For interesseorganisationerne har det centrale kriterium for udvælgelse været *medlemskab* i de såkaldte *lokale beskæftigelsesråd (LBR)* eller indsendelse af høringsvar til Beskæftigelsesplanen 2018. De mere præcise detaljer i den egentlige udvælgelse er beskrevet mere i dybden i afsnit 3.3.2 Interviewmetode- og design operationaliseret, hvori de faktiske omstændigheder om dette speciales empiriindsamling er detaljeret.

Samlet set opereres der med følgende model, som illustrerer det 'ideelle' empiriske design for dette speciale:

Figur 1 - Idealiseret empiridesign

Som det fremgår af modellen, er der altså fire overordnede genstande i dette speciales casesdesign: Arbejdsgivere, Arbejdstagere, Offentlige Aktører og Inddragelse. De første tre definerer forskellige 'typer' af aktører på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune, som nærmere beskrevet nedenfor. Inkluderingen af *inddragelse* i modellen er for at illustrere det centrale formål med dette speciales empiriske design: at indhente data om de angivne aktørers forståelse og overvejelser om inddragelse på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune.

Modellen illustrerer således de aktører, der er forsøgt inddraget, mens pilene henviser til aktørernes perception af det felt, som pilene peger hen til. Pilenes retning viser således mere specifikt, hvilke veje denne perception går.

Pilene viser, at den perception der er søgt opnået, i visse tilfælde går begge veje, hvor aktørerne bliver bedt om at vurdere hinanden, mens den i andre tilfælde er ensrettet, hvor det kun er den ene parts vurdering af den anden, der findes interessant.

Pilene indeni og mellem arbejdsgiver- og arbejdstagercirklerne viser, at det er hensigten at få parterne til at vurdere hinandens inddragelse og betydning, samt deres opfattelse af egen inddragelse. Pilene fra politiker- og forvaltningscirklen viser, at det er hensigten at opnå deres vurderinger af både arbejdstager- og arbejdsgiverorganisationerne, samt den

inddragelse der er heri, mens det ikke er interessant at få organisationernes vurdering af politikere og forvaltning.

I realiteten var det dog kun muligt at opnå interviews med et udpluk af de nævnte aktører, grundet manglende svar på forespørgsler eller deciderede afslag på deltagelse. Af disse hvoraf det ikke var muligt, kan der på arbejdsgiver- og arbejdstagersiden nævnes DI, EN og FTF, mens det i forvaltningen kun var muligt at opnå interview med en enkelt informant.

Med dette sagt blev de oprindelige ambitioner om interviews med aktører fra hver sin side af det beskæftigelsespolitiske område i Aalborg Kommune opnået. Der er således foretaget interviews med LO og AC fra arbejdstagersiden, med DE fra arbejdsgiver- og erhvervsorganisationssiden, med fire politikere fra Beskæftigelsesudvalget fra Ø, A og V, samt jobcenterchefen fra Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen.

3.4.2 – Empiribeskrivelse

Dette afsnit har indledningsvist til formål, at klarlægge og præsentere Aalborgs historie og kontekstuelle betingelser, efterfulgt af en beskrivelse af de inddragede interesseorganisationer. For en beskrivelse af interviewportrætter, se bilag 1 Interview-portrætter.

3.4.2.1 - Aalborg som case²

Området omkring Aalborg og omegn har en lang historik for stærk tilknytning til den socialdemokratiske arbejderbevægelse og forsamlinger i eksempelvis fagforeninger. I 1853 blev den første arbejderforening dannet med henblik på at sikre dens medlemmer syge- og begravelseshjælp og få årtier efter blev den første lokale forening af den internationale arbejderbevægelse Første Internationale etableret.

Arbejderbevægelsen oplevede dog en mindre aktiv opstart i Aalborg, men i slutningen af 1880'erne nåede industrialiseringen omsider til Aalborg og arbejderbevægelsen oplevede dermed mere gunstige forhold for at blive styrket. Samtidig opstartes den første lokale afdeling af Socialdemokratisk Forbunds Afdeling i Aalborg og Omegn, omend der gik mange år, før foreningen for alvor blev af en seriøs størrelse. I 1886 indgik partiet og seks lokale fagforeninger et samarbejde med 6 fagforeninger, som senere blev til Fællesorganisationen i Aalborg og kort tid efter blev den lokale partiavis etableret.

Aalborg var i mange år kendetegnet ved en stor mængde ufaglærte arbejdere, der arbejdede på mange af de store industrivirksomheder, som eksisterede i byen. De ufaglærte levede af relativt små indkomster og derfor forsamledes mange af de ufaglærte i faglige organisationer

² 3.4.2.1 er struktureret ud fra webstedet (leksikon.org, 2003) "Arbejderbevægelsen i Aalborg"

og igangsatte strejker og faglige konflikter, hvilket – sammen med forbedrede økonomiske konjunkturer – resulterede i bedre lønforhold for lønmodtagerne.

Marinus Jørgensen blev Aalborgs første socialdemokratiske borgmester i 1925 og mellem 1925 og 1940 udviklede der sig et tæt bånd mellem de politisk valgte socialdemokrater i Aalborg og de arbejdende fagforeningsfolk. Der var meget dialog mellem fagbevægelsen og politikerne og især i mellemkrigstiden.

I årene mellem 1945 og 1970'erne oplevede den aalborgensiske fagbevægelse og industri dog skiftende omstændigheder og mange af byens virksomheder måtte lukke ned. I 1970'erne og 80'erne lukkede endnu flere industrivirksomheder og arbejdsløsheden steg eksplosivt til 16% i starten af 90'erne. I slutningen af 90'erne faldt arbejdsløsheden betydeligt igen og den aalborgensiske arbejdsstyrke bliver fokus fra erhvervsarbejde til servicearbejde, bl.a. grundet styrkens højere uddannelsesniveau.

I Aalborg Kommune har der været Socialdemokratisk styre i 93 år, og således siden 1925 været en stærk forbindelse mellem fagbevægelsen og politikerne, hvilket kan betegne et stærkt korporativt bånd mellem parterne på beskæftigelsesområdet.

Dette bånd kan på sin vis antydes stadig at være til stede i Aalborg Kommune, da dette er en af de kommuner, der valgte at beholde det lokale beskæftigelsesråd.

Samtidig har der været en lang tradition for, at formanden af LO også har siddet i byrådet i Aalborg Kommune, hvorved fagbevægelsen er en decideret inkorporeret del af det politiske system i Aalborg.

3.4.2.2 – Beskrivelse af interesseorganisationerne

LO er en paraplyorganisation for 18 medlemsforbund samt 4 branchekarteller, bestående af blandt andet 3F, FOA, HK og Bygge-, Anlægs- og Trækartellet og har inden sammenlægningen med FTF lige omkring én million medlemmer. LO har som primær funktion, at varetage *“de mere overordnede politiske og tværfaglige opgaver i fagbevægelsen”* på vegne af disse medlemsforbund og karteller, herunder at styrke arbejdsmarkedet og udvikle rammerne for overenskomster for deres medlemsorganisationer. Dog er LO også med til at forhandle overenskomster på vegne af deres medlemsorganisationer. LO har lokalafdelinger rundt omkring i Danmark, hvor LO Aalborg har til primær opgave at sikre indflydelse på erhvervspolitikken i Aalborg Kommune, herunder sikring af arbejdspladser og uddannelsesmuligheder (LO, 2018).

AC, også kaldet Akademikernes Centralorganisation, er en paraplyorganisation der repræsenterer 25 faglige arbejdstagerorganisationer, herunder Dansk Magisterforening, DJØF samt Dansk Journalistforbund, og repræsenterer omkring 369.000 medlemmer. AC har som primær funktion, at forhandle overenskomster på vegne af disse 25 organisationer, samt *“øge akademikernes indflydelse i samfundet”*. Derigennem har AC mere specifikt til opgave at varetage disse organisationers interesser i samfundspolitiske spørgsmål, hvilket inkluderer

arbejdsmarkedspolitik, erhvervspolitik og uddannelsespolitik. AC har ikke en lokalafdeling i Aalborg, men repræsenteres af enkeltstående medlemmer (AC, 2018).

Dansk Erhverv er en erhvervsorganisation og arbejdsgiverforening, der repræsenterer en lang række af virksomheder og brancheforeninger i Danmark, herunder Dansk Detail, IT-Branchen samt De Samvirkende Købmænd. DE har som primær funktion, at rådgive og repræsentere erhvervslivet samt "*varetagelse af virksomhedernes politiske interesser over for alle relevante myndigheder*". DE har ikke en lokalafdeling i Aalborg, men repræsenteres af enkeltstående medlemmer (DE, 2018).

4.0 – Teori

Dette afsnit indeholder en teorigennemgang af de anvendte teoretiske tilgange i dette speciale. Afsnittet indledes med en gennemgang af et pluralistisk og korporativt perspektiv, hvorefter der gennemgås en sondring mellem dem. Dette efterfølges af en præsentation af relevant indflydelsesteori, samt en operationalisering af dette. Slutteligt præsenteres forholdet mellem de tre gennemgåede teoretiske tilgange.

4.1 – Pluralisme

Pluralisme er en relativ gammel faglig tradition, og kan betragtes som en tidlig teoretisk tilgang, der forsøgte at lægge fokus på interesseorganisationers betydning i det politiske system (Hicks & Lechner, 2005, pp. 54-55). Pluralisme er dog et vanskeligt begreb præcist at definere, da begrebet har skiftet betydning mange gange i dets lange historie.

De mange udlægninger og fortolkninger af pluralisme har dog enkelte faktorer til fælles. Først og fremmest omhandler pluralisme *interessevaretagelse* i politiske systemer, omend hvem der udøver interessevaretagelse, hvem det udøves over for, hvor meget, hvorfor og hvordan varierer kraftigt afhængigt af, hvilket paradigme der tilskrives. Dog kan en af de basale grundtanker i den pluralistiske forståelse af interessevaretagelse beskrives som, at være et 'system', hvor der er åben adgang til politisk indflydelse og hvor interesseorganisationerne er i konkurrence med hinanden, om at opnå denne indflydelse. Derved har ingen interesseorganisationer teoretisk set privilegeret adgang til det politiske system, hvorved ingen interesseorganisationer kan opnå en overordnet dominans på længere sigt i det politiske system (Truman, 1951, pp. 26 - 28). Pluralisme på tværs af dens paradigmer kan i høj grad forstås som en række simple antagelser om politisk indflydelse, og om hvilke faktorer der spiller ind i de politiske systemer. Pluralismen i dens brede betegnelse uden om de enkelte historiske begrebsparadigmer, kan beskrives som en relativ 'tynd' teori, hvori der undgås tunge og komplicerede antagelser (Jordan, 1990, p. 295).

Forståelsen af pluralisme har dog undergået op til flere transformationer siden dets oprindelse, hvor der inden for pluralismelitteraturen primært differentieres mellem tre historiske paradigmer igennem begrebets lange historie: Pluralisme som *gruppeteori*, *magt-eliteteori* og *samfundsteori*.

4.1.1 – Pluralisme som gruppeteori og som magt-eliteteori

Begrebet *pluralisme* har sine rødder i 1908, hvor amerikaneren Arthur Bentley som den første betragtede pluralismen implicit i en kontekst af interesseorganisationers indflydelse i verdenssamfundet (Bentley, 1935, pp. 269-270). Han beskrev en indflydelsesstruktur hvori aggregerede interesser samles i grupper grundet økonomiske fordele. I Bentleys udlægning af disse systemer var disse (interesse) grupper anset som selve drivkraften i politiske systemer. Det politiske outcome var således, i Bentleys opfattelse, et resultat af disse gruppers kamp om at opnå indflydelse (Macfarland, 2004, p. 15). Denne indflydelsesstruktur, hvori grupper bygget på aggregeret interesse søger indflydelse på politiske processer, ville senere blive kaldt for *pluralisme* (Martin, 1983, p. 92). Blandt andet David Bicknell Truman (1951) bekendte sig til Bentleys gruppeteori, omend han nu beskrev det som pluralisme.

Den gruppeteoretiske retning blev dog afvist senere hen af en række forskere, blandt andet i Robert A. Dahls *Who Governs?* (1961), hvori han afviste idéen om, at grupper (interessegrupper) skulle være centrale eller ligefrem drivkraften i politiske processer, som gruppeteorien antyder. Dette afviste han, da han i flere tilfælde så, at de politiske interesser i organisationerne ofte var så spredte, at der ikke kunne opnås enighed om én fælles linje. Dahl opererer med begreberne potentiel og aktuel indflydelse, som han anvendte til at forklare hvorfor nogle interessegrupper, eller individuelle aktører, med mange ressourcer ikke erhvervede sig indflydelse (Dahl, 1961, p. 271).

Han konkluderede, at en høj grad af politiske ressourcer ikke automatisk medfører en høj grad af indflydelse, da dette er afhængigt af, hvordan ressourcerne anvendes. Derfor kan en gruppe (eller et individ) sagtens have en høj grad af politiske ressourcer, men uden at opnå en tilsvarende grad af indflydelse. I dette ressourcebegreb ligger der samtidig et magtperspektiv, hvor aktuel indflydelse betegnes som udført magt (Dahl, 1961, pp. 138, 271). Dette magtperspektiv er kendt som *magtens første ansigt*, og kan betegnes som Dahls forsøg på at operationalisere indflydelsesbegrebet til en analytisk enhed, der kunne anvendes til at differentiere mellem situationer hvor aktører kan have indflydelse, og har haft indflydelse (Thomsen, 2009, p. 874). Dahl opererede altså i forlængelse med en indflydelsesforståelse, hvor der kun var udøvet indflydelse hvis det var synligt at en given aktør havde tvunget en anden aktør til at agere efter den førstes interesser (Macfarland, 2004, p. 17).

Efter Dahls udgivelse gik de pluralistiske kredse over til at studere politiske partier og valg og afskrev sig i bredt omfang fra studiet af interessegrupper. Denne udvidelse kan betegnes som en overgang fra gruppeteori til magt-eliteteori, hvor blandt andet politisk magt bliver et af hovedbegreberne, der senere er blevet udvidet til magtens tre ansigter (Thomsen, 2009, pp. 873-882). I magt-eliteteorien studeres begreberne magt og indflydelse som kausale sammenhænge i politiske kredse, hvorfor den primære undersøgelsesinteresse, blandt pluralisterne, flyttede sig fra interessegrupper, til et fokus på politiske partier og valg (Macfarland, 2004, pp. 16-18, 27).

4.1.2 – Den samfundsteoretiske forståelse

Dette efterfulgtes af en overgang til en mere samfundsteoretisk retning, nærmere betegnet som neopluralisme, hvori der lægges en stor vægt på at studere politiske systemer og interessegruppers rolle i forhold til disse systemer (Macfarland, 2004, p. 40).

I den idealiserede pluralisme er eventuelt samarbejde som udgangspunkt præget af en ikke-privilegeret status, hvor interesseorganisationer har lige adgang til politiske beslutningsprocesser. Disse idealiserede antagelser er dog ofte udfordret i moderne litteratur, hvor det bredt anerkendes, at det sjældent foregår sådan (Macfarland, 2004, pp. 23-24; Blom-Hansen & Daugbjerg, 2009, pp. 1211-1213). I stedet opereres der som beskrevet med neopluralisme, hvori det antages, at der er en større ulighed og konkurrence blandt interesseorganisationerne, hvor det i højere grad kræver ressourcer at opnå indflydelse (Christiansen & Nørgaard, 2003, p. 227; Jørgensen, et al., 2014, pp. 313-314). Disse ressourcer betegnes også som adgangsgoder, der ofte består af ekspertviden på et område, som de politiske beslutningstagere efterspørger (Bouwen, 2002, p. 369). Helt overordnet kan pluralisme som samfundsteori beskrives som en syntese af tidligere forståelser: Det er en tilbagevending til Bentleys gruppeteori, hvor fokus igen er på interessegrupper, og i særdeleshed på deres interaktion med det politiske system. Men samtidig tages der også inspiration fra Dahl, hvor interessegrupper ikke længere anses som den centrale drivkraft i det politiske system (Macfarland, 2004, pp. 15-16).

Der er imidlertid mange fortolkninger af de mere moderne samfundsteoretiske former af pluralisme. I dette speciale opereres der ud fra en generaliseret forståelse af den samfundsteoretiske pluralisme, hvor det overordnet defineres som et system, hvor der primært opereres med *ikke-institutionaliseret samarbejde* mellem offentlige aktører og interesseorganisationer. Operativt tilskrives denne løse fortolkning af pluralisme altså som dette speciales forståelse af begrebet. Hvad denne forståelse helt præcist indebærer, og hvad ikke-institutionaliseret samarbejde betyder, er beskrevet mere udførligt i afsnit 4.3 Sønningen mellem pluralisme og korporatisme.

4.2 – Korporatisme

Pluralismen og dennes mange tilgange er dog ikke de eneste samfundsvidenskabelige tilgange, der ser på forholdet mellem offentlige aktører og interesseorganisationer. Som kritik af pluralismens antagelser om ligeværdig ikke-institutionaliseret samarbejde mellem de offentlige aktører og interesseorganisationerne, udsprang den *korporative* tilgang (Blom-Hansen & Daugbjerg, 2009, p. 1211). I den korporative forståelse af interesserepræsentation sættes forholdet mellem offentlige aktører anderledes op, hvori det antages, at der ikke er ligeværdig adgang til politiske beslutningsprocesser.

Med det sagt findes der dog ikke nogen klar og udbredt definition af korporatisme, og det er således ikke muligt at placere begrebet under én samlet betegnelse (Pedersen, 1992, p. 260). Tværtimod har der igennem tiden været mange bud på definitioner af korporatismen, og mange udlægninger af, hvad der konkret kan tillægges korporatismebegrebet. Philip C.

Schmitter definerer i artiklen "Still the Century of Corporatism?" (1974) eksempelvis korporatisme som følgende:

"Corporatism can be defined as a system of interest representation in which the constituent units are organized into a limited number of singular, compulsory, noncompetitive, hierarchically ordered and functionally differentiated categories, recognized or licensed (if not created) by the state and granted a deliberate representational monopoly within their respective categories in exchange for observing certain controls on their selection of leaders and articulation of demands and supports" (Schmitter, 1974, pp. 93-94).

Schmitter definerer således korporatisme som et system, hvori der fokuseres på forholdet mellem en stat og en repræsentation af interesseorganisationer. I denne definition har staten en vigtig rolle i at organisere, og på sin vis kontrollere, interesserne.

Interesseorganisationerne er ofte tildelt et decideret repræsentationsmonopol på bestemte områder eller issues (Jørgensen & Bild, 1981, p. 360; Martin, 1983, p. 90). Schmitters forståelse af korporatisme hviler således på et makroniveau, der karakteriserer det politiske system på nationalt plan. En anden definition af korporatisme finder vi hos Gerhard Lehmbruch 1977 i artiklen *Liberal Corporatism and Party Government*, hvor korporatisme bliver defineret på følgende måde:

"Corporatism is more than a peculiar pattern of articulation of interest. Rather, it is an institutionalized pattern of policy formation in which large interest organizations cooperate with each other and with public authorities not only in the articulation (or even 'intermediation') of interests, but – in its developed forms – in the 'authoritative allocation of values' and in the implementation of such policies" (Lehmbruch, 1977, p. 94).

Lehmbruch definerer således korporatisme som et institutionaliseret samarbejde mellem interesseorganisationer og politiske beslutningstagere, der er baseret på forhandlinger. Heri udvikles politiske tiltag, og samtidig har interesseorganisationerne et medansvar for implementeringen af disse tiltag. Det kan siges, at Schmitters definition søger at karakterisere korporatisme som et system mellem staten og interesseorganisationer, mens Lehmbruch søger at karakterisere samarbejdet mellem politiske beslutningstagere og interesseorganisationer (Martin, 1983, p. 90). Således kan Schmitters og Lehmbruchs definitioner af korporatisme adskilles og anvendes som to forskellige tilgange til korporative analysemodeller af interesserepræsentation, i offentlig politik. Schmitter har forholdt sig til både sin egen samt Lehmbruchs definition af korporatisme, og beskriver således sin egen som *corporatism* og Lehmbruchs som *concertation* (Schmitter, 1982, p. 263).

Alan Cawson (1985) søger i sin definition af korporatisme at konstruere en syntese mellem Schmitter og Lehmbruchs definitioner. Heri anvender han Schmitters fokus på interesseorganisationernes monopol i det politiske interessesystem, og kobler det sammen med Lehmbruchs fokus på samarbejdet om udvikling og implementering af politiske tiltag:

"Corporatism is a specific socio-political process in which organizations representing monopolistic functional interests engage in political exchange with state agencies over public policy outputs which involves those organizations in a role that combines interest representation and policy implementation through delegated self-enforcement" (Cawson, 1985, p. 8).

Cawson differentierer yderligere mellem korporatisme på makro-, meso- og mikroniveau. Makrokorporatisme karakteriseres her som et politisk samarbejde mellem hovedorganisationerne og staten på et nationalt niveau, hvor et empirisk eksempel på dette kunne være trepartsforhandlinger mellem staten, arbejdsgiverne og arbejdstagerne (Cawson, 1985, pp. 10-11). Cawson karakteriserer mikrokorporatisme som statslige aktører, der indgår aftaler eller samarbejder med private firmaer, i stedet for interesseorganisationer. I en dansk kontekst kan dette tilnærmelsesvist karakteriseres som offentligt-private samarbejder (Cawson, 1985, pp. 15-16).

Mesokorporatisme karakteriseres som en politisk udveksling, eller et samarbejde mellem offentlige aktører og specialiserede interesseorganisationer inden for bestemte sektorer. Disse organisationer har oftest et monopol på interesserepræsentationen inden for deres specifikke sektor, og kan i en dansk kontekst nærmere karakteriseres som fagforeninger og arbejdsgiverorganisationer. Mesokorporatisme kan i modsætning til makrokorporatisme foregå på lokal plan med lokale interesseorganisationer (Cawson, 1985, pp. 2, 11-12).

Som Cawson udtrykker det, er korporatisme en kompleks størrelse, og korporatisme som begreb kan sættes i kontekst på forskellige måder, og således udtrykker han korporatisme som "varieties of corporatism" (Cawson, 1985, p. 1).

I korporatismen sondres der mellem et politisk og administrativt niveau, hvoraf interesseorganisationer kan indgå i begge af disse. Altså kan interesseorganisationerne både bidrage i tilblivelsen af politiske tiltag, samt indgå i implementeringen af politiske tiltag. Eksempelvis kan interesseorganisationer på nogle områder blive til selve administrationen, fordi det offentlige system ikke, på forhånd, har en administration på området. I et sådant tilfælde, kan den korporative struktur betegnes som stærk (Christiansen & Nørgaard, 2003, pp. 13-14).

Det væsentlige i forhold til problemstillingen i dette speciale, kan siges at ligge tæt op ad både Lehmbruchs og Schmitters forståelse af korporatismen.

Lehmbruchs forståelse findes relevant, da hans karakterisering af korporatismen som et institutionaliseret samarbejde mellem offentlige aktører og interesseorganisationer, ligger meget tæt op af den opfattelse af korporatisme, som specialegruppen selv har og arbejder med. I henhold til Schmitters forståelse findes især systembetragtningen relevant, hvorfor specialegruppen lægger sig op ad denne, med en anerkendelse af hans antagelse om et repræsentationsmonopol.

Samtidig, i henhold til Cawsons forståelse af korporatismen, som værende på forskellige niveauer og sektorer, udspiller problemstillingen i dette speciale sig således på mesoniveau.

Altså på lokalt niveau med lokale interesseorganisationer, der kan siges tilnærmelsesvist at have monopol på interesserepræsentationen i denne kontekst. Samtidig foregår dette på et sektorniveau der forholder sig til det beskæftigelsespolitiske område. Derudover findes Cawsons forståelse af korporatisme som værende en "*socio-politisk proces*", hvor politiske aktører og funktionelle interesseorganisationer interagerer i en politisk udvekslings- og forhandlingsproces, relevant, da denne samme forståelse deles af specialegruppen.

4.3 – Sondringen mellem pluralisme og korporatisme

Overordnet bliver pluralisme og korporatisme, i litteraturen, betragtet som to modsætninger, og pluralisme betegnes af Schmitter overordnet som en modsætning af korporatisme (Schmitter, 1974, p. 97), og defineres således:

"Pluralism can be defined as a system of interest representation in which the constituent units are organized into an unspecified number of multiple, voluntary, competitive, nonhierarchically ordered and self-determined (as to type or scope of interest) categories which are not specially licensed, recognized, subsidized, created or otherwise controlled in leadership selection or interest articulation by the state and which do not exercise a monopoly of representational activity within their respective categories" (Schmitter, 1974, p. 96).

Et pluralistisk system er således, ifølge Schmitter, differentieret ved at bestå af multiple, konkurrenceorienterede og ikke-hierarkiske interesseorganisationer uden repræsentationsmonopol. Dette står i modsætning til et korporativt system, der består af enkelte, ikke-konkurrenceorienterede og hierarkisk opdelt interesseorganisationer med repræsentationsmonopol inden for deres specifikke område (Schmitter, 1974, pp. 93-94, 96).

Altså, er der tale om to relativt forskellige tilgange til interesserepræsentation, omend der kan anskues en central lighed mellem korporatisme og pluralisme: at de begge accepterer, at interesseorganisationer har eller søger politisk indflydelse. Dette medfører, at de to begreber kan være svært adskillelige, hvor forskellen hovedsageligt kan anskues i måden, hvorpå medlemmernes interesser varetages (Blom-Hansen & Daugbjerg, 2009, pp. 1211-1213). En anden lighed mellem korporatismen og pluralismen, er at de sonder mellem et politisk og et administrativt niveau, hvori interesseorganisationer kan søge indflydelse (Christiansen & Nørgaard, 2003, p. 13).

Dog kan der argumenteres for at være én specifik faktor, der analytisk kan anvendes til at differentiere mellem korporatisme og pluralisme: *institutionalisering*. Der opstilles her en analytisk sontring mellem korporatisme og pluralisme som indflydelsessystemer, hvor forskellen mellem de to består af omfanget af institutionel inddragelse i politiske systemer. I denne udlægning reduceres forskellen mellem korporatisme og pluralisme således til en forskel i *institutionaliseringsgrad*, hvor 'høj' tilstedeværelse af institutionelt samarbejde betegnes som korporativt, imens 'lav' tilstedeværelse betegnes som pluralistisk.

Hertil opfattes korporatisme og pluralisme således som interesserepræsentationssystemer, der befinder sig på et kontinuum, frem for at være i et dikotomisk forhold (Martin, 1983, p.

99; Christiansen & Nørgaard, 2003, p. 13). Institutionaliseringsgrad som begreb anvendes overordnet som et kontinuum, der går fra *lav* institutionaliseringsgrad af indflydelse, til *høj* institutionaliseringsgrad af indflydelse. Den første (lav) anvendes til at beskrive situationer, hvor givne interesseorganisationer kun i begrænset (hvis nogen) omfang inkluderes som institutionelt privilegeret samarbejdspartner i givne politiske beslutningsprocesser. Modsat anvendes høj institutionaliseringsgrad til at beskrive situationer, hvor givne interesseorganisationer i større omfang inkluderes institutionelt i givne politiske systemer, eksempelvis hvor en interesseorganisation konsekvent inkluderes i udformningen af beskæftigelsespolitik.

Sagt med andre ord er korporativ inddragelse anset som forhandling mellem interesseorganisationer og offentlige aktører, om politiske beslutninger, hvor denne inddragelse er anset som en regel- eller normmæssig nødvendighed. Yderligere er pluralistisk inddragelse anset som det modsatte – et system hvori forhandling foregår ad-hoc, og ikke er formelt normbaseret.

Pluralistiske systemer er derved forstået således, at interesseorganisationer primært får politisk indflydelse ved at udføre *lobbyarbejde* (Schmitter, 1974, p. 101; Macfarland, 2004, pp. 15, 22), hvor lobbyarbejde er defineret som “*ikke-institutionaliserede forsøg på at påvirke offentlige beslutningstagere*” (Jørgensen, et al., 2014, p. 293). Dette står i klar modsætning til den operative forståelse af korporative systemer i dette speciale, hvori centrale interesseorganisationer er en institutionaliseret del af det politiske system, i samarbejde og koordinering med offentlige beslutningstagere (Lehmbruch, 1977, p. 94; Emmenegger & Klitgaard, 2012, p. 63).

Begrebet *privilegeret pluralisme* kan nævnes som en form for mellemposition i dette kontinuum, da den privilegerede pluralisme tager en form for mellemstilling mellem korporatisme og pluralisme. Her er der altså tale om, at visse organisationer kan have bedre muligheder for adgang grundet institutionelle ressourcer, samt viden, der efterspørges af de politiske beslutningstagere (Binderkrantz, et al., 2014, p. 220). I denne udlægning foregår der altså en rutinemæssig form for inddragelse af bestemte interesseorganisationer (Blom-Hansen & Daugbjerg, 2009, pp. 1211-1213).

Grunden til at privilegeret pluralisme og dennes interessante mellemposition mellem pluralisme og korporatisme nævnes, er for at fremhæve formuleringen *rutinemæssig*: at noget er *rutinemæssigt*, refererer her til begrebet *institution*. Begrebet bygger på Douglas C. Norths traditionelle definition af institutioner, der først blev beskrevet i tidsskriftet *Journal of Economic Perspectives* á 1991. Ifølge North er institutioner menneskeligt skabte begrænsninger, der strukturerer og former vores politiske, økonomiske og sociale interaktioner. Institutioner bidrager til en opretholdelse af orden i markeder eller samfund og kan enten være af formel eller uformel karakter. Formel lovgivning kan være menneskerettigheder, love og lignende i mens uformelle begrænsninger kan være etik, traditioner, sociale skikke og lignende (North, 1991, p. 97). Begrebet institution anvendes

primært i dette speciale i beslægtning med begrebet *institutionalisering(grad)*, der løst defineret beskriver 'graden' af formelle eller uformelle begrænsninger, hovedsageligt i relation til inddragelse af interesseorganisationer i politiske systemer.

Institutionalisering skal i kontekst af dette begrebssystem forstås som formel eller ikke-formel regel- eller normbaseret inddragelse af interesseorganisationer i politiske systemer. Hvis det er norm eller ret at givne interesseorganisationer inddrages i givent politisk system, anses disse interesseorganisationers inddragelse som at være *institutionaliseret*. Derved er en 'høj grad' af institutionalisering kendetegnet ved situationer, hvor interesseorganisationer inddrages ved lov, regler, procedure, normer eller lignende, imens en 'lav grad' af institutionalisering beskriver mere ad-hocbaseret inddragelse.

Herved kunne den privilegerede rutinemæssige inddragelse, som beskrevet i privilegeret pluralisme, fortolkes som overvejende *korporativt*. Det kommer af, at den rutinemæssige inddragelse, alt imens det som sådan ikke er en lov eller regel, alligevel er institutionel i den forstand, at det kan betragtes som en uformel begrænsning. Hvis eksempelvis LO altid, eller i hvert fald ofte, tilvejebringes i diskussioner om beskæftigelsespolitik, kan det ses som en 'norm', at LO simpelt sagt skal eller burde inddrages i sådanne diskussioner. Der kan umiddelbart forefindes en 'gråzone' mellem korporatisme og pluralisme, grundet vanskelighederne forbundet med definitionen af institutioner og institutionalisering. Hvis institutioner også inkluderer uformelle normer og regler, kan mange eksempler på interesserepræsentation, der ellers benævnes som pluralistisk, beskrives som korporativt. Eksempelvis den amerikanske våbenlobby, der altid advokerer stærkt og er indflydelsesrige rammer på deres felt, i sådan en grad at våbenlovgivning nærmest ikke engang diskuteres uden at inddrage dem.

Hertil er det vigtigt at præcisere, hvordan begrebet institution og institutionalisering forstås i dette speciale. For at opstille en kvalitativ forskel mellem "korporativ institutionalisme" og "pluralistisk institutionalisme" (af mangel på bedre ord), fremsættes der her et kriterium før at en norm eller uformel standard kan benævnes som korporativ: at inddragelsen af en given interesse anses som en decideret nødvendighed. Groft sagt opstilles der en semantisk og substantiel forskel mellem korporatisme og pluralisme, der simpelt formuleret kan beskrives således: hvis den givne interesse skal inkluderes rutinemæssigt, er der tale om en korporativ institution. Modsat hvis den givne interesse blot inkluderes rutinemæssigt, uden at der er tale om en institutionel nødvendighed, er der tale om en pluralistisk institution.

Som følge af konceptet 'pluralistisk institution' er det vigtigt at præcisere, hvordan begrebet pluralisme egentlig forstås i dette speciale. Som sådan er den 'rene' eller ideelle pluralisme stadig forstået som ikke-institutionel, eller ad-hoc inddragelse i politiske systemer. Men denne 'rene' pluralisme er så at sige modificeret af institutionaliseringsgraden, således at højere tilstedeværelse af institutioner i en ellers pluralistisk struktur, kan betegnes som tættere på mere korporative strukturer. Sagt med andre ord kan der tegnes en vertikal kontinuumslinje, hvor højere institutionaliseringsgrad i inddragelsessystemer ligger tættere

op ad korporative forståelser af inddragelse. Dog skal der, som sagt, differentieres mellem institution-som-norm og institution-som-regel/nødvendighed, hvor førstnævnte ikke nødvendigvis betragtes som korporativt. Den laveste tilstedeværelse af institutionalisering kan i samme teoretiske begrebsunivers deraf beskrives som "ren" eller "idealiseret" pluralisme. Deraf følger, at der sandsynligvis vil være tilstedeværelse af institutioner, selv i eksempler på ikke-korporative inddragelser i datamaterialet ved dette speciale. Herved er det vigtigt at holde ovenstående formulering for øje, så det bliver muligt at differentiere mellem institutionerne: hvis interessen *skal*, eller bedre sagt, hvis det er en *regel* at de inddrages, er det korporativt, hvis interessen blot inddrages rutinemæssigt, uden at det er en egentlig regel, er det pluralistisk.

4.3.1 – Operationalisering af institutionaliseringsgrad

Mere operationaliseret vil det sige, at eksempelvis Beskæftigelsesrådet i Aalborg Kommune, et råd bestående af forskellige arbejdsmarkedsorienterede interesseorganisationer (særligt LO), anses som et institutionaliseret organ på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune. Deraf følger, at jo flere instanser af institutionaliseret inddragelse der kan findes i et givent politisk system, jo mere institutionaliseret anses dette system.

Modsat vil indflydelse, udøvet af interesseorganisationer på beskæftigelsesområdet, uden om det lokale beskæftigelsesråd primært være anset som ikke-institutionel, også selv hvis der som sådan er en norm eller rutine, der kan observeres. Eksempelvis hvis LO ofte er i ad-hoc kontakt med jobcenterchefen i Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen i Aalborg Kommune, uden egentlig at gøre brug af rådet, og deres tilstedeværelse i rådet ikke bidrager til at legitimere en dag-til-dag kontakt, vil LO's inddragelse blive anskuet som overvejende pluralistisk, til trods for at deres interaktion med jobcenterchefen er relativt rutinemæssig.

Hvis det på den ene side kan anskues, at det i høj grad er norm eller ret at interesseorganisationen inddrages, vil institutionaliseringsgraden kunne vurderes til at være højere. Hvis det på den anden side viser sig, at interesseorganisationen inddrages ad-hoc, vil institutionaliseringsgraden kunne vurderes til at være lavere.

Der kan ikke knyttes en nærmere kvantificering til denne vurdering, men denne vil, baseret ud fra et helhedsbillede af beslutningsprocesserne på beskæftigelsesområdet, i forhold til i hvor høj en grad interesseorganisationen, inddrages institutionelt, ligegyldigt om der er tale om *normmæssigt* eller *regelmæssigt* i disse. Dog kan det ofte være vanskeligt at differentiere mellem korporativt og pluralistisk tenderende normer, hvorfor denne som regel vil være situationsbestemt. Modsat kan den *regelbaserede* institutionelle inddragelse ofte betegnes som korporativ, hvorved dette som regel ikke bliver op til fortolkning i de enkelte eksempler i datamaterialet.

4.4 – Indflydelse

For at inddrage og anvende begrebet indflydelse, er det nødvendigt indledningsvist at definere begrebet. Indflydelse har dog ikke en entydig definition (Dahl, 1961; Dür, 2008; Stinebrickner, 2015), men i dette speciale arbejdes der med følgende definition:

“Indflydelse, forstås her som en aktørs evne til at forme en beslutning i forhold til dennes præferencer eller, med andre ord, som en sammenhæng mellem en aktørs præferencer omkring et outcome og det endelige outcome” (Dür 2008, p. 561, egen oversættelse).

For at blive i stand til at konkretisere og uddybe, hvad begrebet indflydelse indebærer, er det nødvendigt at differentiere mellem potentiel og aktuel indflydelse, som Dahl også opererer med i sit værk (Dahl, 1961, p. 271). Dette beskriver de politiske ressourcer som en interesseorganisation kan være i besiddelse af, men differentierer mellem, hvorvidt disse ressourcer tages i anvendelse eller ej. Dermed tages der i dette speciale udgangspunkt i Dahls forståelse af potentiel og aktuel indflydelse. Førstnævnte beskriver således et scenarie, hvor en interesseorganisation har politiske ressourcer til at søge indflydelse, men ikke nødvendigvis gør det, eller kan gøre det effektivt. Aktuel indflydelse beskriver på den anden side et scenarie, hvor interesseorganisationen har politiske ressourcer og anvender disse i praksis, for at opnå indflydelse og opnår indflydelse.

Disse politiske ressourcer består ofte af ekspertviden og information som interesseorganisationerne er i besiddelse af, og kan nærmere betegnes som adgangsvarer (Bouwen, 2002, p. 369). Disse adgangsvarer efterspørges af de politiske beslutningstagere, og derfor er det således oftest viden og information, der giver adgang til den politiske dagsorden og beslutningsproces. Det er på den anden side essentielt for interesseorganisationerne at opnå adgang, da de politiske beslutningstagere er i besiddelse af en form for ressource som organisationerne efterspørger, nemlig indflydelse på relevante politiske områder. Der ligger således en udvekslingslogik i dette forhold mellem de politiske beslutningstagere og interesseorganisationerne, hvor vidensressourcer byttes til indflydelsesressourcer.

Interesseorganisationer der har stor kapacitet til at producere adgangsvarer, vil således have en høj grad af potentiel indflydelse. En høj grad af aktuel indflydelse, er derimod afhængig af hvordan ressourcerne anvendes, hvorfor en interesseorganisation sagtens kan have en høj grad af politiske ressourcer, men uden at opnå en tilsvarende grad af aktuel indflydelse (Dahl, 1961, pp. 138, 271).

Med dette sagt er det dog ikke udelukkende adgangsvarer, der efterspørges af de politiske beslutningstagere, men også i visse tilfælde den legitimitet og repræsentationsværdi det giver, at inddrage bestemte interesseorganisationer i visse beslutninger (Coen, 2007, p. 334; Hogan, et al., 2008, p. 3).

For at operationalisere indflydelsesbegrebet yderligere anvendes i denne sammenhæng, som tidligere nævnt, begrebet *indflydelsesgrad*. Indflydelsesgrad omhandler basalt set mængden af indflydelse en given interesseorganisation erhverver i et givent politisk system, hvad enten

der er tale om institutionaliseret udøvelse eller ej. Med andre ord, så opereres der essentielt med en opfattelse af institutionaliseret indflydelse kontra ad-hoc indflydelse, hvor begrebet indflydelsesgrad måler niveauet af indflydelsen, uden hensyntagen til type.

Indflydelsesgrad er opstillet som et kontinuum fra *lav* indflydelse til *høj* indflydelse. Den førstnævnte beskriver scenarier, hvor en given interesseorganisation opnår begrænset (hvis nogen) indflydelse i et givent politisk system, imens den sidstnævnte beskriver scenarier, hvor en given interesseorganisation opnår reel indflydelse i et givent politisk system. Kontinuummet over indflydelsesgrad er operativt opdelt imellem to dele: *symbolsk* og *substantiel*, hvor første refererer til såkaldt 'proforma' inddragelse, imens den anden refererer til en egentlig eller fyldestgørende inddragelse.

Indflydelsesgraden anskues i sammenhæng med de nævnte adgangsgoder og ressourcer, hvor en interesseorganisation der placeres i den lave ende af kontinuummet enten har en høj eller lav grad af potentiel indflydelse, men ikke opnår en aktuel indflydelse, hvorvidt dette er forsættigt eller ej. En interesseorganisation kan godt have en høj grad af potentiel indflydelse, uden dog at være interesseret i at anvende denne, hvorfor der lægges vægt på den aktuelle indflydelse.

En interesseorganisation der modsat placeres i den høje ende af kontinuummet, har både en høj grad af potentiel og aktuel indflydelse, og formår således at bytte adgangsgoderne til egentlig indflydelse.

For at blive i stand til at belyse og undersøge denne indflydelsesgrad, kræver det en metode der indfanger de rette parametre. En værdig tilgang til at konstruere sådan en metode, er at etablere et overblik over indflydelseslitteraturen, og de mest anvendte metoder inden for dette forskningsfelt.

4.4.1 – Tendenser i indflydelseslitteraturen

Et gennemgående træk i meget af indflydelseslitteraturen er en diskussion af vanskelighederne ved at undersøge interesseorganisationers indflydelse i politiske systemer (Dür, et al., 2014; Tsui, 2013; Pedersen, 2013; Friedrich, 2010; Bouwen, 2002). En af udfordringerne ved sådanne studier er, at evalueringerne af disse sjældent konkluderer på effektiviteten af de anvendte metoder. Derfor eksisterer der heller ikke nok viden på området, til definitivt at kunne konkludere, hvilken metode, der er mest effektiv til at måle indflydelse (Tsui, 2013, p. 2). Samtidig er der en uenighed, om hvilke parametre der skal måles på; om det er selve indflydelsesprocessen, eller hvorvidt interesseorganisationers adgang til politiske beslutningstagere er nok til at belyse området (Bouwen, 2002, pp. 365-366).

Konklusionerne på denne problemstilling varierer kraftigt, men udmunder ofte i to overordnede tilgange eller paradigmer: *måling af adgang i stedet for indflydelse* og *procesorienterede målinger af indflydelse*.

4.4.1.1 – Måling af adgang i stedet for indflydelse

Traditionel forskning om interesseorganisationers indflydelse, har ofte haft en tendens til udelukkende at fokusere på interesseorganisationers indflydelse på den politiske beslutningsproces. Men at måle indflydelse inden for politisk videnskab er dog ikke uproblematisk, hvorfor en alternativ tilgang er at undersøge adgang til den politiske beslutningsproces (Bouwen, 2002, pp. 365-366). Denne tilgang har en række forskere anvendt i deres studier (Chalmers, 2013; Austen-Smith, 1995; Uhrwing, 2001). Adgang kan ses som en situation hvori en interesseorganisation har kontakt til beslutningstagere, herunder i et råd eller nævn, via høringsvar, mail, telefonopkald og lignende.

Adgangsstudier fokuserer ofte på hyppigheden af den direkte kontakt, der foregår mellem interesseorganisationer og beslutningstagere, og søger at kvantificere denne i forhold til hvor tit det foregår, og med hvilke midler eller kanaler (Eising, 2007, p. 386; Binderkrantz, et al., 2014, pp. 166-169). Adgang anvendes således i visse studier som indikator for indflydelse, af den vigtigste årsag, at indflydelse ikke kan opnås uden adgang.

En anden årsag til at adgang til politiske systemer anvendes i stedet for indflydelse er, at adgang også er relativt mere målbart, da det er lettere at observere og kvantificere etableret kontakt, end selve graden af indflydelse.

En af ulemperne i forhold til at anvende adgang som indikator for indflydelse er, at det på denne måde ikke er muligt at differentiere mellem potentiel og aktuel indflydelse. Adgang siger ikke nødvendigvis noget om potentiel indflydelse, og intet om aktuel indflydelse, da en interesseorganisations adgang ikke nødvendigvis er lig med, at der også opnås indflydelse. Derfor kan adgang som indikator for indflydelse, på denne måde, siges at være en mangelfuld metode i forhold til at måle indflydelse.

Der er dog en tæt relation mellem adgang og indflydelse, og adgang kan således være en god indikator til at måle indflydelse på, dog med det forbehold, at adgang primært måler på potentiel indflydelse frem for egentlig aktuel indflydelse (Bouwen, 2002, p. 366).

Sideløbende med diskussioner om, hvorvidt studier af indflydelse skal lægge fokus på henholdsvis adgang til- eller indflydelse af- politisk beslutningstagning, er der ofte en diskussion omkring, hvilken overordnet metode, der er bedst egnet til at undersøge feltet.

Adgang måles oftest via kvantitative studier, hvori der søges at identificere *adgangsmønstre*, ved blandt andet at optælle hvilke interesseorganisationer, der har adgang til bestemte beslutningstagere, samt i hvilken grad, og i visse tilfælde også i hvilke arenaer (Binderkrantz, et al., 2014; Bouwen, 2002).

I studiet af indflydelse er der dog i høj grad uenighed om de metodiske fremgangsmåder. Et metastudie af Josephine Tsui fra 2013, viser at interesseorganisationers indflydelse på politiske beslutningsprocesser er et bredt undersøgt emne i international kontekst. Dog er der en tendens til, at metodologien i disse tekster er underbeskrevet, og effektiviteten af de anvendte metoder diskuteres sjældent. Samtidig er der i de internationale studier en bred

uenighed om, hvordan interesseorganisationers indflydelse kan måles mest præcist og endda, hvorvidt denne *kan* måles præcist. Visse forskere foretrækker kvantitative metoder, mens andre argumenterer mere for kvalitative metoder (Dür, et al., 2014; Tsui, 2013; Friedrich, 2010).

4.4.1.2 – Måling af indflydelsesgrad

Men alt imens der ofte i litteraturen er tendens til at måle adgang til politiske systemer med kvantitative metoder, kan der også forefindes en tilsvarende tendens til at måle aktuel indflydelse på politiske systemer, med mere kvalitative metoder.

Tsui anvender i metastudiet om indflydelse, en typologi over indflydelsesformer og en række metodeforslag til, hvordan disse kan undersøges, specificeret efter hvilken arena der søges indflydelse i, og med hvilke metoder (Tsui, 2013, p. 2). Hvis der således søges indflydelse via lobbytiltag og forhandlinger i formelle møder, semi-formelle eller uformelle kanaler, medlemskab eller deltagelse i bestyrelser, komitéer og råd, kan der opstilles en række værktøjer til at måle indflydelsen i disse, værende mødeoptagelser, interviews med nøglepersoner samt granskning af indflydelsen. Denne beskrivelse af værktøjer er dog forholdsvis ukonkret, og ikke operationaliseret i forhold til hvilke faktorer, der specifikt søges undersøgt, hvorfor der tages udgangspunkt i Andreas Dürs studie af interesseorganisationers indflydelse fra 2008. Her opsætter han tre metoder til at undersøge indflydelse, kaldet *process-tracing*, *attributed influence* og *preference attainment*, hvor førstnævnte betegnes som den mest anvendte i indflydelsesstudier i EU (Michalowitz, 2007; Warleigh, 2000; Cowles, 1995). Process-tracing undersøger et bredt spektrum i indflydelsesprocessen hovedsageligt via interviews, mens attributed influence metoden anvender spørgeskemaer, hvori en interesseorganisation eller andre involverede personer, udspørges om deres egen opfattelse af indflydelsesgraden på bestemte politiske beslutningsprocesser. Preference attainment undersøger, via interviews og tilgængelige dokumenter, en interesseorganisations idealer og politiske ståsted, og sammenholder efterfølgende dette med outcome af relevante politiske beslutningsprocesser (Dür, 2008, pp. 565-569). Dür argumenterer slutteligt for, at en kombination af process-tracing og preference attainment er den mest præcise metode til at måle interesseorganisationers indflydelse i politiske systemer.

Denne gennemgang af indflydelseslitteraturen viser, at der på området eksisterer en grundlæggende uenighed omkring, hvordan interesseorganisationer eller andre aktørers indflydelse i politiske systemer måles i praksis, og hvorvidt denne kan måles nøjagtigt. Visse forskere har således søgt at måle dette via aktørers adgang til beslutningstagere, mens andre går skridtet videre og søger at måle, og på sin vis, kvantificere den egentlige indflydelse, der opnås på disse processer.

Med det sagt, så er der dog enighed om, at selv om værktøjerne til at måle indflydelse ikke er perfekte, så er det for vigtigt et område til at lade dette være en hindring (Tsui, 2013, p. 3).

4.4.2 – Operationalisering af indflydelse

Andreas Dürs *process-tracing* (Dür, 2008, p. 562) er således den metode som specialegruppen vurderer, vil kunne give det mest fyldestgørende resultat til måling af indflydelse. Dette begrundes med, at der heri hovedsageligt anvendes interviews frem for surveydata, samt et fokus på en række essentielle faktorer i indflydelsesprocesserne. Specialegruppens vurdering er, at dette vil give et betydeligt mere dybdegående indblik i processen, og sikre det bedst mulige resultat i forhold til, at blive i stand til at vurdere, hvilken grad af indflydelse der opnås.

Metoden anskuer som nævnt, gennem interviews med nøglepersoner, hele beslutningsprocessen og herunder en række determinerende faktorer i forsøget på at karakterisere, hvorvidt og i hvilken grad en interesseorganisation har opnået indflydelse i et givent politisk system. Således søges det med denne metode, at konstruere en undersøgelse og identifikation af en række faktorer, værende:

- Interesseorganisationens præferencer
- Interesseorganisationens indflydelsestiltag
- Adgang til beslutningstagere
- Beslutningstageres reaktion på indflydelsestiltagene
- Graden af interesseorganisationens præferencer, der er reflekteret i det endelige outcome
- Interesseorganisationens reaktion på det endelige outcome (Dür, 2008, p. 562).

For at blive i stand til at undersøge disse seks faktorer, kræver det indledningsvist en operationalisering af de anvendte begreber, samt en beskrivelse af, hvordan disse søges undersøgt:

Præferencer forstås som interesseorganisationens ideelle politiske mål, som søges opnået i et politisk system. Her er det nødvendigt, ikke kun at granske interesseorganisationens politiske ståsted, men også holdninger til konkrete udvalgte politikker og tiltag, såsom Beskæftigelsesplan 2018.

Indflydelsestiltag forstås som de metoder interesseorganisationen anvender, for at opnå indflydelse i et politisk system. Her klarlægges alle de metoder, som organisationen tager i anvendelse.

Interesseorganisationens adgang til beslutningstagere og de konkrete indflydelsestiltag, er på sin vis koblet sammen. Adgang forstås blandt andet som hvilke råd og nævn interesseorganisationen befinder sig i, og alt afhængig af om beslutningsprocessen foregår i disse eller eksternt, må organisationen antages at anvende forskellige metoder. Derfor vil de konkrete indflydelsestiltag være delvist afhængige af, hvor den politiske beslutningsproces foregår.

For at determinere organisationens adgang, etableres der indledningsvist et overblik på parternes hjemmesider, i forhold til umiddelbart at identificere, i hvilke råd eller nævn

interesseorganisationerne har pladser, hvilket følges op med konkretiserende spørgsmål i interviewene.

Beslutningstageres reaktion forstås som, hvordan interesseorganisationens indflydelsestiltag modtages af politikere eller forvaltning. Nærmere bestemt om disse bliver positivt eller negativt modtaget. Dette giver en indikation på, hvorvidt der rent faktisk er opnået indflydelse på beslutningstagernes præferencer, og hvorvidt denne er samstemmende med interesseorganisationernes præferencer.

Efter beslutningsprocessen er det nødvendigt at anskue det endelige outcome af den politiske beslutningsproces, og sammenholde dette i forhold til interesseorganisationens præferencer, for at blive i stand til at vurdere, i hvilken grad disse præferencer er blevet opnået. Dette kan give et klart billede af, hvilken grad interesseorganisationens indflydelsestiltag har virket i, i forhold til at opnå indflydelse på processen.

Efterfølgende foretages en vurdering af interesseorganisationens reaktion på det endelige outcome, for at skabe endnu en determinerende indikator for, i hvilken grad interesseorganisationen opnåede indflydelse, ved at se på hvor tilfredse eller utilfredse disse er med resultatet.

4.4.2.1 – Styrker og svagheder ved denne metode

Process-tracing metoden har en række styrker og svagheder, der kan have betydning for resultatet af undersøgelsen. Den største styrke ved denne metode er, at det er muligt at afdække størstedelen af de determinerende faktorer, der angiver om og hvordan en interesseorganisation har opnået indflydelse i et givent politisk system.

En anden styrke er, at der anvendes semi-strukturerede interviews i dette speciale, hvormed det er muligt at opnå oplysninger, som ikke i samme grad er opnåelige udelukkende via dokumentanalyse eller spørgeskemaundersøgelser.

Af svagheder kan nævnes udfordringer med at indsamle tilstrækkeligt empirisk data til at skabe et fuldt billede over de aspekter, der søges undersøgt, samt en udfordring med at sammenholde de oplysninger der fremkommer i de interviews der foretages. Basalt sagt er det vanskeligt at få indblik i hele indflydelses- og beslutningsprocesser.

Process-tracing har primært et fokus på selve interesseorganisationen, og inddrager således ikke politikere og forvaltning i særlig høj grad. Dette anser vi som værende en svaghed, da det umiddelbart kan antages, at en interesseorganisation kan have tendens til at overdrive egen indflydelse i et politisk system. Dette kommes dog overordnet i møde i metoden, ved slutteligt at anskue, i hvilken grad interesseorganisationens præferencer kan anskues i det endelige outcome, samt ved at få begge parter vurdering af interesseorganisationens indflydelse.

Det kontrafaktiske spørgsmål vil altid være en faktor, og en eventuel svaghed ved en sådan undersøgelse. Det er ikke til at sige med sikkerhed, hvorvidt beslutningstagernes præferencer og/eller beslutninger ville have ændret sig under den politiske beslutningsproces, selv uden interesseorganisationens indflydelsestiltag. Denne faktor er ikke til at undgå, dog vil

anvendelsen af process-tracing metoden, hvori der indsamles data fra en række nøglepersoner om en bred variation af determinanter, kunne give et ret sikkert bud på interesseorganisationens indflydelse på den politiske beslutningsproces. Jo mere data, der kan indsamles, jo større sikkerhed er der således for at kunne give et retvisende bud.

Dog er der ved dette speciale kun begrænsede muligheder for, at etablere et fuldt indblik i indflydelsesprocesserne på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune, samt de aspekter der nævnes i process-tracing metoden. Derved er det vigtigt at understrege, at der kun tages udgangspunkt i et udpluk af det samlede politiske system, og de processer, der foregår i det. Sagt med andre ord, er der indsamlet data fra mange aktører og deres inddragelse, men det vil være fejlagtigt at antage, at de fuldstændigt repræsenterer interesseorganisationers indflydelse i det hele taget. Med det sagt, udgør de udvalgte aktører dog et nogenlunde repræsentativt udsnit af det politiske system. Dermed kan deres udsagn alligevel anvendes til at etablere et mere eller mindre præcist billede af interesseorganisationers indflydelse på beskæftigelsesområdet, i Aalborg Kommune.

4.5 – Forholdet mellem Indflydelsesgrad, Institutionaliseringsgrad og Korporatiseringsgrad

Som tidligere beskrevet arbejdes der med to begreber, værende indflydelsesgrad og institutionaliseringsgrad. Begrebet indflydelsesgrad anvendes operativt som et kontinuum fra lav indflydelse til høj indflydelse, og er opdelt mellem de to overordnede dele: symbolsk og substantiel indflydelse. Førstnævnte betegner et scenarie, hvor der opnås minimal indflydelse (hvis nogen), mens sidstnævnte betegner et scenarie, hvor der opnås egentlig indflydelse på politiske systemer eller beslutninger.

Sideløbende med dette begreb arbejdes der med begrebet institutionaliseringsgrad, hvilket også anvendes operativt som et kontinuum, der går fra lav institutionaliseringsgrad af indflydelse til høj institutionaliseringsgrad af indflydelse. Førstnævnte betegner en lav tilstedeværelse af institutionelt samarbejde, betegnet som 'pluralisme', mens sidstnævnte betegner en høj tilstedeværelse af institutionelt samarbejde, betegnet som 'korporativt'. Opsummeret er graden af korporatisme, *udgjort* af graden af indflydelse og institutionalisering. Altså er 'høj' grad af indflydelse og institutionalisering i et givent politisk system, betegnet som 'høj' grad af korporatisme i et givent politisk system.

Med dette sagt differentieres der dog mellem to 'typer' af korporatisme: *symbolsk korporatisme* og *substantiel korporatisme*, hvor forskellen består i graden af indflydelse der aktivt erhverves eller tildeles i casen. Ligeledes opdeles pluralisme i to tilsvarende typer, *symbolsk pluralisme* og *substantiel pluralisme*, ligeledes afhængig af indflydelsesgraden.

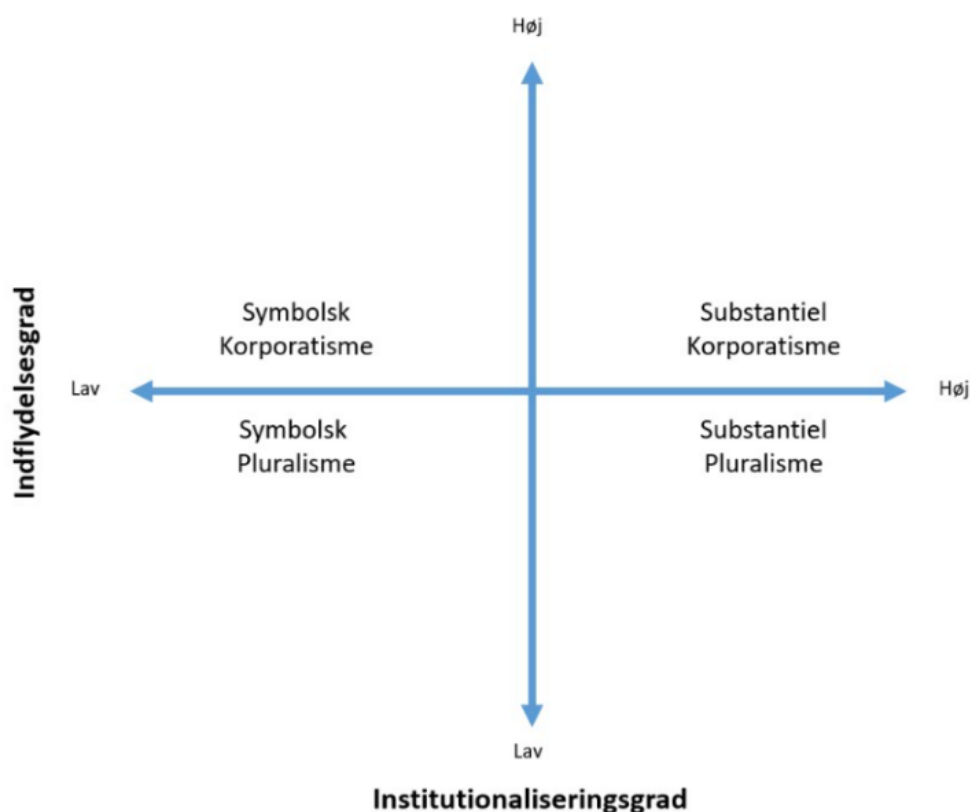
Årsagen til denne opdeling fra to typer til fire typer er, at der ved den almene differentiering mellem pluralisme og korporatisme ikke differentieres mellem *institutionaliseret adgang* og *institutionaliseret indflydelse*. Den førstnævnte beskriver situationer, hvor interesseorganisationer inddrages i råd, nævn eller udvalg, eller har privilegeret adgang til

disse, men at denne adgang ikke udmønter sig i egentlig indflydelse i det politiske system i casen. Den sidstnævnte beskriver situationer, hvor interesseorganisationer ikke alene inddrages i råd, nævn eller bestyrelser, men også har egentlig indflydelse i det politiske system. Altså argumenteres der i dette speciale for, at der ikke er tale om egentlig eller mere præcist 'substantiel' korporatisme, medmindre de institutionelt inkluderede aktører også har et eller andet niveau af indflydelse i det politiske system.

Derfor kobles begrebet indflydelsesgrad, som beskrevet tidligere, sammen med institutionaliseringsgraden, da disse to i samspil kan give et billede af graden af korporatisme, da der således både måles på graden af institutionalisering samt graden af indflydelse.

4.5.1 – De tre teoretiske begrebers samspil illustreret

Institutionaliseringsgrad og indflydelsesgrad kan anskues som kontinuums, der henholdsvis går fra lav grad af institutionalisering/indflydelse til høj grad af institutionalisering/indflydelse. Disse to begreber kobles sammen til et overordnet begreb der betegnes korporatiseringsgrad. En intuitiv måde at illustrere sammenhængen på, er dog at tegne de to uafhængige variable, institutionaliseringsgrad og indflydelsesgrad, som et tovejs kontinuum, fremvist nedenfor.

Figur 2 – Sammenlægning af Indflydelse og Institutionalisering

I dette samspil opstår der, som illustreret, fire "typer" af inddragelse: *symbolsk pluralisme*, *substantiel pluralisme*, *symbolsk korporatisme* og *substantiel korporatisme*. Den vertikale opdeling mellem 'symbolsk' og 'substantiel' anvendes, for at sikre en intuitiv

begrebsforståelse. Sondringen mellem symbolsk og substantiel inddragelse omhandler, som tidligere nævnt, hvorvidt givne interesseorganisationer har *adgang* til- eller *indflydelse* i et givent politisk system. Altså, hvorvidt en given interesseorganisation blot har adgang til et politisk system eller beslutningsproces, eller har egentlig indflydelse på samme.

Ved formuleringen 'symbolsk' refereres der til situationer, hvori interesseorganisationer inddrages på et givent område, men ikke opnår indflydelse på indholdet af samme. Modsat refererer 'substantiel' til situationer, hvori interesseorganisationer opnår indholdsmæssige forandringer. Symbolsk indflydelse skal altså forstås som en form for 'pro forma' indflydelse (hvorfor det benævnes som 'symbolsk'), hvor interesseorganisationer kun i begrænset omfang opnår indflydelse på det egentlige indhold i politikken på- eller administrationen af et område. Substantiel indflydelse skal forstås modsat, som et begreb der beskriver situationer hvor interesseorganisationer erhverve egentlig indflydelse på indholdet (hvorfor det benævnes som 'substantiel') af politikken på- eller administrering af et område.

Den horisontale linje deler figuren mellem *korporativ inddragelse* og *pluralistisk inddragelse*, forstået som henholdsvis (overvejende) institutionaliseret inddragelse eller (overvejende) ikke-institutionaliseret inddragelse.

Symbolsk pluralisme beskriver således politiske systemer eller beslutningsprocesser, hvori givne interesseorganisationer søger at opnå ad-hoc indflydelse, uden at opnå egentlige indholdsmæssige forandringer. Eksempelvis kan Dansk Naturfredningsforening nævnes, der ofte får adgang til Folketinget, men lige så ofte ikke opnår nogle reelle ændringer igennem denne adgang (Binderkrantz, et al., 2014, p. 171).

Substantiel pluralisme beskriver modsat politiske beslutningsprocesser, hvori givne interesseorganisationer søger, og opnår, ad-hoc indflydelse i politisk systemer, og dermed formår at erhverve en indholdsmæssig forandring på en politisk sag eller beslutning, der således er i overensstemmelse med en eller flere af organisationens interesser.

Symbolsk korporatisme beskriver ligeledes politiske systemer, hvori givne interesseorganisationer institutionelt inddrages, men ikke har egentlig indflydelse igennem denne institutionelle adgang. Et tænkt eksempel kunne være såkaldt proforma-inkludering af interesseorganisationer, hvor politiske beslutningstagere giver interesseorganisationer adgang til politiske systemer, for at styrke legitimiteten af beslutninger.

Endeligt beskriver substantiel korporatisme politiske systemer, hvori givne interesseorganisationer både er institutionelt inddraget i systemet, samt erhverver sig egentlig indflydelse i dette system.

Indflydelsesgrad og institutionaliseringsgrad, beskriver tilsammen graden af *korporatisering*. Korporatiseringsgrad forstås essentielt som niveauet af korporatisme, der kan indfanges i et givent politisk system. Dette 'niveau' er yderligere defineret som en funktion af institutionaliseringsgrad og indflydelsesgrad, hvor højere niveauer af hver, anskues som højere grader af korporatisering. Altså forstås "høj grad af korporatisme" i et givent politisk

system, som situationer hvori en given interesseorganisation er institutionelt inkluderet i systemet, og har signifikant indflydelse på samme.

Korporatiseringsgraden skal i princippet nå over et vist niveau, før der er tale om korporatisme i den gængse forståelse: som et institutionelt samarbejde mellem interesseorganisationer og offentlige aktører, som beskrevet i afsnit 4.2 Korporatisme.

I denne sammenhæng er det nødvendigt at understrege, at *institutionaliseringsgrad* har en særlig rolle i opgørelse af korporatiseringsgrad, da forskellen mellem korporatisme og pluralisme primært anskues som en funktion af institutionalisering. Derved er alene tilstedeværelsen af *høj indflydelse* ikke nok, til at en given sag eller beslutning i et politisk system kan betegnes som korporativ. Altså skal der være et "minimumsniveau" af institutionaliseret indflydelse til stede, før der kan være tale om korporatisme, omend den 'stærkeste' form for korporatisme også kræver en høj mængde indflydelse.

Som nævnt er det dog ofte vanskeligt at differentiere præcist mellem pluralistisk normbaseret institutionaliseret indflydelse og korporativt normbaseret institutionaliseret indflydelse, hvorfor det er vigtigt igen at understrege, at denne differentiering er op til situationsbestemt fortolkning.

5 - Analyse

Analysekapitlet er struktureret ud fra tre overordnede afsnit, hvor analysedesignet indledningsvist vil blive klarlagt, hvorefter de egentlige analyser fremgår og behandles.

5.1 - Analysedesign

For at skabe klarhed om hvordan det indsamlede empiri skal behandles, er der opstillet et *analysedesign*. Analysedesignet i dette afsnit beskriver både de analytiske skridt, der er foretaget før den formelle analyse er opstillet, samt hvordan denne formelle analyse er designet. I analysen og den efterfølgende diskussion opereres der primært med interviewmateriale fra otte interviews.

Som beskrevet i afsnit 3.3.2 Interviewmetode- og design operationaliseret, er der gennemgået nogle interviewanalytiske skridt før selve den teoretiske fortolkning finder sted. Først og fremmest er der gennemgået en *meningskategorisering*, med afsæt i fem temaer: *Indflydelsesgrad, Institutionaliseringsgrad, Korporatiseringsgrad, Kommunaliseringen og Andet*.

Den meningskategoriserende tilgang indebærer, at interviewet kodes efter nogle prædefinerede kategorier ud fra det anvendte teoriapparat. Dette simplificerer og strukturerer den videre arbejdsproces, når det behandlede materiale skal analyseres (Kvale, 1999, p. 190). En sådan meningskategorisering kan ske på flere måder af varierende praktisk og logistisk karakter. I dette speciale er der primært anvendt en lavpraktisk farvekodning af datamateriale, ud fra de fem ovenstående temaer. Her er de transskriberede interviews gennemgået og kodet med farver, der har været påhæftet nogle specifikke teoretiske begreber, eller overvejelser.

De citater der præsenteres i selve analysen er altså fundet igennem meningskategoriseringen. Selve analysen kan essentielt beskrives som en teoretisk fortolkningsøvelse, hvor de enkelte udvalgte citater, fordelt efter kilde, er fortolket i relation til de respektive analytiske temaer: Indflydelse, Institutionalisering og Korporatisering.

Efter meningskategoriseringen blev selve analysen foretaget. Analysen er opdelt i to *delanalyser* samt en *delkonklusion* for tre primære overskrifter. Analysen er opbygget med inspiration fra figur 2 i afsnit 4.5.1 De tre teoretiske begrebers samspil illustreret, og omhandler to 'horisontale' analyser: *Indflydelsesgraden på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune* og *Institutionaliseringsgraden på samme*. Hver af de to analyser samler og præsenterer en kondenseret udgave af informanternes overvejelser om de to temaer. Til sidst er overvejelser samlet til diskussion af *korporatiseringsgraden* før det egentlige diskussionsafsnit. Derved er der, trods meningskategoriseringen beskrevet ovenfor, kun i begrænset omfang analyseret på materiale, der relaterer sig til *kommunaliseringen* og til "*Andet*", da dette kun har været baseret i en overordnet nysgerrighed.

Den første delanalyse omhandler interesseorganisationernes indflydelsesgrad på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune, og er opdelt i tre temaer. Tema 1 omhandler *perception af indflydelse*, og er opdelt mellem *interesseorganisationernes perception* og

politikere og forvaltnings perception. I dette tema er det målet, at konstruere et billede af interesseorganisationernes overordnede indflydelse på beskæftigelsesområdet. Således samles både eksemplerne på *lav/symbolsk*, og på *høj/substantiel* i samme analyser.

Tema 2 omhandler en stærk empirisk tendens i blandt informanterne, til at lægge fokus på *ressourcekapacitet- og anvendelse*, og dennes betydning for graden af indflydelse. I dette tema er målet derved, at opsamle informanternes forståelse for betydningen af ressourcer.

Tema 3 omhandler sammenlægning af tema 1 og 2, og forsøger at give en midlertidig vurdering af indflydelsesgraden på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune. Tema tre kombinerer observationerne fra tema 1 og 2, fordi at informanternes udlægning af *ressourceanvendelse*, og i særdeleshed deres fremlæggelser af betydningen af *kapacitet*, volder problemer i vurderingen af indflydelsesgraden.

Den anden delanalyse omhandler interesseorganisationernes institutionaliseringsgrad på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune, og er ligeledes opdelt i tre temaer.

Tema 1 opsamler eksempler på formel og institutionaliseret inddragelse, primært centreret rundt om *det lokale beskæftigelsesråd*, fordelt mellem interesseorganisationerne, samt politikere og forvaltning. Tema 2 opsamler modsat eksempler på ad-hoc inddragelse, ligeledes fordelt mellem interesseorganisationer, samt politikere og forvaltning.

Endeligt opsamler tema 3 trådene fra disse to temaer, og forsøger at skabe et fuldstændigt billede af, hvorvidt inddragelsen af interesseorganisationerne på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune skal betragtes som *pluralistisk* eller *korporativt*. Dog er denne vurdering, ligesom ved tema 3 i delanalyse 1, midlertidig da der er vanskelige teoretiske problemer involveret i vurderingen af institutionaliseringsgrad.

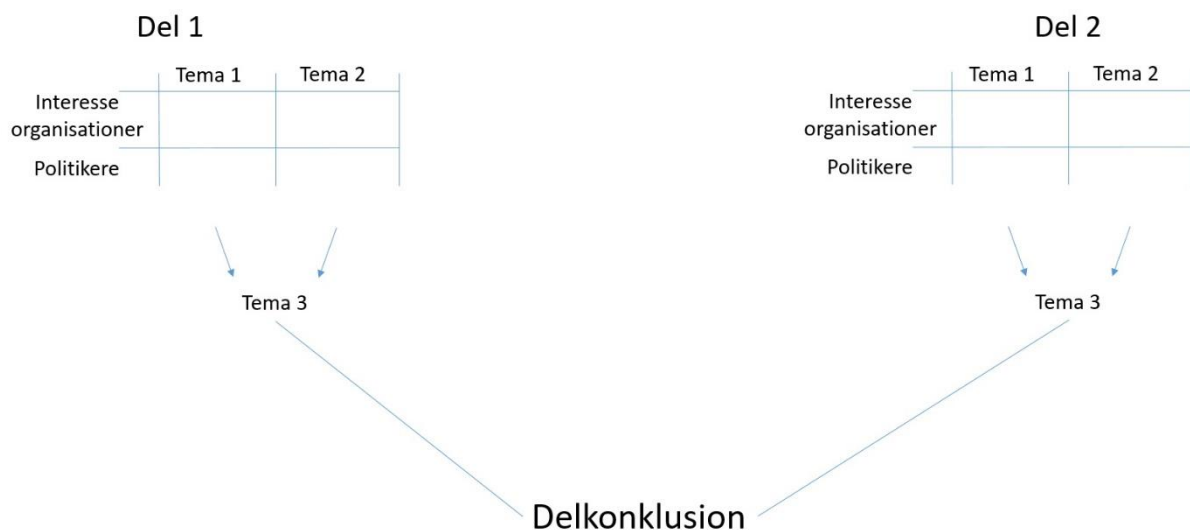
I begge delanalyser er afsnittene altså struktureret i tre temaer. Denne opdeling er lavet for at lægge større fokus på eventuelle forskelle i den måde henholdsvis interesseorganisationerne og de offentlige aktører, forstår indflydelsesgrader og institutionaliseringsgrader på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune. Årsagen til dette er i sidste ende, at blive i stand til at afklare, hvorvidt specifikke aktører i det politiske system anser sig selv eller andre, for at besidde en mere privilegeret status i inddragelsen i beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune.

Det skal dog pointeres, at de foretagne interviews udspørges politikere og jobcenterchefen generelt ind til interesseorganisationer, og derved vil det i princippet kunne siges, at den indsamlede empiri fra disse, generelt belyser interesseorganisationer, der opererer på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune. Derfor kan disse udtalelser også implicit omhandle organisationer som eksempelvis FTF, Erhverv Norddanmark eller Dansk Industri. Dog er det, i disse tilfælde, valgt at konkretisere denne information i forhold til LO, AC og til en vis grad DE, da disse interesseorganisationer er de eneste, der var interesserede i at deltage.

Som afslutning på den formelle analyse er der opstillet en *delkonklusion*, som har til formål at sammenlægge henholdsvis indflydelsesgraden og institutionaliseringsgraden, og derigennem

placere beskæftigelsesområdet på figur 2, som præsenteret i afsnit 4.5.1 De tre teoretiske begrebers samspil illustreret. Dybest set er det målet at vurdere, hvorvidt beskæftigelsesområdet skal beskrives som *symbolsk pluralistisk*, *substantiel pluralistisk*, *symbolsk korporativt* eller *substantiel korporativt*. Sagt med andre ord forsøges det således, at vurdere 'typen' af inddragelse på beskæftigelsesområdet. Der er imidlertid nogle teoretiske vanskeligheder i disse vurderinger, hvorfor der efter analysen er dedikeret et kapitel til at diskutere, og forløse nogle af disse problemstillinger. Som afslutning på denne *diskussion af vurdering*, er det forsøgt at afgive en mere præcis og fuldbyrdet vurdering af, hvordan interesseorganisationernes inddragelse i beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune kan fortolkes.

Analysedesignet kan nærmere illustreres således:

Figur 3 – Analysemodel

5.2 - Delanalyse 1: Indflydelse

Første delanalyse omhandler overordnet indflydelsesgraden på det beskæftigelsespolitiske område i Aalborg. Det første delanalyse er inddelt i tre temaer. Tema 1 behandler overordnet informanternes perception af hvor meget indflydelse interesseorganisationerne besidder. Tema 2 omhandler en gennemgående tendens blandt informanterne, og deres opfattelse af ressourcers betydning for indflydelse. Slutteligt vil der i tema 3 foretages en vurdering af, hvordan denne ressourceanvendelse skal fortolkes i relation til interesseorganisationernes indflydelsesgrad.

5.2.1 - Tema 1: Perceptioner af indflydelse

Det første tema omhandler beskrivelse og vurdering af graden af indflydelse på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune, som anskuet ud fra informanternes observationer. Afsnittet er opdelt i to underoverskrifter: 1) Interesseorganisationernes opfattelse af egen indflydelse, 2) Politikernes og forvaltningens opfattelse af interesseorganisationernes indflydelse.

Dog er det vigtigt at understrege, at informanterne generelt ikke udtaler sig præcist, om den erhvervede indflydelse i det indsamlede empiri. I stedet er deres udtalelser om indflydelse ofte overfladiske eller indirekte. Med det sagt, kan der dog stadig spores nogle tendenser på tværs af informanternes udtalelser, som er præsenteret i de efterfølgende afsnit. Dansk Erhverv (DE) spiller ikke en direkte rolle på beskæftigelsesområdet, hvorfor de er behandlet særskilt indledningsvist i analysen, i forhold til de andre interesseorganisationer.

5.2.1.1 – Dansk Erhvervs (DE) forhold til beskæftigelsesområdet

Kort fortalt kan det siges, at DE ikke spiller en aktiv rolle i forhold til beskæftigelsespolitikken i Aalborg: *“Jeg medvirker ikke aktivt i at udarbejde en beskæftigelsespolitik”* (DE, bilag 4, 2018, p. 33).

Niels Jørgen Kristensen fra DE opfatter sin rolle i beskæftigelsespolitikken som værende mindre relevant, for ham selv og sit arbejde med at repræsentere DE:

“Vi bliver forelagt en beskæftigelsespolitik, og tager, kan man sige tager den til efterretning, så det er (...) altså det er noget der er inde over vores bord, men ikke noget vi arbejder aktivt med”
(DE, bilag 4, 2018, p. 33).

Her ses det, at DE bliver forelagt beskæftigelsespolitiske tiltag, hvorfor der er en vis aktualitet i at inddrage organisationen. I stedet for Beskæftigelsesrådet prioriterer DE dog Erhvervsrådet, hvor de ser større fordel i at bruge sin tid, da de ser en sammenhæng mellem beskæftigelsespolitik og erhvervspolitik:

“En anden vinkel på det, det er jo at sigte lidt højere med erhvervspolitikken, sådan at man (...) skaber rammerne for at beskæftigelse noget ikke løser sig selv, men at det skaber øget beskæftigelse, og det er nok min tilgang” (DE, bilag 4, 2018, p. 33).

Det kan tolkes som om, at DE anser deres rolle i Erhvervsrådet som værende betydende nok til at prioritere sin tid der, i stedet for en potentiel rolle i Beskæftigelsesrådet. Det kan siges, at DE altså ikke direkte søger indflydelse på beskæftigelsesområdet, og derfor må det umiddelbart antages, at de har en meget lille – hvis overhovedet nogen – indflydelse på beskæftigelsesområdet. Endvidere kan det tolkes som, at DE måske indirekte søger at påvirke beskæftigelsespolitikken, gennem den indflydelse de har på erhvervsområdet, via deres plads i Erhvervsrådet. Overordnet har DE altså generelt begrænset direkte indflydelse på beskæftigelsesområdet, og behandler i det hele taget ikke samme område, hvorfor de ikke er inkluderet i afsnittet nedenfor.

Endvidere kunne det have været mere relevant at inddrage Dansk Industri (DI) eller Dansk Byggeri, da begge organisationer har indsendt høringssvar til Beskæftigelsesplanen 2018 (Aalborg Kommune, 2017). Dette kunne tyde på, at de muligvis er mere aktive i beskæftigelsespolitikken end DE er.

DE var dog den eneste organisation, der ønskede at deltage i specialet, da henvendelsen til de andre organisation ikke bar frugt.

5.2.1.2 – Interesseorganisationernes opfattelse af egen indflydelse

Den første del af tema 1 omhandler, som nævnt, om interesseorganisationernes egen opfattelse af deres indflydelse på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune. Der kan grundlæggende observeres en vis differentiering mellem Landsorganisationen i Danmark (LO) og Akademikernes Centralorganisation (AC), i deres vurdering af den egentlige indflydelse på beskæftigelsesområdet.

Anna Kirsten Olesen og Steen Christensen fra LO fremhæver generelt, at de har stor indflydelse på beskæftigelsespolitikken. Eksempelvis udtaler de:

“Jeg [Anna Kirsten] synes vi har stor indflydelse på det [beskæftigelsespolitikken]. Der er den der respekt for LO-fagbevægelsen her og et tæt samarbejde, vi har med Aalborg Kommune. Det har vi altid haft” (LO, bilag 2, 2018, p. 7).

Generelt har LO en oplevelse af, at deres størrelse og kapacitet har betydning for den endeligt vedtagne beskæftigelsespolitik i Aalborg Kommune, fordi de har indflydelse til at kunne forhindre elementer, de er utilfredse med:

“Når vi tænker på den der motherfucker af en lovgivning, der er på beskæftigelsesområdet, så er det vi har og prøver at få indflydelse på sager, der går galt. Hvis vi har vores medlemmer, som ikke bliver behandlet ordentligt, så er det sådan noget vi går ind og gør. (...) Der kan vi bare sige “nej, det vil vi ikke have” og så sker det ikke. Så stærke er vi i fagbevægelsens side i samarbejdet med kommunen” (LO, bilag 2, 2018, p. 16).

LO er således af den overbevisning, at organisationen som aktør er så stærk, at det er muligt at sætte en stopper for tiltag, der ikke er i overensstemmelse med deres præferencer på beskæftigelsesområdet. Der kan herved umiddelbart argumenteres for, at LO vurderer deres egen indflydelse til at være meget høj, idet at de tilsyneladende, ifølge dem selv, besidder en form for vetoet på beskæftigelsesområdet i Aalborg.

“Jeg [Anne Kirsten] sidder jo direkte med politisk indflydelse, når jeg sidder i Aalborg Byråd. Det er ikke sædvanligt en formand gør det, men det er så en ting, de altid har haft tradition for her i LO-Aalborg, at formanden også er medlem af byrådet” (LO, bilag 2, 2018, p. 6).

Som det fremgår af de ovenstående tre citater, er LO altså af den overbevisning, at de generelt besidder relativt høj indflydelse på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune. Yderligere fremkommer det også, at denne indflydelse eventuelt kommer fra Anne Kirsten Olesens

tilstedeværelse i byrådet, som tilsyneladende er et traditionsbundet fænomen i Aalborg Kommune.

LO beskriver yderligere et konkret eksempel på, at de direkte har fået ændret på nogle ting, de ikke var tilfredse med i forhold til Beskæftigelsesplan 2018:

"Det vi gjorde dengang, var at vi roste Aalborg Kommune, fordi de faktisk lavede en hamrende god beskæftigelsesplan og så skrev vi til dem, at de var for useriøse omkring langtidsledighed og en ting mere, men de ting fik vi rettet ind" (LO, bilag 2, 2018, p. 13).

Ud fra LO's udlægning kan det vurderes, at de har haft en substantiel indflydelse på det beskæftigelsespolitiske område. Dette fordi de bidrog til udformningen af Beskæftigelsesplanen for 2018 med to ændringer, som de var interesseret i at få modereret eller tilføjet til planen. Disse blev, ifølge LO selv, imødekommet, hvorfor LO's repræsentanter i sidste ende kunne medvirke til at godkende planen. Det ses altså her, at LO's præferencer blev imødekommet i det endelige outcome, samt at LO var tilfredse med dette outcome. LO's repræsentanter er dermed af den overbevisning, at deres indflydelse i Beskæftigelsesrådet har bidraget til udformningen af Beskæftigelsesplanen, og har bidraget til at moderere den i forhold til den ellers oprindelige udformning. LO kan altså argumenteres for, at være overordnet af den overbevisning, at de besidder høj indflydelse på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune.

Omvendt er Mikkel Sandager fra AC dog anderledes skeptisk omkring AC's indflydelse på beskæftigelsesområdet. AC er nærmere overbevist om, at AC kun i begrænset omfang besidder udslagsgivende indflydelse på udformningen af beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune. I stedet anser AC beskæftigelsespolitikken i kommunen som værende udformet af de offentligt ansatte ved forvaltningen, med kun minimale muligheder for indflydelse fra AC. Dermed er AC også indirekte uenig med LO's repræsentanter om, hvem der har egentlig indflydelse på udformningen af eksempelvis Beskæftigelsesplanen, da AC heller ikke anser LO som værende udslagsgivende for udformningen af Beskæftigelsesplanen- og politikken:

"Nej vi har ikke direkte indflydelse på det [beskæftigelsespolitikken] på den måde, vores indflydelse [er] indirekte via beskæftigelsesrådet kan man sige, og det er noget mere lobbyarbejde end det er en direkte indflydelseskanal. Lokalt beskæftigelsespolitik bliver i langt udstrækning udarbejdet inde i jobcentret sekretariatet, og i samarbejde med rådmanden selvfølgelig" (AC, bilag 3, 2018, p. 26).

AC forholder sig meget til, at de ikke besidder indflydelse til at influere egentlige beslutninger på beskæftigelsesområdet, som det eksempelvis fremkommer i deres kommentar om godkendelse af Beskæftigelsesplanen:

"Og den [Beskæftigelsesplanen] skal selvfølgelig også godkendes kan man sige, men det er vi jo ikke inde over at godkende som sådan" (AC, bilag 3, 2018, p. 26).

Hans svar kan tolkes til at afvige en smule fra LO's, der giver udtryk for, at de ser en fordel i at deltage i Beskæftigelsesrådet, der bidrager til at erhverve dem mere indflydelse end ellers muligt.

5.2.1.3 – Politikere og jobcenterchefens opfattelse af interesseorganisationernes indflydelse

På tværs af kommunalpolitikere og jobcenterchefens udtalelser, er der en tendens til, at der kan spores divergens mellem informanternes forståelse af inddragelsen, og de offentlige aktørers forståelse af interesseorganisationernes indflydelse på beskæftigelsesområdet. Størstedelen af informanterne fra det offentlige er af den overbevisning, at interesseorganisationerne bliver inddraget efter intentionen, om at drage fordel af hinanden og udforme en mere overensstemmende beskæftigelsespolitik. Dog anser enkelte informanter inddragelsen som værende overvejende symbolsk, da det ultimative ansvar ligger hos kommunalpolitikere.

I interviewet med Per Clausen (Ø) antyder han, at fagforeningerne erhverver sig egentlig indflydelse i bytte for legitimering af beskæftigelsespolitikken. Hertil forklarer han eksempelvis dette, da han bliver adspurgt i forhold til udarbejdelse af den kommunale beskæftigelsespolitik:

“For eksempel gør samarbejdet med fagforeningerne også, at man sørger for legitimitet omkring de ting man gør. Når man nu i en vis udstrækning bruger støtte, arbejde og praktik er der altid en diskussion af om det fortrænger anden arbejdskraft. (...) I Aalborg har man forsøgt at løse denne udfordring ved at sige, at man giver fagforeningerne rigtig stor medbestemmelse og medindflydelse på hvor der er aktiveringspladser, jobtræning, praktik osv. (...) På den anden side betyder det også, at de er med til at sige, at det der foregår er i orden. (...) På den måde kan man sige, at fagforeningerne får noget indflydelse og samtidig er de med til at legitimere kommunens politik ” (Per Clausen (Ø), bilag 8, 2018, pp. 60-61).

Dermed kan det ud fra hans svar tolkes som om, at han er af den opfattelse, at de bevidst tildeler organisationerne tilstrækkelig indflydelse til at påvirke og moderere beskæftigelsespolitikken i en sådan grad, at de på en måde får ejerskab over politikken, sådan at de bidrager til at legitimere den.

På samme vis fortæller jobcenterchefen Jesper Dahlgaard, at der også fra forvaltningens side arbejdes for at inddrage interesseorganisationerne:

“Jeg synes faktisk nu hvor vi har arbejdet med (...) frikommuneforsøg eksempelvis, der har vi gjort en del ud af at inddrage og høre dem om nu hvor vi skal lave lidt om i beskæftigelsesindsatsen og politikken, hvor var de så henne i det” (Jesper Dahlgaard, bilag 5, 2018, p. 38).

Med det sagt beskriver Jesper Dahlgaard dog ikke detaljeret, hvor meget indflydelse interesseorganisationerne har på beskæftigelsesområdet, blot at de fra forvaltningens side

søger at inkludere dem. Han kommenterer yderligere i forbindelse med Beskæftigelsesplanen 2018:

“Og så er der også efterfølgende også givet det der officielle høringssvar, men det flytter så knap så meget, det er faktisk bedre at være med i forfasen, end når det endelige forslag ligger. Altså det er jo sådan, man kan også flytte noget med et høringssvar, men det er egentlig bedre at være der når planen bliver lavet, end når vi har høring. Og der vil jeg faktisk sige, at både vores lokale politikere, beskæftigelsesudvalget og LBR [det lokale beskæftigelsesråd] forsøger vi at invitere ind på den måde” (Jesper Dahlgaard, bilag 5, 2018, p. 39).

Jesper Dahlgaard fremhæver altså, at der fra forvaltningens side aktivt forsøges at inddrage interesseorganisationer i de første formuleringer af beskæftigelsesplanerne. Det er særligt interessant, set i lyset af AC der ligeledes fremhæver at Beskæftigelsesplanen er sat på forhånd af forvaltningen, men samtidig hentyder til, at det ikke er muligt for interesseorganisationerne at have indflydelse på planen, før første udkast. Altså, er der tilsyneladende tegn på, at Jesper Dahlgaard fremlægger en struktur hvori interesseorganisationerne godt nok inddrages, men hvor interesseorganisationerne ikke besidder stor indflydelse (i hvert fald i relation til selve Beskæftigelsesplanen).

Anne Honoré Østergaard (V) fremlægger en lignende forståelse over for den egentlige tildeling af indflydelse til organisationerne. Hun er ikke af den overbevisning, at organisationerne har modificeret eller bidraget til den endelige udformning af Beskæftigelsesplanen i en grad, der er udslagsgivende:

“Ja og det synes jeg da er fint. Men det var ud fra et oplæg, så der blev ikke ændret super meget [i Beskæftigelsesplanen]. Men det er også nogle gange det vigtige: at de mener at have fået masser at sige” (Anne Honoré Østergaard (V), bilag 9, 2018, p. 82).

Dermed kan det tolkes, som om hun mener, at organisationernes indflydelse har været minimal, og at der ikke kan være tale om egentlig indflydelse, da de ikke har været i stand til, at ændre i den pågældende Beskæftigelsesplan ud over småting, da størstedelen allerede var udformet og aftalt på forhånd i et oplæg. Hun fremhæver også, at det reelt set er et spørgsmål om at give *indtrykket* af at interesseorganisationerne har haft indflydelse, frem for nødvendigvis at give dem mulighed for ændre beskæftigelsesplanerne.

Med det sagt forklarer Lasse Frimand Jensen (A), at han arbejder en del sammen med LO og resten af fagbevægelsen, med henblik på at gøre brug af den information, de stiller til rådighed for ham. Derfra danner han sig så selv et indtryk, og danner sine politiske holdninger ud fra dette:

“Og på samme måde har jeg også et tæt samarbejde med LO og fagbevægelsen i Nordjylland, så jeg får de informationer, statistikker og oplysninger, de har, og så danner jeg mig et indtryk ud fra det” (Lasse Frimand Jensen (A), bilag 6, 2018, p. 44).

Desværre giver Lasse Frimand Jensen ikke dybere udtryk for hvor meget indflydelse der tildeles, blot at han aktivt søger tæt samarbejde med LO.

Yderligere forklarer Per Clausen, hvordan repræsentanter fra LO og Socialdemokratiet altid har haft et strukturelt tæt bånd, grundet LO's tilstedeværelse i lokalpolitik i gennem Socialdemokratiets byrådsgruppe:

“Nej, jeg tror man skal være ærlig og sige, at det er sådan at tilgangen til det er, at det er vigtigt at have et forholdsvis godt forhold til LO. Jeg tror man ville have nemmere ved at køre andre lønmodtagergrupper over... det ville gøre mere ondt på det politiske system i Aalborg Kommune, hvis LO siger, at “det I gør er helt forkert.” Det er ikke så mærkeligt når LO's formand sidder i Byrådet for Socialdemokratiet, så LO og Socialdemokratiet har jo altid været tæt knyttet til hinanden her i byen” (Per Clausen (Ø), bilag 8, 2018, p. 63).

Herigennem er det tydeligt at se, hvordan Per Clausen opfatter LO's rolle og indflydelse som værende af stor karakter. Efter hans opfattelse er det strukturelle samarbejde mellem LO's lokalafdeling i Aalborg, deres repræsentant og dennes rolle i den socialdemokratiske byrådsgruppe, af særlig vigtig betydning og med til at stille LO stærkere i lokalpolitikken end andre interesseorganisationer. Så alt andet lige fremhæver Per Clausen, at LO trodsalt har en relativt høj substantiel indflydelse, om ikke andet fordi at LO er vanskelige at “køre over”.

5.2.1.4 – Opsummering

Som det kan anskues i tema 1, har DE således ikke direkte indflydelse på beskæftigelsespolitikken, eftersom de ikke opsøger indflydelsen, men i stedet prioriterer deres kræfter i Erhvervsrådet.

LO vurderer, at de besidder en relativt stor mængde egentlig indflydelse, fordi de har bidraget til udarbejdelsen af den årlige Beskæftigelsesplan for 2018, i en sådan grad at den har imødekommet deres præferencer, så de kan støtte planen. Det kan altså dermed fastslås, at LO's selvopfattelse er, at de bliver tildelt en stor mængde egentlig indflydelse i beskæftigelsespolitikken. Omvendt er AC dog ikke af den opfattelse, at de selv, og muligvis LO, har indflydelse nok til at kunne påvirke beskæftigelsespolitikken i Aalborg Kommune. Gennem udsagnet kan det tolkes, at de hovedsageligt anser forvaltningens ansatte – sammen med de politiske aktører – som værende de dagsordensættende på beskæftigelsespolitikken.

Politikere og jobcenterchefen udtaler generelt, at de under alle omstændigheder forsøger at inddrage interesseorganisationerne, og give dem indflydelse. Dog er det for det første ikke helt klart præcist, *hvor meget* indflydelse der er tale om, og for det andet fremkommer det at den indflydelse, der tildeles, i visse tilfælde, har formål at legitimere beskæftigelsespolitikken. Anne Honoré er muligvis den mest skarpe ved disse udlægninger, da hun fortæller, at det er mindre ændringer til Beskæftigelsesplanen, der er blevet opnået, og at det vigtigste ofte er, at organisationerne tror, at de har fået indflydelse. Men med det sagt fremhæver Per Clausen alligevel en generel strukturel forklaring, hvori det påpeges, at LO under alle omstændigheder har relativ høj indflydelse, i kraft af deres størrelse og historik med Aalborg.

Overordnet set er der altså forholdsvist stærk divergens imellem AC's udtalelser, og alle andre informanter, da AC ikke mener, at have en egentlig indflydelse på Beskæftigelsesplanen.

Noget tyder på, at LO besidder substantiel indflydelse på visse emner, i særdeleshed i relation til aktiveringspolitik og lignende, men at de kun i begrænset omfang har indflydelse på det mere brede beskæftigelsespolitik, såsom Beskæftigelsesplanen. En samlet vurdering af interesseorganisationernes indflydelse, kan derfor være lidt vanskelig at opsummere på én sætning, og afhænger langt hen af vejen af hvilke informanternes vurdering, der lægges tillid til. På den ene side, kan LO beskrives som værende i besiddelse af substantiel indflydelse (i hvert fald i forhold til nogle emner). På den anden side kan interesseorganisationerne generelt beskrives som symbolsk inddraget, i det at de ifølge de offentlige aktører primært tildeles indflydelse for at legitimere politikken på beskæftigelsesområdet.

5.2.2 – Tema 2: Ressourceudveksling og betydningen for indflydelse

Dette andet tema behandler overordnet en stærk tendens i informanternes udlægninger, omkring indflydelse på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune: betydningen af ressourcer og ressourceanvendelse. Altså, hvor høj en grad af indflydelse som interesseorganisationerne kan opnå, hvis de vælger at bruge tid og energi til det. Temaet er inddelt i tre underafsnit: 1) interesseorganisationernes mulighed for indflydelse, 2) politikernes og jobcenterchefens syn på interesseorganisationernes indflydelse, 3) LO som den mest indflydelsesrige interesseorganisation.

5.2.2.1 – Interesseorganisationernes mulighed for indflydelse

Generelt kan der anskues nogle fællestræk ved interesseorganisationernes udsagn. Begge organisationer er af den opfattelse, at der er mulighed for en høj indflydelse, og forklarer samtidig, at der er en sammenhæng mellem ressourcebrug og afkast af indflydelse. Altså, at deres indflydelse afhænger af, hvor mange ressourcer de bruger på at få indflydelse.

Informanterne påpeger generelt, at de har en oplevelse af, at de kan opnå mere indflydelse på beskæftigelsesområdet, såfremt de vælger at investere mere opmærksomhed og arbejde i det.

Eksempelvis udtaler LO:

“Vi kunne få al den indflydelse vi ville have, hvis vi gør det godt nok. Hvis vi vil have noget i gennem, så kan vi bare komme i gang. Og hvis vi ikke synes, vi får nok indflydelse, så er det fordi vi ikke gør det godt nok herfra” (LO, bilag 2, 2018, p. 15).

LO har altså en klar overbevisning om, at LO som organisation blot kan prioritere deres kræfter efter, hvor interesserede de er i at påvirke en beslutning.

Samme opfattelse har AC, der giver udtryk for, at kunne opnå indflydelse, såfremt de ønsker det, men blot fravælger muligheden for at afsøge det. Da AC bliver spurgt ind til muligheden for at erhverve indflydelse, giver de udtryk for at have en opfattelse af, at blive imødekommet gennem sin tilstedeværelse i Beskæftigelsesrådet, såfremt de vil gøre brug af det:

“Jeg tror egentlig vi har den indflydelse vi vil have, så at sige, så der er egentlig lagt ret meget op til, de er meget åbne for tiltag og er meget åbne for idéer” (AC, bilag 3, 2018, pp. 26-27).

AC forklarer gennem interviewet, at de klart opfatter sin repræsentation i rådet som værende i stand til at kunne opnå indflydelse, men blot undlader at gøre brug af muligheden.

Overordnet set kan det umiddelbart tolkes, at de to interesseorganisationer er ret godt tilfredse med den indflydelse de har. Derfor kan det vurderes, at begge interesseorganisationers oplevelse er, at de føler mulighed for en høj indflydelse, idet den indflydelse de kan opnå, egentligt afhænger af dem selv. Det kan forstås på den måde, at den indflydelse de får, er en direkte afspejling af den tid og de ressourcer de lægger i arbejdet.

Yderligere kan det især fremhæves, at LO er overbevist om, at de selv har mest indflydelse af interesseorganisationerne på beskæftigelsesområdet. Dette bekræfter informanten fra AC, da han udtaler:

“LO grupperne sidder ret tungt” (AC, bilag 3, 2018, p. 27).

LO påpeger også, at deres store indflydelse i beskæftigelsespolitikken, har grund i en stor investering fra deres egen side. Til spørgsmålet om, hvem der har mest indflydelse på beskæftigelsesområdet, svarer LO at:

“Det har vi, fordi vi også lægger ressourcer i det. Det er jo sådan det er” (LO, bilag 2, 2018, p. 20).

Altså er både LO og AC generelt af den opfattelse, at LO besidder mest indflydelse, og at der er en overensstemmelse mellem de ressourcer der anvendes og den indflydelse der erhverves.

5.2.2.2 – Politikere og jobcenterchefens syn på interesseorganisationernes indflydelse

Efter gennemgang af politikernes udsagn, er det klart, at størstedelen har nøjagtig samme opfattelse af interesseorganisationernes muligheder for indflydelse, som interesseorganisationerne selv har. Nemlig, at den endelige mængde indflydelse som organisationerne erhverver og bliver tildelt, er direkte afkast af, hvor mange ressourcer de investerer i forarbejdet.

Rådmand for Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen Mai-Britt Iversen (A) forklarer således meget eksplicit:

“De har faktisk så meget indflydelse som de har lyst til at tage. På den måde at alle de inputs og den erfaring de kommer med...de vil jo meget gerne bidrage til vores politik. (...) Det jeg vil sige er, at man har den indflydelse man tager, så simpelt er det”
(Mai-Britt Iversen (A), bilag 7, 2018, p. 54).

Mai-Britt Iversen er altså helt enig med LO og AC i sin opfattelse af, hvor meget indflydelse organisationerne kan erhverve sig, hvorfor det kan betragtes som, at både LO og AC kan opnå en høj indflydelse. Den egentlige indflydelse som organisationerne erhverver, afhænger således af dem selv, i forhold til hvor meget tid og ressourcer de lægger i arbejdet, med at erhverve indflydelse på beskæftigelsesområdet.

Samme opfattelse har Per Clausen, der også forklarer, hvordan han ser en forskel i, hvor mange ressourcer de forskellige organisationer lægger i investeringerne, både i forhold til indhold og retning:

"Jeg synes, at nogle fagforeninger har været meget aktive og gjort meget for at få indflydelse både på indholdet og retningen for politikken, for at få varetaget deres medlemmers interesse"
(Per Clausen (Ø), bilag 8, 2018, p. 58).

Samtidig påpeger han på et andet tidspunkt, at hvis interesseorganisationerne ønsker et samarbejde, kan de anvende disse ressourcer:

"Hvis man kan bidrage til det, så giver det også mere til hvad man i øvrigt har at sige" (Per Clausen (Ø), bilag 8, 2018, p. 61).

Per Clausen vurderer altså i det øverste citat, at specifikke organisationer har investeret kraftigt i at erhverve sig indflydelse. Dette kan sættes i sammenhæng med det andet citat, hvori han giver udtryk for, at se en sammenhæng mellem investerede ressourcer og endelig erhvervet indflydelse for organisationerne. Dermed kan det altså tolkes, at Per Clausen i ovenstående citat, også giver udtryk for at de pågældende organisationer, har erhvervet sig megen indflydelse qua deres høje aktivitet.

Lasse Frimand Jensen er dog, i sin besvarelse, en smule uenig. Han antyder også, at det klart er LO, der investerer mest i forarbejdet, men omvendt anser han det ikke nødvendigvis som udslagsgivende for, hvorvidt LO har mere indflydelse end de andre organisationer:

"Jeg synes at LO er vildt dygtige til at være forberedte og aktive, men hvorvidt de har mere indflydelse end de andre har? Det ved jeg faktisk ikke" (Lasse Frimand Jensen (A), bilag 6, 2018, p. 51).

Dette kan tolkes som om, at Lasse Frimand Jensen ikke anser en sammenhæng mellem mængden af investerede ressourcer i forarbejdet, og den endelige indflydelse som interesseorganisationerne erhverver sig, som adskillige andre informanter gør.

Lasse Frimand Jensen giver dog heller ikke udtryk i den resterende del af interviewet for, at han anser nogle organisationer som værende af større indflydelse end andre.

Per Clausen fremhæver dog, at ikke alle ønsker at investere lige mange ressourcer i arbejdet, hvilket stemmer overens med udsagnet fra DE og AC. Per Clausen forklarer, hvordan forvaltningen og politikerne har utroligt svært ved at engagere de lokale arbejdsgivere i, eksempelvis, Beskæftigelsesrådet:

“På arbejdsgiversiden synes jeg det har været omvendt, det har været en kamp at få dem engageret (...) Arbejdsgivernes tilgang været, at kommunen var et serviceorgan for dem, som de benyttede sig af, hvis de syntes det var relevant, eller ikke benyttede sig af, hvis det ikke var relevant” (Per Clausen (Ø), bilag 8, 2018, p. 59).

Arbejdsgiverne er altså ikke overordnet engagerede i forhold til at bidrage til beskæftigelsesområdet, hvilket ærgrer politikerne, der ellers kan anskue en fordel i at inddrage arbejdsgiverne i dette:

“Man har jo indflydelse (...) som arbejdsgiver allerede af den grund, at politikken tager afsæt i, at man skal sikre at de her mennesker (...) kan få arbejde og derfor forsøger man at finde ud af, hvad arbejdsgiverne har brug for. Det forsøger kommunen jo af alt kraft at finde ud af, så den indflydelse har man som arbejdsgiver og arbejdsgiverorganisation altid” (Per Clausen (Ø), bilag 8, 2018, p. 59).

Per Clausen forklarer, hvordan politikerne og kommunen med alle kræfter forsøger at engagere arbejdsgiverne mere, selvom de er uinteresserede, da de har stor indflydelse på beskæftigelsespolitikken i kommunen.

Dette kan tolkes som om, at arbejdsgiverne har en høj mulighed for at erhverve indflydelse, alene grundet deres rolle og funktion som lokale arbejdsgivere, som de dog overordnet undlader at gøre brug af.

Per Clausen anskuer yderligere en eller anden udveksling af adgangsgoder, hvor interesseorganisationerne tilbyder en vis form for fagviden og legitimering for indflydelse i beslutningerne:

“Og det er klart, hvis der er nogle faglige organisationer og nogle a-kasser, der kan byde ind med noget, så er det selvfølgelig rigtig godt for jobcenteret, der jo også har svært ved at være ekspert på alle arbejdsmarkedets områder i Aalborg” (Per Clausen (Ø), bilag 8, 2018, p. 61).

Ligeledes er Anne Honoré Østergaard også overbevist om, at især LO – sammen med resten af arbejdstagerorganisationerne – har størst indflydelse på beskæftigelsespolitikken i Aalborg Kommune. Samtidig tilskriver hun også sandsynligheden for, at det er det strukturelle forhold mellem organisationerne og deres politiske tilstedeværelse i byrådet, som har været udslagsgivende:

“Det er nok desværre fagforeningerne, er mit bud. (...) det er LO. AC kan jeg ikke huske, at jeg er blevet kontaktet af. Det er de der solide gamle nogen. De gule fagforeninger er der ikke rigtigt noget af. Så det er sådan nogen som LO, 3F og sådan nogen. Som pudsigt nok har medlemmer med i byrådet” (Anne Honoré Østergaard (V), bilag 9, 2018, p. 82).

5.2.2.3 – LO som den mest indflydelsesrige interesseorganisation

Efter gennemlæsning af de forskellige interviews, står to ting klart. 1) Der er en overvejende tendens blandt interesseorganisationerne og politikerne, til at se en sammenhæng mellem de investerede ressourcer i det forberedende arbejde og den indflydelse, de erhverver sig. Lige

på nær Lasse Frimand Jensen, der ikke nødvendigvis oplever en sammenhæng. 2) At det er arbejdstagerorganisationerne, der sætter sig på indflydelsen af beskæftigelsespolitikken – og især LO's lokalafdeling i Aalborg.

Samtlige politikere, på nær Lasse Frimand Jensen, angiver at LO bliver tildelt mere indflydelse på beskæftigelsespolitikken, og samtidigt angiver både LO selv og AC, at det er LO, der bidrager til at udforme beskæftigelsespolitikken, blandt andet grundet deres ressourcer:

“Fordi LO er arbejdshestene i det fagforeningsfællesskab vi har med FTF og Akademikerne. Det er os der har musklerne til at gøre det, os der har de ansatte og alt muligt andet til at kunne gøre noget. Det er os, der trækker læsset, ville jeg påstå” (LO, bilag 2, 2018, p. 10).

“Men det er klart, hele LO gruppen sidder tungt, og jeg tænker det bliver endnu mere tungt nu her hvor de kører sammen med 3F og FTF og de her fusioner, for nu bliver det jo en kæmpe, kæmpe, kæmpe tyngde de kommer til at få” (AC, bilag 3, 2018, p. 27).

Ifølge LO selv, er de så stærke i forhold til ressourcer, at hvis de på forskellige tiltag kan finde et fælles udgangspunkt, går de ind og varetager processen i forhold til at få skabt indflydelse på de tiltag, de forskellige interesseorganisationer er kommet til enighed om:

“Vi sidder også i den nye plan for Nordjylland – REVUS-planen. (...) Der er vi blevet kaldt til møde, både med Akademikernes Organisation, FTF og os. Altså, jeg spørger ikke en gang de andre – det er LO's plads. Sådan er det bare!” (LO, bilag 2, 2018, p. 10).

Dermed kan det udledes, at både politikernes og interesseorganisationernes opfattelse er, at LO som organisation erhverver sig klart mest indflydelse. Dette gør de, efter sigende, fordi de investerer mest i det forberedende og influerende arbejde, på at påvirke politikken til deres fordel, eller for at påvirke de offentligt ansatte og de politiske aktører i dagligdagen. Dermed må der eksistere en klar sammenhæng mellem disponible og anvendte ressourcer, i forhold til den indflydelse der erhverves. I denne sammenhæng kan det dog formodes, at LO også besidder flere ressourcer end AC, hvorfor de også har en større mulighed for at erhverve indflydelse. Hertil kunne det have været interessant, hvis FTF var en del af det empiriske grundlag, da det kan formodes, at FTF i højere grad er på ressourcemæssigt niveau med LO. Dette kan dog ikke bekræftes, da det ikke har været muligt at undersøge.

5.2.2.4 – Opsummering

Ud fra ovenstående analyseafsnit omhandlende interesseorganisationers indflydelse på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune, kan der dermed forefindes tre overordnede indflydelsesperspektiver.

For det første anser stort set samtlige af de adspurgte informanter en sammenhæng mellem de investerede ressourcer, som interesseorganisationerne vælger at anvende, og den indflydelse der rent faktisk opnås på beskæftigelsesområdet. For det andet, at både interesseorganisationerne, politikere og jobcenterchefen er enige om, at

interesseorganisationerne har fri mulighed for at påvirke den politiske dagsorden, såfremt de ønsker det, da der fra forvaltningens og politisk side generelt efterspørges mere samarbejde med interesseorganisationer. For det tredje, er det på nuværende tidspunkt arbejdstagerorganisationerne, der investerer flest administrative ressourcer i forsøget på, at erhverve indflydelse og påvirkning på beskæftigelsespolitikken i Aalborg Kommune. Heraf er det i særdeleshed LO's lokalafdeling, der erhverver sig mest indflydelse. Dette fordi de investerer flest ressourcer, og fordi de også har repræsentanter i Aalborg byråd for politiske partier, der dermed bidrager til at legitimere samarbejdet.

5.2.3 – Tema 3: Hvordan skal indflydelsesgraden vurderes?

Dette tema har til formål at stille spørgsmålet om, hvordan interesseorganisationernes indflydelse på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune skal vurderes. Der er dog i forbindelse med dette spørgsmål en række vanskeligheder, eksempelvis i fortolkningen af det empiriske materiale. Generelt har det vist sig, at være besværligt at forefinde overensstemmende argumentationer for, at specifikke organisationer besidder en specifik mængde af indflydelse, da organisationernes, politikernes og jobcenterchefens udsagn, i mere eller mindre grad, er divergerende.

Til tider er det ikke kun organisationerne internt, der er uenige om deres grad af indflydelse. Der er også uenighed mellem politikere og organisationer om, hvor meget indflydelse de enkelte organisationer i realiteten erhverver eller bliver tildelt. Disse tendenser komplicerer i høj grad analysen af det indsamlede empiri, og gør det besværligt, at vurdere troværdigheden i udsagnene, hvorfor den endelige vurdering af organisationernes indflydelse, kan ende med at blive mindre entydig. Imidlertid er der dog alligevel en række tendenser, der står stærkt, som vil blive præsenteret herunder.

I tema 2 står det eksempelvis klart, at LO betegnes af alle parter, som værende den interesseorganisation, der har mest indflydelse på beskæftigelsesområdet.

LO er, som fremvist i tema 1, også selv af den overbevisning, at de har substantiel indflydelse på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune. AC forholder sig dog mere moderat, ved at forklare, at de ikke oplever at besidde direkte indflydelse, men snarere en indirekte og rådgivende rolle på beskæftigelsesområdet. Derfor kan der argumenteres for, at AC ikke selv mener, at de nødvendigvis har en høj indflydelse på beskæftigelsesområdet, men muligvis mere en symbolsk indflydelse. Endvidere tilkendegiver både Per Clausen og jobcenterchefen Jesper Dahlgaard, at interesseorganisationerne har en relativ høj grad af indflydelse og medbestemmelse på beskæftigelsesområdet, omend det er vanskeligt at udpege præcist hvor meget indflydelse, der er tale om. Modsat giver Anne Honoré udtryk for, at interesseorganisationerne har indflydelse på beskæftigelsesområdet, men kun i begrænset eller symbolsk omfang.

En anden stærk tendens i empirien er, at ressourcer fremhæves som det vigtigste aspekt i relation til at opnå indflydelse. Informanterne udtaler næsten samstemmende, at ressourceanvendelse er direkte styrende for den grad af indflydelse, som

interesseorganisationerne opnår på beskæftigelsesområdet. Eksempelvis udtaler Mai-Britt Iversen, at interesseorganisationerne generelt har så meget indflydelse, som de selv søger at erhverve sig, da Aalborg Kommune aktivt søger at inddrage interesseorganisationer på beskæftigelsesområdet. LO angiver samme syn og udtaler, at de har lige så meget indflydelse, som de vælger at bruge ressourcer på at opnå. Med andre ord har interesseorganisationerne på beskæftigelsesområdet tilsyneladende, principielt, så meget indflydelse, som de selv ønsker at have.

I denne forbindelse erklærer LO samtidig, at de med afstand er den organisation der lægger flest ressourcer i at opnå indflydelse på beskæftigelsespolitikken. AC udtaler på samme vis, at deres opfattelse er, at AC kan opnå en større indflydelse end de har, såfremt de ønsker at anvende ressourcer på det.

Men heri opstår der dog et problem, i forhold til den teoretiske fortolkning af indflydelse. Hvis alle informanterne er enige om, at de *kan* have stor indflydelse, og som regel kan have større indflydelse end de (AC og DE) har, hvordan skal indflydelsen så vurderes? Skal interesseorganisationernes indflydelse forstås udelukkende ud fra, hvad de tidligere har erhvervet, eller skal deres kapacitet for at erhverve indflydelse inkluderes i denne vurdering? Den endelige vurdering af indflydelsen afhænger kraftigt af, hvordan dette spørgsmål besvares, i det at interesseorganisationernes kapacitet for indflydelse tilsyneladende rækker langt ud over den indflydelse, de rent faktisk erhverver sig.

Altså er der både empiriske fortolkningsproblemer i analysen af indflydelsesgrad, da det er vanskeligt med præcision at sammenkoble informanternes divergerende vurderinger af interesseorganisationernes indflydelsesgrad, samt teoretiske fortolkningsproblemer, da det er vanskeligt at konkludere, hvorvidt interesseorganisationernes egentlige indflydelse eller deres kapacitet for indflydelse skal danne kernen i vurdering af deres indflydelsesgrad.

Såfremt disse problemer dog midlertidigt lægges til en side, er det dog muligt alligevel, at opstille en meget bred og upræcis vurdering af interesseorganisationernes indflydelsesgrad på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune.

Umiddelbart kan det samlet set fremlægges, at LO selv vurderer, at de har en substantiel indflydelse på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune. Hvis dette tolkes ud fra de andre informanternes (AC, politikere og jobcenterchefens) udsagn, kan det tyde på, at interesseorganisationer generelt har en symbolsk indflydelse på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune. Dette er dog med den bemærkning, at LO har lidt mere at skulle have sagt, hvilket dog stadig må vurderes, overordnet, at være på et symbolsk niveau. I sidste ende kan indflydelsesgraden i Aalborg Kommune (med lidt god vilje) altså generelt betegnes som symbolsk, omend det er vanskeligt at vurdere, hvor på den horisontale linje i figuren, interesseorganisationerne præcist skal placeres.

Denne midlertidige konklusion ignorerer dog en række teoretiske problemer i vurderingen af indflydelsesgrad. I kapitel 6 Diskussion af vurderinger, er disse problemer diskuteret, i et

forsøg på at nå en løsning og mere præcist vurdere indflydelsesgrader på beskæftigelsesområdet.

5.3 – Delanalyse 2: Grad af institutionalisering

I denne anden analysedel søges det at vurdere, hvilken grad af institutionalisering befinder sig på det beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune, set ud fra informanternes observationer af samme. Delanalysen er opdelt i tre temaer, hvor tema 1 omhandler informanternes vurderinger af Beskæftigelsesrådet. Tema 2 omhandler informanternes vurdering af 'indflydelseskanaler'. Afslutningsvist omhandler tema 3, hvorvidt inddragelsen overordnet kan vurderes som værende korporativ eller pluralistisk.

5.3.1 – Tema 1: Betydningen af det lokale beskæftigelsesråd

Dette tema har således til formål at analysere informanternes udsagn i henhold til spørgsmålet om hvorvidt interesseorganisationerne er institutionelt inddraget i beskæftigelsesområdet, og hvorvidt dette medfører indflydelse.

Til temaet om eksempler på institutionel inddragelse og anvendelse af lokale råd, er der tendens til differentiering blandt informanterne. Der er forskel både mellem interesseorganisationerne, politikere og jobcenterchefen, men også indbyrdes blandt interesseorganisationerne. For at sikre klarhed, er dette afsnit opdelt i tre underafsnit: Interesseorganisationernes perception, forvaltning og politikeres perception, samt en endelig sammenlægning af de to typer.

5.3.1.1 – Interesseorganisationernes perception af Beskæftigelsesrådet

Som nævnt, er der overordnet forskel i betydningen tillagt det lokale beskæftigelsesråd, indbyrdes i blandt interesseorganisationerne. På den ene side, tillægger LO tilsyneladende rådet en vis betydning, imens AC på den anden side, ikke vurderer rådet som værende betydningsfuldt.

I interviewet fremhæver LO, at det lokale beskæftigelsesråd tilsyneladende er forholdsvis vigtigt for beskæftigelsespolitikken i Aalborg Kommune, hvor de i særdeleshed fremhæver rådets funktioner. Dog er det vigtigt at understrege, at LO aldrig i interviewet eksplicit forklarer den betydning, de tillægger det lokale beskæftigelsesråd, og kun i begrænset omfang refererer til institutionaliseringsgraden af deres indflydelse. Dog kan der stadig fremhæves eksempler på beskæftigelsesrådets betydning i deres overvejelser. Blandt andet beskriver de konkret det lokale beskæftigelsesråds funktion, set i lyset af de kommende diskussioner om *Beskæftigelsesplan 2019*:

"(...) når vi skal begynde at snakke Beskæftigelsesplan 2019, så er der et samarbejde inden der bliver skrevet noget. Det vil sige LBR [det lokale beskæftigelsesråd] behandler den og der har vi den også her i formødegruppen og det vil sige, at når vi kigger på det udkast, der kommer fra forvaltningen, så kommenterer vi på det og så bliver det taget med ind i det lokale beskæftigelsesråd, så kommenterer de det og tager det med videre. Så får vi det tilbage igen i rådet og tilbage igen, og så kommer det endelige officielle udkast ud og derfor kan det godt se ud

som om der er få bemærkninger [høringssvar], men der har været et stort forarbejde i forhold til" (LO, bilag 2, 2018, p. 14).

Det lokale beskæftigelsesråd anvendes altså tilsyneladende som en slags sparringspartner for LO, samt en form for rådgivende organ på området. Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen producerer et udkast til Beskæftigelsesplanen, hvorefter dette udkast drøftes i en formødegruppe, før udkastet fremvises for Beskæftigelsesrådet. Planen går tilsyneladende på skift mellem en intern formødegruppe og Beskæftigelsesrådet, indtil der ikke er flere justeringer at tilføje. Dog virker det til, at der ikke altid skal de store justeringer til de nye planer, idet de ofte er baseret på tidligere planer, som LO allerede er enige i:

"Og vi har det også på den måde, at hvis vi synes det var en skide god sidste gang, så giver det ikke mening at opfinde noget mere, hvis det er i orden" (LO, bilag 2, 2018, p. 14).

Med det sagt er selve formuleringen af beskæftigelsesplanen dog ikke den eneste funktion, som det lokale beskæftigelsesråd har i denne proces:

"For vi skal jo tænke på at planen er biblen for næste års beskæftigelse, men det der er meget interessant at udmøntningen af det, altså hvordan vil de gøre det. Hvordan vil de løfte de opgaver, så det ikke bare bliver stående på en hylde. Og det er dét, de lokale beskæftigelsesråd også gør, at føre status på de møder og siger "hvordan går det så? Følger vi de mål? Er der sket noget?" (LO, bilag 2, 2018, p. 14).

Som det fremgår af citatet, er det lokale beskæftigelsesråds kontrolførende funktion også en central del af rådets virke for LO.

Yderligere kan det lokale beskæftigelsesråds betydning for LO også anskues ved det forberedende arbejde, de lægger i rådet. Eksempelvis udtaler informanterne fra LO:

"Men ellers så er det at klæde vores repræsentanter godt på, når de sidder i LBR, A-kasseudvalg og alt muligt andet. (...) og at vi har et fællesskab for at snakke sammen omkring tingene, i vores eget netværk også, det giver rigtig god mening" (LO, bilag 2, 2018, p. 10).

LO's fokus på at styrke deres repræsentation i rådet, ses som et synligt eksempel på den værdi LO ser i Beskæftigelsesrådet. Essentielt set lyder argumentet på, at hvis LO lægger ressourcer i at deltage i- og forberede sig til beskæftigelsesrådet, vil det, alt andet lige, være fordi de anser en værdi i rådet. Sagt med andre ord, tilbyder Beskæftigelsesrådet sandsynligvis en mulighed for indflydelse, hvorfor LO lægger kræfter i at forberede deres repræsentanter til rådets møder, så de kan maksimere den indflydelse, de kan erhverve fra rådet.

Der kan altså argumenteres for, at LO tilsyneladende tillægger det lokale beskæftigelsesråd en vis grad af betydning, og at LO aktivt anvender rådet til at søge og erhverve indflydelse på beskæftigelsespolitikken i Aalborg. Dog skal det understreges, at de aldrig direkte diskuterer rådets betydning, og at argumenterne ovenfor, imens de muligvis er valide nok, er et resultat

af meningsfortolkning frem for direkte læsning. Som det fremgår længere nede i afsnit 5.3.2 (Tema 2) og 5.3.3 (Tema 3), er der større sandsynlighed for, at det lokale beskæftigelsesråd kun er en mindre del af LO's indflydelsesstrategier i Aalborg Kommune.

Men hvor LO tilsyneladende tillægger det lokale beskæftigelsesråd relativt stor betydning, ser AC anderledes på rådet. Som vist i et tidligere citat i afsnit 5.2.1.2 Interesseorganisationernes opfattelse af egen indflydelse, fremhæver AC, at Beskæftigelsesrådet kun i begrænset omfang har betydning for beskæftigelsespolitikken, og udspecificerer yderligere i interviewet:

“Det er klart der ligger rigtigt mange ting der bliver dikteret, altså der er dikteret politisk, og det er klart at rådmanden, at hun har jo en politik hun skal styre, og nogle ting hun kan gøre, så der er på den måde kun så mange ting vi kan navigere i” (AC, bilag 3, 2018, p. 30).

Med andre ord, er det ifølge AC begrænset, hvor meget indflydelse Beskæftigelsesrådet besidder, og at den lokale beskæftigelsespolitik i langt større omfang er dikteret uden for AC's rækkevidde.

Med det sagt giver AC også udtryk for, at Beskæftigelsesrådet trods alt har en vigtig funktion. Alt imens han udtaler, at det lokale beskæftigelsesråd som sådan ikke har nogen større betydning i formuleringen af lokalpolitik, har rådet dog en form for repræsentationsværdi:

“Nej jeg føler ikke bare vi sidder der, bare for sidde der [i Beskæftigelsesrådet]. Jeg synes det er vigtigt, at vi hele tiden er til stede, sådan at vi kan rykke fokus hen på akademisk arbejdskraft og de problematikker, der ligger i det. (...) Jeg er helt overbevist om, at de [politikere] tager det meget alvorligt fra alle organisationer og alle repræsentanter, så på den måde kan det jo godt, det kan være svært se indflydelsen, altså direkte udmøntet men bare det at man er til stede det gør jo rigtig meget” (AC, bilag 3, 2018, p. 30).

Der kan altså argumenteres for, at AC umiddelbart mener, at det lokale beskæftigelsesråd trods alt har en vigtig repræsenterende funktion, i den forstand, at medlemmerne her har mulighed for at bidrage med information til de politiske beslutningstagere. Formuleringen

“det kan være svært at se indflydelsen, altså direkte udmøntet, men bare det være til stede gør jo rigtig meget” (AC, bilag 3, 2018, p. 30) er særlig interessant, og fremhæver den centrale pointe i denne kontekst; at alt imens det lokale beskæftigelsesråd ikke som sådan erhverver AC indflydelse, giver rådet dem alligevel en repræsentation. Det kunne eventuel anskues som en form for symbolsk institutionel inddragelse – altså institutionel inddragelse der kun i begrænset omfang udmønter sig i høje grader af indflydelse.

5.3.1.2 – Politikere og jobcenterchefens perception af Beskæftigelsesrådet

Overordnet er der tendens til, at det lokale beskæftigelsesråd fremhæves som relativt betydningsfuldt, men ikke som udslagsgivende. I dette afsnit er nogle af de udtalelser, der henviser til det lokale beskæftigelsesråd som værende et værktøj til substantiel eller symbolsk institutionel inddragelse, samlet og analyseret.

Et eksempel på dette tema kan findes i Per Clausen udtalelser, hvori han blandt andet beskriver Beskæftigelsesrådets funktion både relativt positivt:

“Det er godt nok at have sådan en formel struktur, fordi det giver et sted, hvor man er sikker på at man bliver hørt og man kan diskutere det. Men hvis det var det eneste vi havde, så ville det ikke give noget. (...) Jeg tror det er vigtigt nok, at vi har dem, også fordi det ville sende et helt forkert signal hvis man nedlagde dem” (Per Clausen (Ø), bilag 8, 2018, p. 63).

Men også relativt negativt, i at han gør det også klart, at denne “formelle struktur” ikke isoleret er tilstrækkelig, såfremt at udfordringerne der inddrages til, skal løses:

“Men man skal bare være klar over, at det er ikke det at man har et råd, der i sig selv løser den udfordring, der handler om at sikre, at man får inddraget andre i udviklingen og implementeringen af beskæftigelsespolitikken. Det kræver at man også har noget samarbejde der fungerer i hverdagen” (Per Clausen (Ø), bilag 8, 2018, p. 63).

Med andre ord, er det tilsyneladende ikke i det lokale beskæftigelsesråd den produktive inddragelse af interesseorganisationer foregår. Nødvendigheden for kommunikation i dagligdagen er et centralt gennemgående tema hos de politiske informanter, og behandles nærmere i afsnit 5.3.2 i tema 2 Betydningen af andre indflydelseskanaler (eksempler på ikke-institutionaliseret inddragelse).

Et yderligere eksempel på informanternes udtalelser om institutionel inddragelse kan findes hos Per Clausen, der beskriver udarbejdelsen af Beskæftigelsesplan 2018:

“I forhold til Beskæftigelsesplanen tror jeg det foregik meget på den formelle måde. En ting er selvfølgelig, hvad der sker før vi ser det første udkast, det kan jo være vanskeligt at vurdere, men derfra er der jo en formel proces kan man sige, hvor ændringer skal begrundes. Nu bliver der heller ikke lavet ret meget om i processen, men jeg tror ikke der har været nogen omfattende inddragelse af andre interessenter før man skrev det første udkast” (Per Clausen (Ø), bilag 8, 2018, p. 70).

Per Clausen beskriver en særlig interessant proces, idet der kan differentieres mellem inddragelse i to faser. I den tidlige fase før det første udkast er produceret, og den senere fase efter det første udkast. Det interessante ved denne udtalelse er, at Per Clausen giver udtryk for, at interesseorganisationer kun i begrænset omfang havde indflydelse på beskæftigelsesplanen, da planen ikke laves meget om efter første udkast, og interesseorganisationerne ikke, i høj grad, inddrages i produktionen af første udkast. En lignende forståelse kan spores hos jobcenterchefen Jesper Dahlgaard, der som nævnt i afsnit 5.2.1.3 udtaler, at Beskæftigelsesplanen dybest set ikke forandres efter at første udkast er udgivet.

Endeligt betegner Jesper Dahlgaard det lokale beskæftigelsesråd som et “repræsentationsråd”. Citatet er som svar til et spørgsmål om, hvorvidt kommunaliseringen

har ledt til mindre indflydelsesmuligheder for interesseorganisationerne i Aalborg, hvor Jesper Dahlgaard svarer således:

“Altså man har på indholdssiden (...) taget en del af potensen fra den, hvor de jo tidligere før kommunaliseringen havde mere at skulle have sagt. (...) så er det jo blevet sådan lidt mere et repræsentationsråd eller hvad man nu skal være fræk og kalde det. Så de mister noget potens den vej, men det gør jo selvfølgelig at man så bruger andre kanaler, fordi både arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationerne stadigvæk er interesseret i beskæftigelsespolitikken” (Jesper Dahlgaard, bilag 5, 2018, p. 41).

Med dette kan det vurderes, at Jesper Dahlgaard anser Beskæftigelsesrådet som værende af mere symbolsk karakter, idet han beskriver, at det lokale beskæftigelsesråd måske har mistet potens på indholdssiden, hvorfor det kan udlægges som om, at rådet er af mere symbolsk karakter.

Opsummeret er der altså kun i det empiriske materiale begrænsede eksempler på institutionel inddragelse. Dog er der stadig nogle udtalelser fra AC og LO, der mere indirekte beskriver betydningen af det lokale beskæftigelsesråd, og derigennem institutionalisering af indflydelse på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune. Umiddelbart hentyder deres udtalelser til, at alt imens Beskæftigelsesrådet har nogle vigtige funktioner, bruges det kun i begrænset omfang som en decideret kilde til indflydelse for interesseorganisationerne. Et lignende tema opstilles af politikerne, der i særdeleshed fremhæver, at alt imens Beskæftigelsesrådet er et vigtigt repræsenterende organ, kan interesseorganisationernes indflydelse i højere grad spores i en mere ad-hoc form for dag-til-dag kontakt, som fremvist i det næste afsnit.

5.3.2 – Tema 2: Betydningen af andre indflydelseskanaler (eksempler på ikke-institutionaliseret inddragelse)

Dette tema har til formål at analysere informanternes udsagn, i henhold til spørgsmålet om betydningen af de uformelle kontakter, der foregår mellem parterne. Dette afsnit er opdelt i to underafsnit, hvor det første analyserer på interesseorganisationernes udsagn, mens det andet analyserer på politikere og jobcenterchefens udsagn.

5.3.2.1 – Interesseorganisationernes perception af uformelle kontakter

Interesseorganisationerne pointerer som helhed, at selv om der opnås en vis form for indflydelse gennem Beskæftigelsesrådet, så er de daglige uformelle kontakter også en vigtig del af arbejdet i forhold til at opnå indflydelse på beskæftigelsespolitikken. Denne kontakt går dog begge veje, da Aalborg Kommune, ifølge LO, ofte inddrager interesseorganisationer ud over møderne i Beskæftigelsesrådet:

“Aalborg Kommune er nok en kommune, hvor det er rimeligt naturligt, at hele tiden tænke parterne ind. Det er en gammel tradition, vi kører videre med” (LO, bilag 2, 2018, p. 16).

Anna Kirsten Olesen og Steen Christensen fra LO vurderer således, at Aalborg Kommune løbende tænker interesseorganisationerne ind i beskæftigelsespolitikken, og søger deres input i sager, hvor det vurderes at være fordelagtigt. Dette kan indikere, at interesseorganisationernes indflydelse i høj grad også kan foregå uden for møderne i Beskæftigelsesrådet.

LO pointerer endvidere, at de er i kontakt med både politikere og forvaltning på jævnlig basis:

"Hvad kan vi gøre ved det her?" Så kalder vi for eksempel på rådmanden og siger "Hør her, rådmand. Du har en udfordring i forhold til sådan og sådan og sådan." Altså det er mange forskellige vinkler, vi arbejder ind over her. Men i og med at vi kender hinanden og har kendskab til hinanden – både fagforeninger, det politiske niveau og embedsmændene – så er det jo lettere bare at tage telefonen og ringe og sige "prøv lige at høre her, vi har en udfordring her." Så drikker jeg kaffe med jobcenterchefen en gang i mellem som LO-formand og tænker tanker sammen" (LO, bilag 2, 2018, p. 6).

Informanterne fra LO pointerer således, at de er i kontakt med både politikere og forvaltning, mere specifikt med rådmanden og jobcenterchefen, alt efter hvilke sager de gerne vil tage op, og hvilket niveau de foregår på. Som LO beskriver det, er denne kontakt således en almindelig del af det daglige arbejde, hvorfor disse indflydelseskanaler kan betegnes som vigtige i forhold til at opnå indflydelse.

På samme vis kan forvaltningen også finde på at tage kontakt til LO, hvis der er brug for deres input i forhold til en sag. Derfor går de uformelle kontakter begge veje, hvorfor der således også foregår en del snak uden om møderne i Beskæftigelsesrådet:

"Nej, det er nok mest den anden vej, men udover når vi bliver inviteret med som arbejdsmarkedsparter, altså hvis der er noget ud over det sædvanlige, så bliver vi inviteret med til det. Og det er da også Jesper [Dahlgaard], der ringer til mig og siger "skal vi lige have en kop kaffe, eller hvad?", så kan han godt lige snakke om nogle ting med LO-formanden. Men vi bliver også en slags høringspart, på et eller andet niveau" (LO, bilag 2, 2018, p. 13).

Det kan udledes i starten af dette citat, at kontakten mellem LO og forvaltningen primært går den ene vej, hvorfor det oftest er LO, der kontakter forvaltningen. Men dette siger alligevel noget om, hvor vigtig den daglige kontakt er i deres samarbejde, og at LO's input har en vis form for status, nærmere bestemt som en høringspart, da de også inviteres ind. Det er dog svært at karakterisere dette yderligere ud fra citatet.

Mikkel Sandager fra AC påpeger ligeledes, at der er en vis form for kontakt mellem parterne uden for Beskæftigelsesrådet, eller i hvert fald, at der er mulighed for, at man kan tage kontakt, hvis der er brug for det:

"Vi kan sagtens tage kontakt til dem uden for møderne, og det er også en af fordelene ved at vi kender hinanden og vi mødes ofte, det er jo at vi har en direkte pipeline ind i hele det system der, og jeg er helt sikker på, at hvis vi nu havde brug for at tale med ham [jobcenterchefen] om et

eller andet, eller at tale med Mai-Britt [Iversen] om et eller andet, så ville vi uden problemer kunne sætte et møde op med dem. Nej det er ikke noget vi aktivt har gjort. Det er det ikke” (AC, bilag 3, 2018, p. 30).

AC påpeger her, at interesseorganisationerne har en direkte pipeline ind i systemet, i og med at parterne (forvaltningen, politikerne og organisationerne) kender hinanden, og at organisationerne derfor uden problemer kan få et møde med enten rådmanden eller jobcenterchefen, hvis det er nødvendigt. Dette må samtidig betegne en erkendelse fra forvaltningens og politikernes side, om at organisationerne, eller nærmere bestemt AC, har noget at bidrage med, hvorfor de altid har mulighed for adgang. Dette insinuerer samtidig, at organisationerne kan opnå en vis form for indflydelse via disse uformelle møder. Dog pointerer informanten til sidst i citatet, at dette dog ikke er noget som AC har haft brug for, og derfor ikke, i hans kendskab, har anvendt før.

5.3.2.2. – Politikernes og jobcenterchefens perception af uformelle kontakter

På samme vis anskuer politikere og forvaltning også disse uformelle kontakter som værende vigtig i det daglige arbejde, da de fire årlige møder i Beskæftigelsesrådet ikke altid er tilstrækkeligt i forhold til dette, hvilket rådmanden for Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen, Mai-Britt Iversen, pointerer:

“Tingene kan jo ikke samles op til en gang i kvartalet, og vi prøver hele tiden at samarbejde. Hele tiden at spille hinanden bedre, og det kan man ikke kun gøre gennem formelle møder” (Mai-Britt Iversen (A), bilag 7, 2018, p. 55).

Mai-Britt Iversen anser således ikke nødvendigvis Beskæftigelsesrådet som den primære faktor, i samarbejdet med interesseorganisationerne. Hun konkluderer, at den uformelle kontakt er essentiel i forhold til at bibeholde samarbejdet, og høste de fordele der kommer ud af dette.

Per Clausen går skridtet videre, og karakteriserer således heller ikke samarbejdet i Beskæftigelsesrådet som den primære faktor, og anser det i visse sammenhænge som af mere symbolsk karakter:

“Jeg vil sige på den måde, at det [Beskæftigelsesrådet] kan man godt have, uden at det har den store positive effekt, tror jeg, fordi det jo godt kan blive en rituel udveksling af synspunkter. Jeg tror samarbejdet i dagligdagen er langt vigtigere, men det at disse organer hvor man mødes findes, giver jo anledning til at man kan tage sager op man ikke er tilfredse med, eller sager op som man gerne vil have gjort noget ved” (Per Clausen (Ø), bilag 8, 2018, p. 62).

Per Clausen anser således de uformelle kontakter som værende langt vigtigere, end den kontakt, der opnås gennem de fire årlige møder i Beskæftigelsesrådet. Derfor kan interesseorganisationernes udtalelser om de uformelle kontakter bekræftes, da det også fra politisk side anses som essentielt at have et samarbejde i det daglige, for løbende at få inputs i forhold til det beskæftigelsesområdet. Med dette sagt, kan der således vurderes, at de

uformelle kontakter som interesseorganisationerne har med forvaltningen og politikerne, også kan medføre egentlig indflydelse på beskæftigelsesområdet.

Lasse Frimand Jensen pointerer, når han spørges ind til uformelle kontakter, at han kontaktes af forskellige interesseorganisationer, hvortil han uddyber, at have et tæt samarbejde med LO og fagbevægelsen, som også bidrager ham med oplysninger og statistikker:

“Og på samme måde har jeg også et tæt samarbejde med LO og fagbevægelsen i Nordjylland, så jeg får de informationer, statistikker og oplysninger, de har, og så danner jeg mig et indtryk ud fra det” (Lasse Frimand Jensen (A), bilag 6, 2018, p. 44).

Lasse Frimand Jensen betegner således disse uformelle kontakter som værende i form af et tæt samarbejde, hvor han modtager generel information, hvilket han løbende tager til efterretning. Dette kan ses som en erkendelse af, at interesseorganisationernes uformelle kontakter, kan have en vis påvirkning på beskæftigelsespolitikken, hvis de formår at bidrage med relevant viden, der kan anvendes i det politiske arbejde. Dette understreger, at LO og fagbevægelsen er i besiddelse af visse former for ressourcer, der kan være med til at give dem uformel adgang til det politiske system.

Anne Honoré benævner kort interesseorganisationernes uformelle kontakter, dog uden at gå nærmere ind i deres betydning:

“ellers er de også gode til at skrive til os. Både på mail, Facebook og alt, hvad der lige kan være af kommunikationsformer. Så der er masser af dem, der elsker at skrive et eller andet på Facebook og så tage én i det, så de bruger alle de midler, de kan komme til” (Anne Honoré Østergaard (V), bilag 9, 2018, p. 80).

Her pointerer Anne Honoré, at interesseorganisationerne anvender en lang række uformelle metoder, i forhold til at opnå indflydelse på det beskæftigelsesområdet. Desværre blev indholdet af disse kontakter ikke nærmere specificeret, eller hvorvidt disse kontaktforsøg også inddrages i det politiske arbejde efterfølgende. Men dette giver dog et konkret billede af de metoder, der kan være i spil, når interesseorganisationerne søger indflydelse via uformelle metoder.

Jesper Dahlgaard anskuer også de uformelle kontakter, som værende på fast basis:

“Derudover så er der jo alle de uformelle og uofficielle veje, som når man har en løbende dialog, så det er jo også en måde vinde indflydelse på. Det kan være, at der er nogen der ringer til mig med en god idé, eller de ringer med en meget alvorlig idé, sådan vil det jo også være med alle andre for den sags skyld. De kan tage fat i rådmanden eller de tager fat i direktøren. Så der er en meget uofficiel vej, så det er egentlig den måde det fungerer på” (Jesper Dahlgaard, bilag 5, 2018, p. 37).

Således betegner Jesper Dahlgaard de uformelle kontakter som en stor del af interesseorganisationernes metoder, i forhold til at opnå indflydelse, hvor det ikke er unormalt at både rådmanden, direktøren eller han selv modtager opkald fra organisationerne.

Han anerkender også i starten af citatet, at det er en reel måde, hvorpå organisationerne kan opnå indflydelse. Denne anerkendelse fra forvaltningens side, bekræfter samtidig politikernes og interesseorganisationernes udsagn om, at disse uformelle kontakter er en helt essentiel del af det daglige arbejde, og er en almindelig måde, hvorpå der søges indflydelse. Samtidig bidrager disse uformelle kontakter til en eller anden form for egentlig indflydelse på det beskæftigelsesområdet.

Opsummeret er der således enighed blandt informanterne om, at selv om Beskæftigelsesrådet er en vigtig faktor i samarbejdet mellem parterne, er dette dog i sig selv ikke tilstrækkeligt. De uformelle kontakter i dagligdagen er essentielle, i forhold til samarbejdet mellem parterne. Informanterne giver således udtryk for, at denne dag-til-dag kontakt er lige så funktionel, hvis ikke mere, end det arbejde der bliver foretaget i de fire årlige møder i Beskæftigelsesrådet.

5.3.3 – Tema 3: Korporativt eller pluralistisk?

På baggrund af de to forrige analysetemaer står det klart, at interesseorganisationerne LO og AC er relativt institutionaliserede i samarbejdet med Aalborg Kommune om beskæftigelsesområdet. Repræsentanterne fra interesseorganisationerne sidder i Beskæftigelsesrådet, og bliver samtidig anset som faste samarbejdspartnere i det politiske arbejde af både forvaltning og politikere, med undtagelse af Anne Honoré, der ikke nævner noget om dette.

Beskæftigelsesrådet benævnes af politikere og forvaltning som et vigtigt råd, men hvori det dog ikke er muligt for organisationerne at opnå nævneværdig indflydelse på beskæftigelsespolitikken. Mai-Britt Iversen konkluderer, at samarbejdet ikke fungerer, hvis det kun er til stede i Beskæftigelsesrådet, mens Per Clausen i visse tilfælde betegner møderne i rådet som en *“rituel udveksling”*, nærmere end et samarbejde der medfører konkrete ændringer i politikken. Ligeledes går Jesper Dahlgaard så vidt som at benævne det lokale beskæftigelsesråd som et *“repræsentationsråd”*, som vidner om den symbolske betydning han tillægger rådet.

På samme vis er LO og AC overordnet enige i denne udlægning, men påpeger dog på den anden side, at Beskæftigelsesrådet besidder nogle vigtige funktioner. Eksempelvis anvendes rådet i særdeleshed af interesseorganisationerne som statusførende organ, og som netværksgivende organ.

Med dette sagt står det dog også klart, at interesseorganisationerne ikke kun søger indflydelse gennem Beskæftigelsesrådet, men i høj grad også søger, eller har mulighed for at søge, indflydelse via andre uformelle metoder. AC konkluderer, at organisationen altid har mulighed for at kontakte forvaltningen eller politikere, med det formål at mødes om konkrete sager. LO giver derimod i højere grad udtryk for, at de på daglig basis søger indflydelse både ved politikere og forvaltning via uformelle metoder, fordi de anser dette som essentielt i forhold til at opnå indflydelse på beskæftigelsespolitikken. Derfor skabes der fra informanternes side et overordnet billede af de uformelle kontakter, som værende mere vigtige end en plads i Beskæftigelsesrådet, når det kommer til graden af indflydelse, der kan

opnås. Tilsvarende fremhæver de politiske informanter, samt Jesper Dahlgaard, at det primært er de dag-til-dags ad-hoc former for inddragelse, der er udslagsgivende.

Overordnet kan der altså argumenteres for, at det primært er ikke-institutionaliserede former for inddragelse, der er dominerende på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune. Sagt med andre ord, anvendes der primært uformelle metoder til at erhverve indflydelse, der på sin vis kan karakteriseres som en form for ad-hoc inddragelse, da parterne kommunikerer og mødes efter behov. I og med at der kun eksisterer begrænsede eksempler på institutionaliseret inddragelse, kunne dette godt tyde på, at beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune altså burde betegnes som overvejende *pluralistisk* frem for decideret *korporativt*.

Med det sagt er der dog et problem i denne konklusion, som opstår ud af den centrale funktion som Beskæftigelsesrådet tillægges, af eksempelvis Per Clausen:

“Det vigtigste er de uformelle kontakter, men det eksisterer selvfølgelig i symbiose med det formelle system. Så hvis man afviklede det formelle system, ville det formentlig også svække det uformelle system” (Per Clausen (Ø), bilag 8, 2018, p. 65).

Per Clausen argumenterer essentielt set for, at den formelle institutionaliserede inddragelse, formentlig det lokale beskæftigelsesråd, altså danner grundlaget for den uformelle ad-hoc inddragelse. Altså kan der muligvis argumenteres for, at interesseorganisationerne netop har mulighed for ad-hoc indflydelse, grundet deres pladser i Beskæftigelsesrådet og deres faste samarbejde med forvaltningen og politikerne.

Problematikken kan forklares med opdelingen mellem institutioner som nødvendigheder (at nogen *skal* gøre noget) og institutioner som rutine (at nogen *kan* gøre noget). I denne opdeling kan det faste samarbejde i princippet karakteriseres som en generel institutionaliseret status, som interesseorganisationerne er i besiddelse af. Denne rutinemæssige inddragelse, der som sådan ikke er bygget på nogle regelbaseret nødvendighed, kan umiddelbart give anledning til at definere inddragelsen på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune som pluralistisk. Men det er dog ikke helt så simpelt, da det diskuteres, hvorvidt en rutinebaseret institution konstrueret ud fra en regelmæssig institution, stadig kan betegnes som pluralistisk.

Altså er selve opdelingen mellem regelbaseret og rutinebaseret institutionalisering ikke nødvendigvis fuldt indrammende, hvorved der opstår problemer i den teoretiske fortolkning af det indsamlede data. For mere om denne problematik, og hvilken konklusion der opnås om samme, se afsnit 6.2 Vurdering af institutionaliseringsgrad.

5.4 – Delkonklusion: Type af inddragelse

I de to foregående delanalyser er det forsøgt, at indfange interesseorganisationernes indflydelsesgrad og institutionaliseringsgrad på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune,

hvortil der kan spores nogle interessante tendenser. Med det sagt er der dog også to store udfordringer involveret i fortolkningen af disse tendenser.

Den første udfordring kan beskrives som empirisk grundet, da der i det empiriske materiale kun i begrænset omfang er fyldestgørende og præcise beskrivelser af inddragelse, der med sikkerhed kan fortolkes teoretisk. Samtidig er der også stor divergens mellem informanternes udtalelser, hvorved det til tider er vanskeligt at vurdere graderne af indflydelse og institutionalisering ved inddragelse af interesseorganisationerne i casen.

Den anden store udfordring kan beskrives som teoretisk, idet at der er to vanskelige abstrakte problemer med selve definitionerne af indflydelse og institutionalisering. Dette kan tillægges problemer i operationaliseringen af indflydelses- og institutionaliseringsteorierne anvendt i dette speciale, da disse ikke har været klare nok.

I forhold til indflydelsesanalysen, er det tydeligt blandt informanterne, at der implicit tales om to former for indflydelse: Egentligt *udført* indflydelse, samt *kapacitet* for indflydelse. Der lægges et stort fokus på denne kapacitet for indflydelse, da flere af informanterne forklarer, at interesseorganisationerne dybest set har så meget indflydelse, som de vælger at bruge ressourcer på at opnå. Denne kapacitet for indflydelse giver problemer i selve vurderingen af indflydelsesgrad, for skal denne kapacitet inkluderes i vurderingen, eller skal denne vurdering udelukkende bygges på den egentligt udførte indflydelse? Og hvis kapaciteten for indflydelse inkluderes, hvordan skal det så gøres?

Et lignende problem med vurderingen af institutionaliseringsanalysen opstår. Som det fremgår af datamaterialet opererer interesseorganisationerne primært med uformelle ad-hoc kontakter til det offentlige (både forvaltningen og kommunalbestyrelsen), og erhverver sig primært indflydelse gennem disse kontakter. Derved kunne institutionaliseringsgraden for casen vurderes til at være overvejende lav, eller pluralistisk, da det lokale beskæftigelsesråd kun besidder en begrænset rolle for beskæftigelsesområdet. Denne ad-hoc kontakt er dog formentligt opstået på baggrund af formel inddragelse, og eksisterer i bredt omfang på grund af det lokale beskæftigelsesråd. Dertil kommer det vanskelige spørgsmål: skal ikke-institutionaliseret inddragelse reelt set defineres som ikke-institutionelt, hvis denne inddragelse eksisterer og opretholdes som direkte konsekvens af institutionel inddragelse?

Det kan altså være vanskeligt at afgive en fyldestgørende vurdering af interesseorganisationernes inddragelse på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune, da både indflydelsesgraden og institutionaliseringsgraden involverer teoretiske operationaliseringsproblemer, der vanskeliggør en egentlig vurdering.

Dog hvis disse problemer midlertidigt lægges til side, og der udelukkende tages udgangspunkt i den mest stringente fortolkning af de to teorier, kan der alligevel opstilles en vurdering af denne inddragelse.

For at vurdere inddragelsestypen på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune, er resultaterne af analysen af, de to determinerende faktorer, indflydelses- og institutionaliseringsgraderne, opsummeret i dette afsnit.

I henhold til analysen af indflydelsesgraden, er særdeles LO af den overbevisning, at de besidder meget indflydelse på beskæftigelsesområdet i Aalborg, og bemærker eksempelvis, at de konkret har fået ændret visse aspekter af Beskæftigelsesplanen.

Mai-Britt Iversen, Per Clausen og Jesper Dahlgaard anerkender også, at organisationerne har indflydelse på beskæftigelsesområdet, omend de er mere moderate i deres udlægninger. I særdeleshed fremhæver Jesper Dahlgaard, Per Clausen og Anne Honoré legitimeringsværdien ved inddragelsen, samt den begrænsede indflydelse som interesseorganisationerne erhverver sig. Herved kan det konstateres, såfremt de teoretiske problemer ignoreres, at interesseorganisationerne generelt kan fortolkes som at besidde en forholdsvis lav grad af indflydelse, betegnet her som symbolsk, på beskæftigelsesområdet.

I henhold til institutionaliseringsgraden har LO og AC som beskrevet faste pladser i Beskæftigelsesrådet.

Beskæftigelsesrådet betegnes af Mai-Britt Iversen og Per Clausen, samt LO og AC som vigtigt, men anerkender at rådet er et rådgivende organ, der i højere grad er med til at legitimere de beslutninger, der træffes og organisationerne selv. Rådet er samtidig med til at forbedre forholdet mellem organisationerne, forvaltningen og politikere. Beskæftigelsesrådet er dermed med til at fastholde eller skabe et vis samarbejde mellem parterne, så det bliver nemmere for aktørerne at vedholde en dag-til-dag kommunikation mellem dem.

I analysen kan der således observeres en lang række af eksempler, der beskriver de uformelle kontakter mellem parterne som essentielle, da de formelle kontakter ikke anses som værende tilstrækkelige. Per Clausen betegner eksempelvis den daglige uformelle kontakt som klart den vigtigste.

Overordnet set er der altså tale om, at alt imens det lokale beskæftigelsesråd ikke er direkte irrelevant, er det dog i langt større omfang de uformelle kontakter, der er udslagsgivende. Derved kan beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune overordnet betragtes som pluralistisk af to årsager: 1) at pladsen i Beskæftigelsesrådet tilsyneladende ikke giver nogen nævneværdig indflydelse på den endeligt vedtagne beskæftigelsespolitik i Aalborg Kommune, og 2), at den indflydelse som interesseorganisationerne opnår, hovedsageligt kommer via de uformelle kontakter og de forhold, der skabes ved siden af arbejdet i Beskæftigelsesrådet.

I forlængelse af disse to vurderinger, vil den midlertidige konklusion altså være, at beskæftigelsesområdet i Aalborg kommune er struktureret som symbolsk pluralisme. Dette fordi, at organisationerne tilsyneladende bliver tildelt symbolsk indflydelse, og kun i begrænset omfang er i stand til at bidrage til den endelige beskæftigelsespolitik i kommunen.

Interesseorganisationerne får primært deres indflydelse gennem ad-hoc kontakter, frem for i det lokale beskæftigelsesråd, hvorved deres inddragelse ikke skal betegnes som overvejende

institutionaliseret. Samtidigt er både organisationer, forvaltning og politikere enige om, at alle organisationer har en teoretisk mulighed for at blive inddraget i det politiske system, og at ingens tilstedeværelse dermed er givet på forhånd.

Da Lasse Frimand Jensen bliver spurgt ind til, hvilke aktører han anser som mest indflydelsessøgende, svarer han følgende:

“På lige fod med alle andre – også borgere. Man kan jo lave høringssvar til vores Beskæftigelsesplan. Der får vi jo selvfølgelig nogle fra Erhvervsrådet, DI og nogle fagforeninger og det kigger vi jo på, på lige fod med alle andre. Tech College gør også, private borgere, eller foreninger. Så i selve processen er de på lige fod med alle andre; private borgere, foreninger og civilsamfundet” (Lasse Frimand Jensen (A), bilag 6, 2018, p. 43).

Dette stemmer overens med den pluralistiske teori og forståelse af politiske systemer, hvor alle organisationer kan anvende deres ressourcer til at blive en del af den politiske proces og påvirke det endelige politiske outcome.

Denne vurdering er dog som understreget en midlertidig vurdering, da der er visse teoretiske udfordringer med de anvendte definitioner af indflydelsesgrad og institutionaliseringsgrad. For at imødekomme disse udfordringer, er de næste to afsnit dedikeret til at beskrive og diskutere disse teoretiske problemstillinger, for at etablere eventuelle løsningsforslag. Efter disse diskussioner forsøges inddragelsestypen at vurderes igen, i et forsøg på at afgive en mere præcis vurdering af samme.

6 – Diskussion af vurderinger

Dette kapitel har til formål at diskutere to teoretiske vanskeligheder, der er opstået i forbindelsen med analysen ovenfor. Det første afsnit omhandler således hvordan indflydelsesgraden skal vurderes, imens det andet afsnit omhandler hvordan institutionaliseringsgraden skal vurderes. Til sidst samles disse to diskussioner for at forsøge, at give et mere teoretisk fyldestgørende billede af, hvordan inddragelsen på beskæftigelsesområdet i Aalborg kommune kan forstås.

6.1 – Vurdering af indflydelsesgrad: Skal potentiel indflydelse inkluderes?

Jævnfør afsnit 5.2.3 Hvordan skal indflydelsesgraden vurderes? Er der en central vanskelighed forbundet ved at vurdere grader af indflydelse i casen. Vanskeligheden udspringer af tema 2 i afsnit 5.2.2 Ressourceudveksling og betydningen for indflydelse, hvor der blandt informanterne er tendens til at anse mængden af indflydelse erhvervet som en funktion af anvendelse af ressourcer. Som sådan er denne tendens ikke problematisk i første omgang, da den bekræfter en teoretisk tese om ressourcers betydning: at anvendelse af ressourcer teoretisk set burde afgive indflydelse. Dog opstår der alligevel et problem ved denne tendens: informanterne italesætter *kapacitet* for indflydelse, frem for *udført* indflydelse.

Forskellen mellem kapacitet for- og udførelse af indflydelse kan med fordel beskrives ud fra Robert A. Dahls begreber *potentiel* og *aktuel* indflydelse, idet informanterne netop beskriver interesseorganisationers potentiale for indflydelse. Hertil kan diskussionen om kapacitet rammesættes, og opstilles som to spørgsmål: skal potentiel indflydelse inkluderes i vurdering af indflydelsesgrader, og i så fald hvordan?

På den ene side kan der argumenteres for, at interesseorganisationernes potentiale for indflydelse ikke skal inddrages i en vurdering af deres indflydelsesgrad, idet at der ikke nødvendigvis er tale om noget, der reelt kan udmøntes i aktuel indflydelse. Det er ikke relevant, at interesseorganisationerne *kan* have indflydelse på beskæftigelsesområdet, men udelukkende relevant om de *har* indflydelse (og hvor meget/hvorfor). Der opstår i særdeleshed to problemer ved potentiel indflydelse, der muligvis gør det uanvendeligt. Interesseorganisationerne (i og uden for Beskæftigelsesrådet) *kan* potentielt være bestemmende for beskæftigelsesområdet, men det er ikke en påstand, der kan bevises. At LO *kan* være bestemmende er ikke ensbetydende med, at de rent faktisk *er* bestemmende. Hvis der var mange eksempler på, at LO i tidligere situationer havde overført denne kapacitet for indflydelse til aktuel indflydelse, kunne der muligvis argumenteres for, at det ville være sandsynligt, at de også i overvejende grad ville kunne gøre det igen i fremtiden. Men i og med at der ikke umiddelbart forefindes mange eksempler på dette, er der kun begrænset belæg for at antage, at LO generelt kan overføre deres potentielle indflydelse til aktuel indflydelse. Sagt med andre ord, mangler der beviser på, at interesseorganisationerne kan formønte deres kapacitet til reel indflydelse.

Yderligere er det nævneværdigt, at siden denne potentielle indflydelse eksisterer som funktion af deres ressourcebrug, betyder det også at deres potentielle indflydelse kan beskrives som en funktion af *ressourcekapacitet*. Det vil sige, at interesseorganisationernes potentielle indflydelse essentielt afhænger af *mængden* af ressourcer, frem for den egentlige anvendelse. Hvis potentiel indflydelse inkluderes i vurderingen af indflydelsesgrader vil det altså sige, at ressourcekapacitet bliver en direkte determinant for interesseorganisationernes indflydelsesgrad. Derved vil det være teoretisk forsvarligt at påstå, at fordi LO har 'flest ressourcer' vil de også *a priori* have 'mest indflydelse'. Denne tilgang kan erklæres for relativt uforsvarlig, da der ikke umiddelbart kan forefindes beviser på, at ressourcekapacitet på egen hånd nødvendigvis også resulterer i aktuel indflydelse.

På den anden side kan der argumenteres for, at begrebet "potentiel indflydelse" skal genfortolkes i kontekst af informanternes udtalelser. I Dahls indflydelses- og magtperspektiv lægger han stor vægt på, at indflydelse og/eller magt er noget der foregår i en direkte interaktion mellem A og B (Barnett & Duvall, 2005, p. 47). Argumentet hviler i, at magt kun er observerbart og analyserbart, såfremt der er tale om situationer, hvor person A direkte gennemtvinger deres vilje på person B. Derfor opdeler Dahl også indflydelse (og magt) i to enheder: Potentiel og Aktuel, samtidig med at han argumenterer for, at det udelukkende er den sidste, der er relevant i en egentlig analyse af indflydelse (Dahl, 1961, p. 275). Så langt kan specialegruppen stille sig enige i Dahl og hans konstruktion af magt og indflydelse, men der er alligevel én observeret tendens i empirien, der problematiserer denne tilgang.

Flere af de politiske informanter nævner en interessant tilgang til at formulere policy på beskæftigelsesområdet, eksempelvis i relation til Beskæftigelsesplanen: at de ofte tager hensyn til interesseorganisationernes passive ønsker i de første formuleringer af policy. Eksempel benævner Per Clausen:

"Når en forvaltning sidder og skriver et udkast til en Beskæftigelsesplan, så prøver de jo også at tage højde for det de ved som arbejdsgiverne har af interesser, det gør de selvfølgelig. Man har jo indflydelse, selv om man ikke agerer som egentlig interessevaretager (...)" (Per Clausen (Ø), bilag 8, 2018, p. 69).

Samt Jesper Dahlgaard fra forvaltningen:

"Så derudover kommer jeg heller ikke, ville jo heller ikke komme med forslag som vi på forhånd ved skaber ramaskrig om det så er på den ene eller anden side af bordet" (Jesper Dahlgaard, bilag 5, 2018, p. 38).

Altså er der tale om, at arbejdsgiverorganisationerne og potentielt set også LO kan have *passiv* indflydelse på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune, idet at de ikke som sådan udøver

indflydelse. Ordinært set hos Dahl kunne denne form for indflydelse benævnes som potentiel, og altså irrelevant for indflydelsesanalysen (Dahl, 1961, p. 138; Barnett & Duvall, 2005, p. 47).

Her kan der dog argumenteres for, at i og med at der ikke er tale om kapacitet for indflydelse, men decideret aktuel (omend passiv) indflydelse, ville det være fejlagtigt at ignorere denne passive indflydelse. Herved opdeles potentiel indflydelse i to 'typer': *kapacitet for indflydelse* og *passiv indflydelse*. Den førstnævnte er umiddelbart ikke anvendelig til vurdering af indflydelsesgrader på beskæftigelsesområdet, da denne udelukkende beskriver *potentiale* for indflydelse, og altså ikke hvorvidt det er realistisk at de rent faktisk opnår indflydelse. Denne 'type' af 'potentiel' indflydelse kan med fordel ignoreres, af samme årsager som beskrevet i den overordnede argumentation imod at inddrage potentiel indflydelse.

Den sidstnævnte kan dog argumenteres for, at være en gyldig tilføjelse vurdering af indflydelsesgrader ved dette speciale, da denne *ikke* beskriver en potentiel form for indflydelse, men derimod noget aktuelt. Der kan ligeledes spores tendens til at strukturelle overvejelser er styrende for politiske beslutninger på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune, som eksemplificeret af Per Clausen og Jesper Dahlgaard.

6.1.1 – Hvordan skal passiv indflydelse inkluderes?

Men med det sagt kommer der dog et andet vanskeligt spørgsmål: hvordan skal denne passive indflydelse inkorporeres i vurdering af indflydelsesgraden for beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune?

Hertil er der flere muligheder, omend det først er nødvendigt at understrege, at det er vanskeligt præcist at afgøre, hvor stor betydning, der reelt set skal tillægges denne passive indflydelse. De fleste af informanterne berører ikke dette tema, og selv de der gør, berører det ikke særlig præcist. Dog giver Per Clausen, i citatet i afsnit 6.1, udtryk for, at disse strukturelle overvejelser er rimeligt dominerende.

En mulighed for anvendelse af denne passive indflydelse, kunne eventuelt være at anskue det som en særskilt form for indflydelse, der opvejes på en anden skala end den sædvanlige. Dette skaber dog muligvis et unødvendigt komplekst billede af indflydelsesgraden, hvorved en anden eventuel relevant tilgang ville være, simpelt sagt, at kombinere den aktuelle indflydelsesgrad beskrevet i delanalyse 1, med den passive indflydelse beskrevet i dette afsnit. Som altid er det dog vanskeligt at sige med præcision, hvilken grad af indflydelse der er tale om, passiv eller ej, men under alle omstændigheder kan LO's indflydelse på beskæftigelsesområdet betegnes som 'højere' end hidtidigt beskrevet. Dette kommer af, at det i særdeleshed er LO, der fremhæves som passivt indflydelsesrig på området, hvorved skalaen for indflydelsesgrad generelt under alle omstændigheder rykkes mod højre på kontinuummet.

Dog skaber denne tilgang en interessant situation, da det tillægger DE (og andre arbejdsgivere) indflydelse i langt større omfang, end den gængse analyse af aktuel indflydelse. Per Clausen fremhæver eksempelvis, at det reelt set, suverænt, er de arbejdsgivende organisationer der har mest indflydelse på området, i kraft af deres passive indflydelse. Dog er

DE's eventuelle position som 'mest indflydelsesrig' (i hvert fald passivt om ikke andet) udelukkende en interessant observation, og er ikke i sig selv udslagsgivende for den samlede vurdering af indflydelsesgraden.

Under alle omstændigheder er der tale om, at den samlede mængde indflydelse interesseorganisationerne (i særdeleshed LO og arbejdsgiverorganisationerne) besidder, må vurderes højere end den stringente analyse aktuelle indflydelse lagde op til. Mere præcist end dette er dog vanskeligt at konkludere, og det er et centralt spørgsmål, hvorvidt indflydelsesgraden skal beskrives som overordnet substantiel frem for symbolsk. Hertil kan der overordnet argumenteres for, at det vil være fair at beskrive interesseorganisationernes indflydelse på beskæftigelsesområdet som substantiel, da LO i hvert fald er forholdsvist udslagsgivende for samme. Alt imens der ikke er nok konkrete eksempler i empirien til at give belæg til at klassificere LO's indflydelse som substantiel i delanalyse 1, kan der argumenteres for, at tilføjelsen af deres passive indflydelse, muligvis er nok til at flytte dem 'over linjen'.

6.2 – Vurdering af institutionaliseringsgrad: Er ad-hoc inddragelse på baggrund af formel inddragelse stadig ikke-institutionaliseret?

Jævnfør afsnit 5.3.2 er der en overordnet udfordring i forhold til at vurdere institutionaliseringsgraden, og hvorvidt denne jævnlige ad-hoc inddragelse der foregår, skal karakteriseres som værende institutionaliseret eller ej. I interviewene står det klart, at interesseorganisationernes deltagelse i Beskæftigelsesrådet er medvirkende til at skabe og fastholde et vis samarbejde mellem parterne, hvilket pointeres som en vigtig faktor i forhold til at vedholde den næsten daglige kommunikation, der foregår mellem dem. Altså opstår (og opretholdes) denne ad-hoc inddragelse på baggrund af formel institutionaliseret inddragelse i Beskæftigelsesrådet, hvortil spørgsmålet lyder på, hvordan denne ad-hoc inddragelse skal defineres. Skal ad-hoc inddragelsen forstås som udelukkende ikke-institutionel, eller har det betydning, at denne inddragelse opstår og opretholdes, på baggrund af en formel institutionaliseret inddragelse?

På den ene side kan der argumenteres for, at ad-hoc inddragelse ikke er institutionelt funderet, da det udelukkende foregår efter behov, og det derfor ikke nødvendigvis er en norm eller lovmæssighed, at interesseorganisationerne inddrages. Sagt med andre ord kan der tages udgangspunkt i en stringent institutionel definition af korporatisme og pluralisme, hvorved der er tale om teoretisk ikke-institutionel inddragelse. Derved er det som sådan ligegyldigt, at denne inddragelse foregår på baggrund af noget andet – det eneste der har betydning, er at selve inddragelsen *ikke* er institutionel. Hvis dette argument godtages, vil ad-hoc inddragelsen derfor blive karakteriseret som værende ikke-institutionel.

På den anden side kan der argumenteres for, at denne ad-hoc inddragelse eventuelt kan anskues som institutionaliseret, ved hjælp af to tilgange: en institutionel læsning og en *funktionel* læsning.

I henhold til det første, det institutionelle, konstateres det, at ad-hoc inddragelsen foregår på baggrund af aktørernes pladser i Beskæftigelsesrådet. Derfor kan der stilles et spørgsmål om, hvorvidt denne institutionalisering, der eksisterer i form af Beskæftigelsesrådet, kan overføres direkte på det samarbejde, der opstår som et direkte følge af parternes pladser i Beskæftigelsesrådet. Sagt med andre ord, kan ad-hoc inddragelsen anskues som institutionaliseret, såfremt at kvaliteten 'institutionaliseret' anses som overførbart fra den formelle inddragelse i beskæftigelsesrådet til den uformelle inddragelse, der foregår uden for rådet. Denne logik kan beskrives som rangordnet, hvorigenennem ad-hoc inddragelse i første orden kan anskues som ikke-institutionel, men i anden orden kan anskues som institutionel, da det afhænger af formel inddragelse. I den sidstnævnte vil den formelle inddragelse i det lokale beskæftigelsesråd således ses som 'første ordensinddragelse', imens den efterfølgende uformelle inddragelse ses som værende af 'anden orden'. Denne argumentation afhænger dog fuldstændigt af hvorvidt det accepteres, at kvaliteten 'institutionaliseret' kan overføres fra den formelle inddragelse i det lokale beskæftigelsesråd til den uformelle inddragelse uden for samme.

Alternativt kunne inddragelsen på beskæftigelsesområdet anskues med en anden tilgang til korporatisme: Den *funktionelle*. Dette er, kort opsummeret, en korporativ tilgang, hvor interesseorganisationer inddrages og udfylder en bestemt funktion eller rolle, i henhold til det politiske område de beskæftiger sig med (Triantafillou, 2003, p. 3). Eksempelvis kan organisationer opdeles efter, hvorvidt de beskæftiger sig med arbejdsmarkeds- eller erhvervspolitik, og kan bidrage i enten politikformulerings- eller implementeringsprocessen. Derfor kan organisationer eksempelvis også inddrages udelukkende, i henhold til at legitimere visse beslutninger truffet af politiske aktører. Disse funktioner eller roller medfører samtidig forskellige handlemønstre som organisationerne agerer efter, i henhold til den politiske udveksling der foregår mellem parterne (Triantafillou, 2003, pp. 1 - 2).

Inden for rammerne af denne teori vil korporatisme altså nærmere defineres som *institutionel rollefordeling*, frem for decideret *institutionel inddragelse*. I denne tilgang er det vigtigere, at anskue den *rolle* som eksempel LO og AC besidder i kraft af deres position i det lokale beskæftigelsesråd, og i forlængelse, hvilke indflydelsesmuligheder denne position fordrer. Dog har der ikke i dataindsamlingen (interviews) været stor interesse i, at undersøge de deciderede roller interesseorganisationerne besidder, hvorved det kun er begrænset, hvad der kan ses om dette. Ikke desto mindre kan der argumenteres for, at interesseorganisationernes ad-hoc inddragelse foregår som konsekvens af deres *korporative funktion* på beskæftigelsesområdet.

Såfremt denne fortolkning accepteres, at interesseorganisationerne er i stand til at udføre dag-til-dag uformel indflydelse på grund af deres institutionel-funktionelle rolle, kan der argumenteres for, at deres ad-hoc inddragelse skal anskues som et eksempel på noget institutionaliseret, frem for ikke-institutionaliseret. Argumentet hviler i, at hvis interesseorganisationerne *funktion* er institutionelt funderet, altså mere eller mindre regelsat,

må den indflydelse de erhverver som konsekvens af denne funktion, også kunne betragtes som institutionaliseret.

Ultimativt skal denne argumentation dog ikke anses som et endegyldigt svar på, hvorvidt ad-hoc inddragelse der foregår på baggrund af institutionel/formel inddragelse i sig selv skal anses som institutionelt. I sidste ende er der tale om et emne, hvor det er vanskeligt at argumentere for nogen eviggyldig position, og hvor det reelt set kommer an på om de argumenterede forbindelser mellem funktion og institution, samt institutioner af første og anden orden godtages eller ej.

Derfor kan der opstilles to revurderinger af institutionaliseringsgraden. Hvis forbindelserne opstillet ovenfor *ikke accepteres*, skal beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune fortsat betegnes som *pluralistisk*. Modsat hvis argumentationen ovenfor *accepteres*, kan beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune betegnes som overvejende *korporativt*, idet at inddragelsen primært foregår på baggrund af institutionaliseret inddragelse. Med det sagt kan der dog argumenteres for, at disse uformelle kontakter, også skal fortolkes som institutionaliserede, såfremt de er opstået på baggrund af formel inddragelse.

6.3 – Indflydelsesgrad og institutionaliseringsgrad revurderet

Såfremt at diskussionerne og argumenterne fremsat i de to ovenstående afsnit accepteres, opstår der et sidste interessant spørgsmål i forhold til vurdering af indflydelsesgrader og institutionaliseringsgrader i casen: *hvilken 'type' af inddragelse er der i sidste ende tale om?*

I og med at både indflydelses- og institutionaliseringsgraden begge har måttet revurderes, kan der i princippet opstilles to nye vurderinger af interesseorganisationers inddragelsestype på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune. Dog skal der nødvendigvis tegnes to konklusioner på denne diskussion og analyse, idet at vi ikke er umiddelbart i stand til at konkludere på, hvorvidt ad-hoc inddragelsen der foregår på baggrund af formel inddragelse, skal fortolkes som eksempel på institutionaliseret inddragelse.

Under alle omstændigheder kan der ud fra informanternes udtalelser dog argumenteres for, at interesseorganisationernes indflydelse på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune skal anses som mere substantiel end tidligere.

Men afhængigt af, hvorvidt ad-hoc inddragelsen anskues som institutionaliseret eller ej, skal der optegnes to forskellige konklusioner: enten skal inddragelsestypen kategoriseres som *substantiel korporatisme* eller som *substantiel pluralisme*.

Men med det sagt skal det dog understreges, at disse konklusioner er gjort ud fra det indsamlede empiriske materiale, med stringent teoretisk fokus, og udsat for meget afgrænset teoretisk fortolkning. Det kan derfor betragtes som værdigt, at lægge disse resultater i *kontekst* og diskutere, hvad det egentlige indhold i denne 'substantielle korporatisme' eller 'substantielle pluralisme' er. Igennem sådan en diskussion, kan der muligvis introduceres en mere præcis redegørelse for interesseorganisationernes egentlige indflydelse og

institutionalisering, samt muliggøre en mere præcis diskussion af, hvilke årsagsgrundlag der kan være bag inddragelsen af interesseorganisationer på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune.

7 - Kontekstualisering af resultater

Som nævnt har dette afsnit til formål at 'kontekstualisere' de empiriske resultater og de teoretiske fortolkninger heraf, som præsenteret i kapitel 5 Analyse og 6 Diskussion af vurderinger. Før denne proces starter, er det dog nødvendigt at beskrive, hvad der menes med 'kontekstualisering', og hvad der kan beskrives som formålet, for dette afsnit.

Indtil videre i specialet har der været fokus på, hvor meget og hvorfor interesseorganisationerne inddrages. På baggrund af dette, har det været muligt at opstille nogle (løse) inddragelsestyper af interesseorganisationernes inddragelse. Men med det sagt, er selve *substansen* af denne inddragelse underbelyst, hvorfor der i dette afsnit er præsenteret en diskussion af, hvad det er interesseorganisationerne så inddrages til at deltage i. Idéen bag dette afsnit er at 'kontekstualisere' resultaterne, i den forstand at den teoretiske fortolkning skal ses i lyset af, hvad det egentlig er interesseorganisationerne inddrages til.

Intentionen med dette afsnit er derfor at præsentere nogle af de typer af arbejdsopgaver, som interesseorganisationerne bliver inddraget i, for at lægge betydningen af deres inddragelse i kontekst af betydningen af arbejdsopgaverne. Dette er med henblik på at undersøge, hvilke slags opgaver interesseorganisationerne bidrager til, og derefter vurdere omfanget af disse opgaver.

I første ombæring er det vigtigt at klargøre: *hvad er det rent faktisk der samarbejdes om?* Nu har vi sagt at inddragelsen kan betegnes som substantiel korporatisme, men hvad er substansen der arbejdes sammen om?

7.1 – Hvad samarbejdes der om?

I kapitel 5 og 6 er det konkluderet, at inddragelsen på beskæftigelsesområdet kan beskrives som substantiel korporatisme eller substantiel pluralisme, jævnfør afsnit 6.3 Indflydelsesgrad og institutionaliseringsgrad revurderet, eller sagt med andre ord, at Aalborg Kommune tilsyneladende institutionelt inddrager interesseorganisationer til samarbejde. Dertil er dog et centralt spørgsmål: *hvad er det der samarbejdes om?*

Den første (og vigtigste) kontekstualisering omhandler selve genstandene for samarbejdet, mellem de adspurgte interesseorganisationer og de adspurgte politiske og administrative aktører, såsom dag-til-dag arbejdsopgaver.

Gennem kapitel 5.0 Analyse, er der blevet fremvist adskillige citater, der påviser, hvordan samtlige informanter anser den uformelle dag-til-dag indflydelse, som værende den mest anvendte arbejdsform. Eksempelvis påpeger LO i interviewet, hvordan samarbejdet med kommunalpolitikere og forvaltning ofte sker på et dag-til-dag niveau, og er mere at foretrække for dem. Her er der altså tale om en konstant prægning af forvaltning og politikere,

snarere end at LO udelukkende anvender de få årlige møder i det lokale beskæftigelsesråd, som de sidder med i.

Samtidigt påpeger Per Clausen også, hvordan det også er den uformelle dag-til-dag kontakt, han lægger mest mærke til, at interesseorganisationerne gør brug af.

Endeligt forklarer AC, hvordan samarbejdet bliver simplificeret meget mere gennem det uformelle samarbejde, i modsætning til det formelle samarbejde, eksempelvis i Beskæftigelsesrådet:

"Og det er bare fint, for det gør det hele meget mere uformelt, og det gør det også meget nemmere at få nogle ting i gang" (AC, bilag 3, 2018, p. 25).

Det er altså tydeligt, at både interesseorganisationer og politikere lægger megen vægt på den uformelle dag-til-dag kommunikation og arbejdsproces og ikke de formelle arbejdsopgaver, som bliver løst i de få årlige møder i Beskæftigelsesrådet, da der ikke bliver fokuseret lige så meget på disse i de foretagne interviews.

7.2 – Beskæftigelsesplanen og dennes betydning

Som beskrevet i afsnit 2.6.1.1 Beskæftigelsespolitik, er Beskæftigelsesplanen med til at etablere en retning for beskæftigelsespolitikken i Aalborg Kommune.

Som led i dette speciale blev informanterne adspurgt om Beskæftigelsesplan 2018, primært for - i et forsøg på - at få et konkret eksempel på, hvori interesseorganisationerne eventuelt kunne erhverve sig indflydelse (jævnfør afsnit 3.3 Interviewmetode). Resultaterne der relaterede sig til indflydelsesgraden er præsenteret i kapitel 5 Analyse, men et andet meget interessant og vigtigt tema for dette afsnit, fremkom dog også af informanternes besvarelse om Beskæftigelsesplanens *betydning*. Altså om Beskæftigelsesplanen reelt set har en *vigtig betydning* for beskæftigelsesområdet, eller om der blot er tale om en form for symbolsk inddragelse. Hertil er der to divergerende synspunkter iblandt informanterne.

Det første synspunkt fremlægges af LO, der udtaler således:

"Og vi har det også på den måde, at hvis vi synes det var en skide god sidste gang, så giver det ikke mening at opfinde noget mere, hvis det er i orden. For vi skal jo tænke på at planen er biblen for næste års beskæftigelse, men det der er meget interessant at udmøntningen af det, altså hvordan vil de gøre det. Hvordan vil de løfte de opgaver, så det ikke bare bliver stående på en hylde" (LO, bilag 2, 2018, p. 14).

Her argumenterer LO således for, at Beskæftigelsesplanen har en vigtig betydning og kaldes endda "biblen" for beskæftigelsesområdet. Dette står i modsætning til Anne Honoré, der er uenig med LO i deres udlægning af Beskæftigelsesplanens vigtighed for kommunens beskæftigelsespolitik:

"Ja, men sådan en Beskæftigelsesplan er jo heller ikke noget, der sådan skaber så meget uro. (...) For som jeg husker den her, er den kørt igennem nogle høringer og noget andet og så har de haft

nogle kommentarer, det lokale beskæftigelsesråd er blevet hørt, men de ser jo udkastet og så kommer de med nogle inputs til den og det er ikke det helt vilde, der bliver ændret der. Det er de altså ikke, jeg kunne forestille mig Anna Kirsten siger noget andet, men det er det altså ikke"
(Anne Honoré Østergaard (V), bilag 9, 2018, p. 82).

På samme vis pointerer Per Clausen, at han ikke vurderer Beskæftigelsesplanen til at være af særlig betydning for beskæftigelsesområdet, da den i høj grad er et kendetegn på nogle specifikke arbejdsområder, som kommunen vælger at fokusere på inden for det næstkommende år. Dette også fordi planen kan bidrage til at strømline arbejdet med den kommunale beskæftigelsespolitik.

"Jeg tror ikke man skal overvurdere betydningen af Beskæftigelsesplanen, for det er ikke sådan, at nu laver vi en beskæftigelsesplan og så arbejder vi ud fra den. Det er måske mere, at nu arbejder vi sådan her og har gang i disse ting, og det skriver vi så ind i Beskæftigelsesplanen, så den mere bliver en overbygning på en praksis som findes, end den bliver den der definerer hvad man skal gøre" (Per Clausen (Ø), bilag 8, 2018, p. 70).

Det samme giver han også udtryk for senere hen i interviewet. Det er tydeligt, at Per Clausen vil gøre opmærksom på, ikke at sætte Beskæftigelsesplanen på en piedestal eller ikke tillægge den mere betydning, end den rent faktisk har.

"Det vil være en forkert opfattelse hvis man siger, at kommunen laver en beskæftigelsesplan og derefter udfører man det der står i planen. Der er det rigtig at sige, at man har gang i nogle ting også på baggrund af de forrige års beskæftigelsesplaner, man har gang i nogle ting... Hvis jeg skal være ærlig så tror jeg de starter med at lave en beskæftigelsesplan med udgangspunkt i det man allerede gør. Og så giver den så anledning til at vurdere om det man gør er fornuftigt, og så laver man lidt om hist og pist. Så med mindre at man laver en helt ny beskæftigelsesplan, hvor man laver det hele om, og det gjorde vi i hvert fald ikke denne gang" (Per Clausen (Ø), bilag 8, 2018, pp. 70-71).

Beskæftigelsesplanen er altså, lige så meget eksternt som internt, tiltænkt som en vejledning til det næstkommende års udformning og fokusområder for kommunens arbejde med beskæftigelsespolitikken, snarere end igangsættelse af deciderede beskæftigelsespolitiske indsatser.

På den ene side betragtes beskæftigelsesplanerne altså af LO som central for beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune, alt imens medlemmer af kommunalbestyrelsen modsat ikke tillægger planen stor betydning. Det er en meget interessant divergens, i særdeleshed set i lyset af, at holdningen primært divergerer afhængigt af organisationstype. Da AC spørges ind til deres bidrag til Beskæftigelsesplan 2018, udtaler han, at AC har fravalgt at indsende høringsvar til denne, og at deres fokus nærmere var på den nationale politik, da dette giver mere tyngde (AC, bilag 3, 2018, p. 28).

Altså er LO venligt stemt over for beskæftigelsesplanerne, imens Per Clausen og Anne Honoré ikke tillægger planerne stor betydning. Med dette sagt, kan der altså argumenteres for, at Beskæftigelsesplanen ikke umiddelbart ikke er af vigtig status, hvorfor der kan stilles spørgsmålstejn ved dennes egentlige betydning for beskæftigelsesområdet.

Den primære pointe, der skal fremhæves i relation til beskæftigelsesplanerne, er at alt imens der er divergerende holdninger blandt LO på den ene side og AC, Per Clausen og Anne Honoré om planernes betydning, er det alt andet lige begrænset, hvad beskæftigelsesplanerne kan berøre. Helt overordnet er pointen her, at alt imens eksempelvis LO's inddragelse, ifølge dem selv, på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune kan beskrives som relativt substantiel og institutionaliseret (altså, substantiel korporativt), skal denne konklusion ses i lyset af, at de emner de inddrages til ikke nødvendigvis er af så høj betydning. Dette tema, at den korporative inddragelse ikke behandler vigtig substans, kan også kontekstualiseres ud fra en anden vigtig pointe: *de statslige begrænsninger af beskæftigelsesområdet*.

7.3 - Substansen af samarbejdet set i kontekst af statslige begrænsninger

En gennemgående tendens hos informanternes udlægninger, er en forståelse for, at der over de seneste år, er sket en fraflytning af den generelle beskæftigelsespolitik fra kommunal beslutningskompetence ind til Christiansborg – og muligvis også underforstået Beskæftigelsesministeriet.

Eksempelvis forklarer AC, at de har en forståelse for, hvordan den statslige udformning af beskæftigelsespolitikken har effekt på det kommunale arbejde og indflydelsen på Aalborg Kommunes Beskæftigelsesplan:

“Der har jo været gigantisk arbejde særligt inde på jobcenteret efter den nye beskæftigelsesreform (...) og det har været et gigantisk arbejde at få det til at gå op (...) og man kan sige beskæftigelsesplanen bliver også lagt lidt i det lys for at man kan opfylde de krav der stilles fra Christiansborg til kommunerne, de får jo på puklen hvis de ikke gør det der bliver bestemt lovgivningsmæssigt” (AC, bilag 3, 2018, p. 26).

Som de forklarer, er kommunen underlagt nogle statslige rammer, som den er nødsaget til at følge, såfremt statslige foranstaltninger gerne vil undgås. Her kunne der eksempelvis tænkes på de årlige ministermål, som den siddende Beskæftigelsesminister udvælger fra år til år. Det samme anerkender Per Clausen og jobcenterchefen Jesper Dahlgaard samstemmende, at statslige rammer fra Christiansborg betyder mindre indflydelse til både kommunale råd og organisationer:

“På en række andre områder, da må vi jo sige at en stor del af beskæftigelsespolitikken (...) er bestemt på Christiansborg” (Jesper Dahlgaard, bilag 5, 2018, p. 38).

“Noget af Beskæftigelsesplanen er stadig dikteret af de statslige rammer, det har man jo ikke så meget indflydelse på” (Per Clausen (Ø), bilag 8, 2018, p. 68).

Jesper Dahlgaard insinuerer endda, at disse rammer, og den medfølgende mangel på kommunal indflydelse, kan have betydning for, hvorfor nogle organisationer fraholder sig at deltage i kommunal udformning af beskæftigelsespolitik:

“Beskæftigelsespolitikken er flyttet på Christiansborg, så det kan være det er der man gør sin indflydelse mere end det er i sit lokale perspektiv. Det tænker jeg faktisk i forhold til, når Dansk Arbejdsgiverforening siger at de ikke vil bruge ressourcer på lokal beskæftigelsesråd mere, så er det fordi de søger andre veje” (Jesper Dahlgaard, bilag 5, 2018, p. 41).

Denne konstatering omkring beskæftigelsespolitikens overflytning til Christiansborg er også gældende i litteraturen, hvor der tales om en decentraliseret centralisering. Dette betyder, at de kommunale jobcentre, siden kommunaliseringen, har fået et overordnet driftsansvar, mens den statslige styring af de kommunale beskæftigelsesindsatser blev forøget væsentligt, hvilket medførte, at kommunerne i høj grad mistede autonomi og frihed på beskæftigelsesområdet. Dog har kommunerne beholdt en vis frihed i forhold til implementering af beskæftigelsesindsatserne (Bredgaard & Rasmussen, 2017, p. 76; Bredgaard, 2017, p. 20).

Altså, kan der argumenteres for, at der overordnet er tale om, at kommunal beskæftigelsespolitik kan beskrives som centralt/nationalt rammesat og styret. Det vil sige, at ikke alene er substansen af den (eventuelt) korporative inddragelse på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune af begrænset betydning ‘internt’ i kommunens beskæftigelsespolitik – kommunens beskæftigelsespolitik er i første omgang underlagt solide rammer, der begrænser hvad der kan dikteres fra kommunalbestyrelsens side.

I forlængelse kan der argumenteres for, at alt imens der muligvis foregår korporativt inddragelse, er det inddragelse til en substans der kun har begrænset betydning.

7.4 – Substansen af samarbejdsopgaver i Aalborg Kommune

Hertil kan der opstilles en interessant diskussion: hvordan skal inddragelsen i Aalborg fortolkes? Såfremt at substansen i inddragelsen har ‘begrænset betydning’ kan denne inddragelse stadig defineres som substantiel korporativ? Tvivlen opstår ved, at ‘substantiel’ korporatisme eller pluralisme i dette speciale anses som systemer for interesserepræsentation, hvori interesseorganisationer kan erhverve indflydelse på både politiske og/eller administrative beslutninger. Men hvis disse beslutninger er mere symbolske, i den forstand at der ikke skal foretages beslutninger med egentlig substans, er det så stadig relevant? Er substantiel (korporativt eller ej) inddragelse til beslutninger af begrænset betydning, stadig ordentligt substantiel?

For at besvare dette spørgsmål er det først nødvendigt at præcisere, hvad der menes med 'begrænset betydning'. Når beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune benævnes at være af 'begrænset betydning', menes der ikke at kommunalpolitik eller administration er ligegyldigt, men derimod at det er begrænset af det centrale styre. Argumentet er essentielt, at hvis interesseorganisationer kun kan erhverve indflydelse på emner inden for beskæftigelsesområdet, der ikke allerede er fastsat på forhånd, vil der kun være begrænset betydning i interesseorganisationernes indflydelse.

Efter grundig gennemgang af empirien og analysen, bliver det relevant at stille et spørgsmål om, hvorvidt den indsamlede empiri kan betegnes som fyldestgørende i forhold til at besvare, hvorvidt det er substantiel korporativt? Dette fordi empirien primært omhandler uformel dag-til-dag kontakt eller formel inddragelse gennem Beskæftigelsesplanen.

Som sådan kan der argumenteres for, at dette er en legitim beskrivelse, i og med de indflydelses- og institutionaliseringsdefinitioner der opereres med i dette speciale, ikke afgrænser substantiel korporativ inddragelse om uvæsentlige emner. Dog er det muligvis relevant i denne forbindelse at pointere, at alt imens de *politiske* beslutninger der kan foretages på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune tilsyneladende er forholdsvist begrænsede, grundet det statslige styre, står det anderledes til for de *administrative* beslutninger. Der kan argumenteres, for at eksempelvis LO's dag-til-dag involvering med jobcenteret tilsyneladende kan medføre større indflydelse, end deres forsøg på at få indflydelse på den kommunale beskæftigelsespolitik i Aalborg.

Argumentationen her hviler essentielt på to positioner. Den første konstituerende position er, at visse af de politiske informanter, generelt betegner den politiske indflydelse i denne kontekst som værende af mindre betydning. Ligeledes betegnes den politiske indflydelse som værende mindre betydningsfuld, fordi den kommunale beskæftigelsespolitik generelt er underlagt meget stærk kontrol fra staten. I sidste ende er denne position dog afhængig af ens syn på betydningen af kommunalpolitik: skal kommunalpolitik forstås som noget der er udslagsgivende og betydningsfuldt, eller er det dybest set mindre relevant? Den anden konstituerende position er, at "begrænset relevans" af indhold har en betydning for, hvordan inddragelsen skal forstås. Hvis den reelle inddragelse sker i henhold til nogle mindre væsentlige opgaver, skal indflydelsesgraden betegnes som mere eller mindre irrelevant. I forlængelse heraf vil det sige, at den substantielle korporatisme som udledt i empirien, reelt set burde omkategoriseres som, om ikke andet, symbolsk korporatisme, idet at deres substantielle indflydelse er indholdsmæssigt ligegyldig. Der kan dog ikke entydigt argumenteres for, at opgaver af begrænset relevans uvæsentliggør interesseorganisationernes indflydelse.

Endvidere kan der forefindes to typer af korporatisme, værende politisk og administrativ korporatisme (Christiansen & Nørgaard, 2003, pp. 13-14). En lignende opdeling af indflydelse kan også findes, hvori der (omend med varierede begreber) kan differentieres mellem

parlamentarisk og *administrativ* indflydelse (Binderkrantz, 2005, p. 64). Begge dikotomier omhandler det samme koncept: indflydelse på enten *politiske* eller *administrative* beslutninger. Her til denne opdeling kan politiske beslutninger essentielt forstås som beslutninger om rammerne ved autoritative fordelinger, altså som beslutninger om både de formelle og uformelle institutionelle rammer. Modsat kan administrative beslutninger forstås som beslutninger om implementering inden for disse rammer.

Ved hjælp af denne opdeling kan diskussionen om betydningen af indholdet af inddragelsen modificeres. I stedet for at diskutere om inddragelsen overordnet skal betegnes som symbolsk eller substantiel, i kraft af at genstanden for inddragelse, kan ses som at være af begrænset betydning, kan emnet deles i to. Der kan argumenteres for, at inddragelsen kun har begrænset *politisk* betydning, af årsagerne beskrevet ovenfor, men det betyder ikke nødvendigvis, at inddragelsen er af begrænset *administrativ* betydning.

Tværtimod kan særligt LO, og deres arbejde på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune fremhæves i denne diskussion. LO beskriver i løbet af interviewet to overordnede formål i deres inddragelse på beskæftigelsesområdet i Aalborg: at få indflydelse på beskæftigelsespolitikken, og hjælpe deres medlemmer ind i beskæftigelse på området. Det førstnævnte omhandler tilsyneladende primært emner såsom beskæftigelsesplanerne, der som beskrevet i afsnit 7.2 Beskæftigelsesplanen og dennes betydning, kan ses som at være af 'begrænset relevans'. Den sidstnævnte omhandler modsat mere administrative og implementeringsorienterede emner, såsom dag-til-dag aktiviteter med jobcenteret.

Netop denne dag-til-dag administrative inddragelse er særlig interessant, og tillægges umiddelbart høj betydning af både LO, AC, politikere og jobcenterchefen, som beskrevet i afsnit 5.3.2 Betydningen af andre indflydelseskanaler. Altså kan der argumenteres for, at dag-til-dag arbejdet trods alt har en indholdsmæssig relevans i henhold til den administrative del af beskæftigelsesområdet.

I forhold til den politiske inddragelse er der muligvis udelukkende tale om, at interesseorganisationerne inddrages symbolsk og korporativt (altså er inddragelsestypen *symbolsk korporatisme*). Denne konklusion kommer af fire årsager:

- 1) Fordi interesseorganisationerne ikke i bredt omfang har indflydelse på politiske beslutninger.
- 2) Fordi de beslutninger interesseorganisationerne endelig har indflydelse på, eksemplificeret ved beskæftigelsesplanerne, ikke tilsyneladende besidder bred betydning for beskæftigelsesområdet. Dog er det vigtigt at nævne, at bare fordi beskæftigelsesplanerne tilsyneladende er af 'begrænset relevans', vil det være for hård en påstand at brede dette eksempel ud til at sige, at *alt* beskæftigelsespolitik i Aalborg er uvæsentligt. Det vil kræve flere eksempler på andet kommunal beskæftigelsespolitik, at nå frem til denne konklusion.
- 3) Der er generelt mange statsdefinerede begrænsninger på, hvad kommunalbestyrelsen kan justere og konstruere af politik på beskæftigelsesområdet, hvorved det i forlængelse også er begrænset, hvad interesseorganisationer på samme område kan få indflydelse på.

4) Endeligt er dog vigtigt at understrege, at alt imens interesseorganisationerne tilsyneladende besidder relativt begrænset (symbolsk) politisk indflydelse, er der dog tegn på, at de alligevel besidder et vist niveau af *passiv* indflydelse (jævnfør afsnit 6.1 Vurdering af indflydelsesgrad).

Modsat kan der ved den administrative inddragelse argumenteres for, at interesseorganisationerne inddrages *substantielt* og *korporativt*, hvorved inddragelsestypen kan betegnes som *substantiel korporatisme*. Denne konklusion kommer ligeledes af tre årsager:

1) De har substantiel indflydelse på det 'administrative' i beskæftigelsesområdet. Denne indflydelse kan i særdeleshed illustreres ved et citat fra Per Clausen, hvori han pointerer, at:

"I Aalborg har man forsøgt at løse denne udfordring ved at sige, at man giver fagforeningerne rigtig stor medbestemmelse og medindflydelse på hvor der er aktiveringspladser, jobtræning, praktik osv. Give dem mulighed for at sige, at der er tale om en arbejdsgiver der misbruger det, så det skal stoppes" (Per Clausen (Ø), bilag 8, 2018, p. 60).

2) Alt imens den administrative inddragelse primært foregår gennem uformelle ad-hoc inddragelsesformer, kan der stadig argumenteres for, at der er tale om en korporativ inddragelse. Dette kommer af at der, som beskrevet i afsnit 6.2 Vurdering af institutionaliseringsgrad, kan argumenteres for, at interesseorganisationernes korporative *funktion* skal anfægtes, frem for den stringente snævre fortolkning, som et rent institutionelt perspektiv kan lægge op til.

3) Det arbejde interesseorganisationerne udfører, primært i eksemplerne med LO, er fair at beskrive som 'relevant', omend ikke nødvendigvis 'politisk relevant'. Sagt mere klart handler LO's inddragelse ikke så meget om at opstille de institutionelle rammer (som politik i denne udlægning primært omhandler), men derimod mere om at udføre og implementere politikken. Der kan altså argumenteres for, at alt imens interesseorganisationerne ikke erhverver sig stærk indflydelse, har i hvert fald LO relativt vidtgående indflydelse på udførelsen og implementeringen.

Denne teoretiske konklusion kan på sin vis beskrives som en form for 'endelig' konklusion af et af de to erkendelsesinteresser ved dette speciale: at beskrive *hvor meget* der inddrages. Til denne erkendelsesinteresse, har det også været forsøgt at opstille beskrivelse af, *hvilken type* af inddragelse der finder sted. Så vidt så godt, men dertil er der endelig den anden centrale erkendelsesinteresse ved dette speciale: at forsøge at beskrive *hvorfor* interesseorganisationernes inddrages.

8 – Diskussion af forklaringsårsager

‘Hvorfor interesseorganisationerne inddrages på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune’ er dog et bredt spørgsmål, med mange mulige besvarelser. For at give struktur til den følgende diskussion, er det derfor hensigtsmæssigt at specificere, hvilke emner, der skal diskuteres.

Hertil er der opstillet en række spørgsmål, som er anvendt i denne diskussion som emner, der operativt illustrerer forskellige aspekter af interesseorganisationers inddragelse. Disse spørgsmål er nærmere bestemt: 1) Hvorfor inddrager Aalborg Kommune interesseorganisationer på beskæftigelsesområdet? 2) Hvorfor deltager og søger interesseorganisationerne indflydelse? Og hvorfor forholder erhvervsorganisationerne sig overordnet passivt i forhold til beskæftigelsesområdet?

8.1 – Hvorfor inddrager Aalborg Kommune interesseorganisationer på beskæftigelsesområdet?

I det første operative spørgsmål forsøges det at besvare, hvorfor Aalborg Kommune inddrager interesseorganisationer på beskæftigelsesområdet. Hertil kan der opstilles to eventuelle forklaringer, der hver især bygger på tendenser, der er observeret i informanternes udtalelser: 1) Inddragelse som funktion af historiske forudsætninger, 2) Inddragelse som funktion af ressourceudveksling.

8.1.1 – Inddragelse som funktion af historiske forudsætninger

Som vist i afsnit 3.4.2.1 Aalborg som case, har der gennem mange år været en tradition i Aalborg for at inddrage interesseorganisationer i det politiske arbejde. Det er en tradition, der også kan spores i informanternes udtalelser om samme.

Eksempelvis pointerer LO i interviewet, hvordan de historisk har været en fast del af forhandlingerne på beskæftigelsesområdet:

“Ja, men det er nok også et spørgsmål om traditioner, tror jeg. Der har vi jo lange traditioner sammen med arbejdsgiverne” (LO, bilag 2, 2018, p. 21).

På samme vis pointerer Per Clausen traditionen omkring samarbejdet:

“Jeg tror det er den historiske tradition man har i et samarbejde mellem socialdemokratiet og fagbevægelsen i Aalborg” (Per Clausen (Ø), bilag 8, 2018, p. 66).

Dette udsagn stemmer overens med Mai-Britt Iversen, der er rådmand i forvaltningen fra Socialdemokratiet og som anerkender, at hun har en personlig præference for øget samarbejde med andre aktører – heriblandt den traditionelle fagbevægelse:

“Hvis vi skal skabe gode resultater, så gør vi det sammen med fagbevægelsen og virksomhederne. (...) Men også fordi vi i Aalborg har en tradition for, at vi rigtig gerne vil have et samarbejde. Det er der vi skaber resultater” (Mai-Britt Iversen (A), bilag 7, 2018, p. 54).

Dette stemmer dermed helt overens med Per Clausens historiske opfattelse af Socialdemokratiets samarbejde med fagbevægelsen i Aalborg Kommune.

Det samme gør sig gældende hos Lasse Frimand Jensen, der også er socialdemokratisk valgt byråds- og tidligere beskæftigelsesudvalgsmedlem. Han giver også udtryk for at have en historisk forståelse af samarbejdet, og anser en stor fordel i at inddrage andre interesseorganisationer i kommunens beskæftigelsespolitik, fordi han mener, at det gavner kommunen bedst med samarbejde:

“Jamen, fordi man syntes det gav helt vildt god værdi [at beholde Beskæftigelsesrådet] og fordi det altid har været vores tilgang i Aalborg, at fællesskab og samarbejde kommer man længst med” (Lasse Frimand Jensen (A), bilag 6, 2018, p. 49).

Der kan altså fremvises en generel tendens blandt informanterne, til at forklare inddragelsen af interesseorganisationer (især fagbevægelsen) som en funktion af historiske traditioner i Aalborg Kommune.

Denne lange historie med samarbejde mellem fagbevægelsen og Aalborg Kommune, kan eventuelt beskrives som en form for *path dependency*, hvor der gennem årene er skabt en tradition for, at interesseorganisationer inddrages, når der skal fastlægges aftaler på beskæftigelsesområdet. Path dependency er defineret som en tendens til, at en tidligere praksis eller præference fortsætter, selvom der er andre alternativer til stede, da omkostningerne ved en forandring er for høje (Pierson, 2000, pp. 251-252). Path dependency skaber således en forandringstræghed i et system, hvor det er svært for de involverede aktører at ændre på den skabte tradition, også selv om det ønskes af flere.

Inddragelsen af interesseorganisationer kan altså forklares som et resultat af samfundsstrukturer overført fra fortiden: Hvis der ‘altid’ har været samarbejde med interesseorganisationerne, kan dette have betydning for at videreføre det samarbejde.

Yderligere er det umiddelbart svært at vurdere, hvorvidt Aalborg Kommunes samarbejde med interesseorganisationerne udelukkende er grundet en form for path dependency, eller om samarbejdet i højere grad foregår af andre årsager. Alt imens informanterne generelt påpeger, at der er tradition for samarbejde, lægger informanterne også vægt på, at interesseorganisationerne bidrager med vigtige ressourcer i dette samarbejde.

8.1.2 – Ressourcekapacitet- og anvendelse som forklaringsfaktor

Den anden forklaringsmulighed, der kan være afgørende for Aalborg Kommunes inddragelse af interesseorganisationer på beskæftigelsesområdet, er at interesseorganisationerne kan bidrage med *ressourcer*. Begrebet ressourcer kan, som beskrevet i afsnit 4.4 Indflydelse, forstås relativt bredt, hvor mange forskellige kapaciteter og kvaliteter kan beskrives som "ressourcer". Et eksempel, der til tider anvendes i empirien, er ressourcer i form af ekspertviden eller statistikker på konkrete områder, som politikere eller forvaltning ikke er i stand til at frembringe selv, hvilket Lasse Frimand Jensen pointerer:

"Og på samme måde har jeg også et tæt samarbejde med LO og fagbevægelsen i Nordjylland, så jeg får de informationer, statistikker og oplysninger, de har, og så danner jeg mig et indtryk ud fra det" (Lasse Frimand Jensen (A), bilag 6, 2018, p. 44).

Disse ressourcer kan også benævnes som adgangsgoder, og kan være med til at give interesseorganisationer adgang til og indflydelse på politiske systemer. LO konstaterer således, at de bidrager med viden omkring konkrete politiske sager, da de udtaler at: *"hvis vi har noget viden fra andre steder, (...) så pukler vi på den og så holder vi møder på tværs af vores A-kasser og jobcentre og ser om vi kan rette de ting ind, der er fejl på"* (LO, bilag 2, 2018, p. 22), mens AC konstaterer, at de via Beskæftigelsesrådet bidrager med viden og nye idéer: *"det er mere eller mindre blevet sådan en brainstorm, hvor vi kommer med nye gode idéer henover bordet"* (AC, bilag 3, 2018, p. 24).

Ressourceperspektivet kan bidrage med en del af forklaringen for, hvorfor interesseorganisationer inddrages i beskæftigelsesområdet, omend det dog er mangelfuldt som forklaringsårsag. I særdeleshed opstår der problemer ved dette teoretiske perspektiv, da ressourceudveksling antages at være en *aktiv* proces, hvori bevidste aktører udveksler deres teoretiske ressourcer. Det er en tilgang, der minder om Dahls forståelse af aktuel indflydelse, og som, ligesom Dahls begrebsliggørelse af aktuel indflydelse, ikke indfanger *passiv* indflydelse. Ressourceperspektivet har, i forlængelse, vanskeligheder ved at forklare hvorfor, eksempelvis DE som aktør opnår en høj grad af indflydelse, uden aktivt at bidrage med ressourcer.

Tilsyneladende er det ofte interesseorganisationernes medlemmer, der reelt varetager det praktiske arbejde, der bidrager til at realisere konkrete politiske tiltag. Per Clausen udtaler således: *"Aalborg er vel på den måde et udtryk for et sted, hvor man har bevaret et system, der fungerer på, at man lytter til parterne og inddrager parterne i implementeringen af politikken"* (Per Clausen (Ø), bilag 8, 2018, pp. 76-77). Han forklarer dog ikke yderligere, omkring bevæggrunden for at inddrage organisationerne i implementeringen. En af forklaringerne på, at interesseorganisationerne inddrages i implementeringen kan være, at de dermed også er med til at legitimere de politiske tiltag. Per Clausen nævner i denne sammenhæng, at: *"samarbejdet med fagforeningerne [gør] også, at man sørger for legitimitet omkring de ting man gør"* (Per Clausen (Ø), bilag 8, 2018, p. 60). Legitimitet kan på denne måde være med til

at give en ro omkring den førte politik, samt at sørge for en form for 'blåstempling' af politikken over for borgere og virksomheder eller andre organisationer. Per Clausen opfatter således dette som en af de reelle grunde til, at Aalborg Kommune inddrager interesseorganisationerne. Det er dog uklart, i hvor høj grad dette har betydning, men det kan siges, at være en del af forklaringsårsagen.

8.2 – Hvorfor deltager og søger interesseorganisationerne indflydelse?

Et andet spørgsmål, der ofte har optaget specialegruppen undervejs, har været at diskutere *hvorfor* interesseorganisationerne søger at erhverve indflydelse. Diskussionen har ofte været *"Hvad får interesseorganisationerne ud af det?"*.

Til dette spørgsmål kan der ligeledes opstilles varieret besvarelse, omend i dette tilfælde med afsæt i to begreber: *indflydelseslogik* og *medlemslogik*. Disse to parametre er vigtige i forhold til forståelsen af, hvorfor interesseorganisationer deltager i det politiske system, som nævnt i afsnit 2.1, og beskriver essentielt set hvad 'målet' for en given interesseorganisation kan være.

Af eksempler på indflydelseslogik, er det nævneværdigt at både LO og AC engagerer sig i det beskæftigelsespolitiske område, fordi der er indflydelse at hente. Blandt andet pointerer LO deres store indflydelse: *"Jeg synes vi har stor indflydelse på det [udformning og implementering af den lokale beskæftigelsespolitik]"* (LO, bilag 2, 2018, p. 7).

AC er dog ikke af den holdning, at de anser deres indflydelse som værende direkte, men er en effekt af, at sidde med i Beskæftigelsesrådet og at denne tilstedeværelse giver en form for indirekte indflydelse:

"Nej vi har ikke direkte indflydelse på det på den måde, vores indflydelse indirekte via Beskæftigelsesrådet kan man sige" (AC, bilag 3, 2018, p. 26).

Grundet AC's plads i Beskæftigelsesrådet, kan det derved udledes, at der er en vis grad af indflydelseslogik, bag deres deltagelse i det politiske system i Aalborg Kommune.

LO udtaler, at en stor del af deres arbejde går på, at fastholde den magtposition som de har kæmpet for gennem mange år, hvorfor indflydelseslogikken spiller en stor rolle. LO pointerer således, at de søger at fastholde magtpositionen blandt de andre organisationer:

"Altså, jeg spørger ikke engang de andre – det er LO's plads. Sådan er det bare! Fordi LO er arbejdshestene i det fagforeningsfællesskab vi har med FTF og Akademikerne. Det er os der har musklerne til at gøre det (...) Det er os, der trækker læsset, ville jeg påstå" (LO, bilag 2, 2018, p. 10).

Gennem det samlede empiriske materiale kan det vurderes, at LO, ud fra egne udtalelser, har en større magtposition end AC, og samtidig har mere fokus på indflydelseslogik, end AC. Denne større magtposition kan dog også være et resultat af netop LO's indflydelseslogik.

Dog pointeres det også i citatet, at LO i visse tilfælde også varetager AC's interesser, hvorfor det ikke i samme grad er nødvendigt for AC at søge indflydelse gennem en indflydelseslogik. På samme vis nævnes det også af LO, at de varetager FTF's og generelt arbejdstagernes interesser, hvorfor det kan siges, at LO i høj grad har fokus på indflydelseslogik.

Med det sagt er der også flere eksempler på medlemslogik, fra både LO og AC.

Samtidig pointerer LO dog også, at meget af deres arbejde går med at sikre deres medlemmers rettigheder, ved blandt andet at tage kontakt til politikere og forvaltning, hvilket lægger sig op ad medlemslogikken:

“så er det vi har og prøver at få indflydelse på sager, der går galt. Hvis vi har vores medlemmer, som ikke bliver behandlet ordentligt, så er det sådan noget vi går ind og gør” (LO, bilag 2, 2018, p. 16).

AC fokuserer i interviewet hovedsageligt på at sikre deres medlemmers rettigheder og jobmuligheder, hvorfor det overordnet kan antages, at være medlemslogikken, der er dominerende. Mikkel Sandager pointerer dog, at begge aspekter er noget de har øje for:

“Vi søger indflydelse der hvor det gavner vores medlemmer, og forsøger selvfølgelig at få indflydelse på de tiltag og nye ideer og de LBR midler der kan ligge” (AC, bilag 3, 2018, p. 27).

Både LO og AC udviser altså tegn på begge tilgange, omend i forskelligt omfang. Overordnet vægter LO tilsyneladende både indflydelseslogik og medlemslogik højt, imens AC overordnet anlægger højere fokus på medlemslogikken. Det er derfor svært, at konkludere alene ud fra deres udtalelser, hvorvidt LO og AC overordnet er drevet af en medlems- eller indflydelseslogik, da de giver udtryk for, at begge er vigtige i henhold til det, der samarbejdes med Aalborg Kommune om.

Men alt imens det eventuelt er vanskeligt at konkludere, hvorvidt LO og AC er drevet mere af medlemslogik end indflydelseslogik, kan der dog argumenteres for at LO alt andet lige har større succes med at varetage enkelte medlemmers interesser, end de har med at udøve politisk indflydelse. Argumentet udspringer af diskussionen foretaget i afsnit 7.4, hvori det fremhæves, at LO generelt har større *administrativ indflydelse* end *politisk indflydelse*. Denne opdeling kan med fordel sammenlignes med opdelingen mellem medlemslogik og indflydelseslogik, idet de to teoretiske tilgange har et indholdsmæssigt overlap.

Overlappet er en smule vanskelig at forklare, men kommer essentielt fra indholdet i hver typologi. I og med at medlemslogik omhandler varetagelse af enkelte medlemmers interesser, og indflydelseslogik omhandler varetagelse af organisationens brede interesser, kan det være svært at se forbindelsen mellem de to typologier. Men hertil kan der argumenteres for, at medlemslogik primært opretholdes og gennemføres via kontakter i- og indflydelse på administrative systemer. Eksempelvis kan LO's forsøg på at sikre jobmuligheder for de

enkelte medlemmer i Aalborg fremhæves. Modsat vil indflydelseslogik nærmere behandle politisk indflydelse, end decideret administrativ indflydelse. Derved ikke sagt, at der kan sættes direkte lighedstegn mellem 'administrativ indflydelse' og 'medlemslogik', da de to begreber beskriver forskellige koncepter. Hertil kunne en nyttig fortolkning være at anse medlemslogik som en beskrivelse af 'målsætningen' og administrativ indflydelse som en beskrivelse af 'tilgangen' til denne målsætning. Det kan samtidig nok forventes, at en interesseorganisation, der opererer med medlemslogik, vil søge at gennemføre deres interesser via mere end blot administrativ indflydelse, hvorfor en sammenligning mellem de to typologier ikke kan beskrives som 'ren'.

Men med det sagt kan der alligevel argumenteres for, at en medlemslogik-som-målsætning, der netop primært omhandler varetagelse af enkelte medlemmers interesser inden for et system, nærmere end at ændre systemet som indflydelseslogik kan lægge op til, primært vil blive gennemført via indflydelse på administrationen. Såfremt denne logiske fremsætning accepteres, kan der altså konstrueres et argument for, at LO alt andet lige har større succes med deres medlemslogiske målsætninger end deres indflydelseslogiske målsætninger, da de generelt har større indflydelse på den administrative arena end den politiske.

8.2.1 – Hvorfor søger erhvervsorganisationerne ikke indflydelse?

En interessant og stærk tendens på tværs af empirien har været, at tilskrive erhvervsorganisationerne meget lav interesse i at søge indflydelse på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune. Det står umiddelbart klart, at erhvervsorganisationerne overordnet ikke prioriterer beskæftigelsesområdet særligt højt, til trods for at erhvervsorganisationerne tilsyneladende kunne erhverve sig indflydelse på området. Idet at flere af informanterne udtalt, at de ofte fra kommunens side forsøger at inkludere erhvervsorganisationerne, men konsekvent får afslag.

Per Clausen pointerer, at der gennem tiden har været stor interesse for at inddrage erhvervsorganisationerne i beskæftigelsesområdet, samt at dette er forsøgt, dog uden nævneværdigt resultat:

"På arbejdsgiversiden synes jeg det har været omvendt, det har været en kamp at få dem engageret [i beskæftigelsespolitikken]" (Per Clausen (Ø), bilag 8, 2018, p. 59).

Dette undrer samtidig Per Clausen, da han påpeger, at beskæftigelsespolitikken, og nærmere bestemt Beskæftigelsesplanen, burde være af stor interesse for virksomhederne og erhvervsorganisationerne:

"Jeg tror i virkeligheden ikke, at arbejdsgiverorganisationerne og erhvervsorganisationerne har gjort noget særligt for at få indflydelse på den [Beskæftigelsesplanen], de interesserer sig for virksomhedernes rammevilkår og sådan noget. De burde selvfølgelig interessere sig rigtig meget for, hvad man gjorde for at sikre, at arbejdskraften har de rette kompetencer, men det er som om at det kniber for dem og for os i det politiske plan" (Per Clausen (Ø), bilag 8, 2018, p. 69).

Jesper Dahlgaard konkluderer på samme vis, at erhvervsorganisationerne er svære at inddrage i beskæftigelsespolitikken, eller nærmere bestemt Beskæftigelsesrådet:

“der ingen tvivl om at det er arbejdstagerorganisationerne står stærkest alt i den stund det er jo lidt svært for at få arbejdsgiverne til deltage som sådan [i Beskæftigelsesrådet]” (Jesper Dahlgaard, bilag 5, 2018, p. 39)

og siger endvidere:

“Jamen vi har med tiden forsøgt at få erhvervsorganisationerne til at udpege nogle de kunne stille med. Men det har de haft svært ved” (Jesper Dahlgaard, bilag 5, 2018, p. 40).

Netop denne situation har været emne til diskussion mange gange i specialegruppen: *Hvorfor søger erhvervsorganisationerne ikke indflydelse, i særdeleshed fordi de forholdsvis nemt kunne erhverve indflydelse?*

Til dette spørgsmål kan der opstilles en række mulige forklaringsårsager for, at erhvervsorganisationerne overordnet ikke søger direkte indflydelse på beskæftigelsesområdet.

En mulig forklaring eksemplificeres af Lasse Frimand Jensen, idet at han påpeger en grundlæggende forskel på fagbevægelsen og erhvervsorganisationerne, nemlig den viden de besidder:

“Men virksomhederne ved mest om erhvervspolitik og fagbevægelsen ved mest om beskæftigelsessystemet end virksomhederne gør. Så der vil altid være det at, fordi de arbejder med det til dagligt, der vil være en vidensforskel” (Lasse Frimand Jensen (A), bilag 6, 2018, p. 50).

Dette kan være én af årsagerne til, at erhvervsorganisationerne i høj grad vælger at undlade, at anvende ressourcer på at opnå indflydelse på beskæftigelsesområdet.

Set ud fra et perspektiv om ressourceudveksling, kunne erhvervsorganisationerne mangel på interesse, altså eventuelt anses som en funktion af, at de ikke har relevante ressourcer at bidrage med. Dog er denne forklaring usandsynlig, da informanterne fra både kommunalbestyrelsen og forvaltningen, som nævnt, lægger stor betydning i at inddrage erhvervsorganisationerne på beskæftigelsesområdet. Inden for ressourceperspektivet kan der argumenteres for, at forklaringen på denne tendens ikke skal findes hos det offentlige side, men derimod hos erhvervsorganisationernes side. Det er ikke det offentlige der ikke vil inddrage erhvervsorganisationerne, det er erhvervsorganisationerne der ikke vil inddrages. Men hvorfor?

Inden for ressourceudvekslingsteorierne ville forklaringen være forholdsvis simpel: at der ikke er nogle ‘ressourcer’ de offentlige på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune besidder, som erhvervsorganisationerne er interesserede i. Erhvervsorganisationerne har ikke interesse i at bruge tid og ressourcer på at erhverve indflydelse på

beskæftigelsesområdet, fordi de ikke ser nogen gevinst i sådan en inddragelse. En mulig forklaring for denne tendens, kan trækkes over fra indholdet af det kommunale beskæftigelsespolitik, som diskuteret i afsnit 7.3 Substansen af samarbejdet set i kontekst af statslige begrænsninger.

Såfremt indholdet af den kommunale beskæftigelsespolitik er underlagt stærke begrænsninger, er det så forventeligt at erhvervsorganisationerne ville være interesserede i at influere selv samme? Dette argument hentyder dog til, at erhvervsorganisationernes lave interesse kommer af, at det *kommunale niveau* generelt er af begrænset relevans for dem. Det er muligvis mere korrekt at påstå, at det blot er et spørgsmål om, at *beskæftigelsesområdet* i sig selv ikke er tilstrækkeligt interessant for erhvervsorganisationerne.

Niels Jørgen Kristensen fra DE fremlægger en interessant årsag til dette, da han snakker om erhvervspolitikken og dennes rolle som 'rammesætter' for beskæftigelse:

"Det er jo at sigte lidt højere med erhvervspolitikken, sådan at man, kan man sige, skaber rammerne for at beskæftigelse noget ikke løser sig selv, men at det skaber øget beskæftigelse, og det er nok min tilgang, så derfor kan du sige, det er ikke noget med erhvervsplanen og erhvervsstrategien og iværksætterpolitik og iværksætterstrategien som jeg deltager aktivt med i både udarbejdet og hele forarbejdet til det, og hvad der nu er, så deltager jeg ikke aktivt omkring job og beskæftigelsespolitikken" (DE, bilag 4, 2018, p. 33).

Niels Jørgen Kristensen beskriver erhvervspolitik som noget der er 'højere' end beskæftigelsespolitik, som en form for rammesætter, der i et uvist omfang definerer og determinerer beskæftigelsespolitikken. Med andre ord har DE ikke solid årsag til, at deltage i beskæftigelsesområdet, da deres inddragelse på erhvervsområdet i sig selv er determinerende for beskæftigelsesområdet.

En anden årsag kunne være, at Aalborg Kommune, ifølge Per Clausen, har en overordnet præmis om, at erhvervslivets interesser som udgangspunkt skal tilgodeses, hvorfor disse automatisk indtænkes i politikken, herunder muligvis også i beskæftigelsespolitikken:

"Den overliggende præmis for alle beslutninger, er at den skal være erhvervsvenlig. Den skal tiltrække virksomheder og få dem til at blive her, det er den overordnede præmis, og det er også den overordnede præmis for det socialdemokratiske bystyre. Af den grund har erhvervsinteresser rigtig stor indflydelse i Aalborg Kommune" (Per Clausen (Ø), bilag 8, 2018, p. 73).

Med dette sagt, kan det antages, at være unødvendigt for erhvervsorganisationerne at anvende ressourcer til at opnå indflydelse, da deres interesser på forhånd imødekommes.

9 – Konklusion

Dette speciale blev indledt grundet en interesse i at undersøge interesseorganisationers inddragelse på kommunal plan. Denne interesse opstod på baggrund af en række faktorer. På den ene side fordi vi var interesserede i, at anskue hvor meget indflydelse interesseorganisationer har på kommunalpolitik og administration. På den anden side, på grund af en interesse i at undersøge korporative strukturer på kommunalt niveau. Denne opstod i særdeleshed grundet *kommunaliseringen* fra 2009, og dennes betydning for arbejdstager- og giverorganisationer. Alt imens fokus endte med ikke at være på, at kunne anskue selve *forandringen* fra 2009 til 2018, kan denne udvikling stadig ansues som et af de to primære udgangspunkter for dette speciale. Disse to udgangspunkter kan beskrives således: 1) at undersøge *hvor meget* indflydelse interesseorganisationer har på kommunalpolitik og administration, 2) og undersøge, i hvor høj grad, inddragelsen af interesseorganisationer kunne beskrives som *korporativt*. Interessen for korporatisme ledte efterfølgende frem til en afgrænsning til beskæftigelsesområdet.

På baggrund af disse interesser blev følgende problemformulering formuleret:

I hvilken grad og hvorfor inddrages interesseorganisationer på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune i 2018?

Som led i besvarelsen af denne problemformulering skal der differentieres mellem to aspekter: 1) politisk inddragelse og 2) administrativ inddragelse.

Samlet set lyder konklusionen på første halvdel af problemformulering, om *graden af inddragelse* således:

Den politiske inddragelse kan overordnet betegnes som værende symbolsk korporativ, da interesseorganisationerne sjældent opnår en egentlig substantiel indflydelse på beskæftigelsespolitikken.

Den administrative inddragelse kan derimod overordnet betegnes som værende substantiel korporativ, da inddragelsen af interesseorganisationer, i særdeleshed LO, tilsyneladende medfører egentlig substantiel indflydelse på beskæftigelsesområdet i praksis og implementering.

Det er dog nævneværdigt i denne relation, at disse resultater i bredt omfang primært relaterer sig til LO, da AC, tilsyneladende, i mere begrænset omfang inddrages (og lader sig inddrage) i beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune.

Yderligere lader arbejdsgiverorganisationerne i Aalborg sig stort set ikke inddrage i beskæftigelsesområdet, til trods for gennemgående forsøg fra kommunens side. Generelt er der mange tegn på, at det overordnet er LO, der ønsker at erhverve indflydelse på

beskæftigelsesområdet, og hvilket de selv fremhæver som den primære årsag til deres substantielle indflydelse på området.

Konklusionen på den anden halvdel af problemformuleringen, i forhold til hvorfor interesseorganisationerne inddrages, er imidlertid ikke så lige til at besvare.

Som nævnt er der tegn på, at LO besidder sin substantielle indflydelse, som konsekvens af deres *interesse* i at erhverve indflydelse. Denne tilgang, at *interesse* leder til indflydelse, fremkommer også i bredt omfang i analysen, i særdeleshed i form af *ressourceudveksling*. Der ses en gennemgående tendens i det empiriske materiale, hvor både interesseorganisationerne, politikere og jobcenterchefen fremhæver betydningen af kapacitet og anvendelse af ressourcer. LO har tilsyneladende erhvervet sin indflydelse som konsekvens af deres kapacitet og anvendelse af ressourcer.

Det har ikke været muligt, at give en endegyldig konklusion på hele problemformuleringen, da det kun med sikkerhed kan fastslås typen af inddragelse. Det er dog alligevel forsøgt, at opstille valide årsagsforklaringer for, hvorfor der inddrages i beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune, igennem to forskellige forklaringsmuligheder. Disse to betegnes som historiske forudsætninger samt ressourcekapacitet- og anvendelse.

Den første forklaringsmulighed, kan anskues inden for teorirammen af *historisk institutionalisme*, hvor særligt begrebet *path dependence* kan fremhæves. Flere af informanterne fremhæver nemlig *traditionen* for inddragelse af fagbevægelsen, særligt LO, som har stået (og står) stærkt i Aalborg Kommune. Alt andet lige har Aalborg Kommune tilsyneladende valgt at bibeholde det lokale beskæftigelsesråd og tildele interesseorganisationer indflydelse, grundet en langvarig historisk tradition for samme.

Den anden forklaringsmulighed kan findes inden for rammerne af indflydelsesteorien, hvori kapacitet for- og anvendelse af ressourcer, er determinerende for interesseorganisationernes inddragelse. I særdeleshed fremhæves interesseorganisationernes evne til at legitimere beskæftigelsespolitikken og til at bidrage til implementering, som en vigtig årsag til at Aalborg Kommune vælger at inddrage interesseorganisationerne på beskæftigelsesområdet. For interesseorganisationerne er det særligt muligheden for medbestemmelse på beskæftigelsesområdet, så de, i højere grad, bliver i stand til at varetage deres medlemmers interesser, der fremhæves.

10 – Efterrationalisering: validitetsovervejelser

Overordnet set, er der i dette speciale forsøgt, at undersøge inddragelsen af interesseorganisationer på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune. I udarbejdningen undervejs, har vi været opmærksomme på nogle problemstillinger. I særdeleshed har vi diskuteret og overvejet specialets validitet over flere omgange. I dette afsnit er disse overvejelser samlet, som en efterovervejelse og diskussion.

Validitet er et mangfoldigt begreb, der anvendes til at beskrive hvorvidt en undersøgelse reelt set besvarer den anvendte problemformulering. Der er flere typer for validitet, der hver især anlægger fokus på respektivt forskellige fundamentale diskussioner, om hvilke *kriterier*, der skal opnås før en undersøgelse er "gyldig" (Bryman, 2012, p. 47). I nærværende afsnit tages der dog udgangspunkt i to former for validitet: *Indholdsvaliditet* og *ekstern validitet*.

10.1 - Indholdsvaliditet

Indholdsvaliditet kan beskrives som et begreb, der anvendes til at måle validitet af empiri internt i en case (Krippendorff, 2004, p. 319). Hertil omhandler indholdsvaliditet for dette speciale, om hvorvidt det indsamlede empiri repræsenterer beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune i 2018. Som nævnt i afsnit 3.4.1 Det overordnede empiriske design, opereres der i dette speciale med tre niveauer af empiri, hvor i særdeleshed indholdsvaliditeten forbundet med de udvalgte organisationer skal fremhæves.

Diskussionen omhandler, hvorvidt de anvendte organisationer repræsenterer deres respektive 'organisationstyper', eller om der skal inkluderes flere organisationer. Denne diskussion er lidt kompliceret, da indholdsvaliditeten på dette niveau afhænger af, hvilken type af organisation der tales om. Jævnfør afsnit 3.4 Empiri opereres der med fire 'typer' af aktører i dette speciale: arbejdsgiverorganisationer, arbejdstagerorganisationer, politikere, forvaltning.

I forhold til arbejdsgiverorganisationerne, anvendes der som sagt kun én organisation, Dansk Erhverv, og der kan argumenteres for, at indholdsvaliditet ville være sikrere med yderligere repræsentation. Erhverv Norddanmark ville have været et oplagt bud, men som beskrevet i afsnit 3.4.1 Det overordnede empiriske design, var de desværre ikke interesserede i at deltage i dette studie. Samtidig er der også en diskussion om, hvorvidt det ville være fordelagtigt, at anvende nogle af de almene arbejdsgiverforeninger, frem for blot hovedorganisationerne. Spørgsmålet er vanskeligt at besvare. På den ene side, har hovedorganisationerne til formål at repræsentere de almene arbejdsgiverorganisationer. På den anden side, har disse arbejdsgiverorganisationer muligvis et andet syn på - og oplevelse af, - inddragelse af interesseorganisationer på beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune. I et forsøg på at imødekomme denne eventualitet blev der, som nævnt, taget kontakt til *Dansk Byggeri*, der desværre også afslog henvendelsen.

Det er dog nødvendigt at have for øje, at der her er tale om *erhvervsforeninger*, og at undersøgelsen handler om et *beskæftigelsesområde* frem for et *erhvervsområde*. Som det også

fremgår af informanten fra DE (se afsnit 5.2.1.1 Dansk Erhvervs (DE) forhold til beskæftigelsesområdet i analysen) har de kun i meget begrænset omfang, noget at gøre med beskæftigelsesområdet.

I relation til arbejdstagerorganisationerne, anvendes der, som nævnt i dette speciale, hovedorganisationerne LO og AC. Samme diskussioner som ovenfor, gør sig gældende for arbejdstagerorganisationerne: først og fremmest ville det være fordelagtigt, også at inkludere FTF (som også blev forsøgt, men afslået jævnfør afsnit 3.4.1 Det overordnede empiriske design), men det kan diskuteres, hvorvidt det også ville have været fordelagtigt at inkludere nogle af fagforeningerne i Aalborg, fremfor blot at operere med hovedorganisationerne. Den samme konklusion gør sig dog gældende her også: at det altid er fordelagtigt med mere repræsentation, men at det samtidig må antages og accepteres, at hovedorganisationerne i udslagsgivende omfang repræsenterer de enkelte fagforeninger. Sagt med andre ord, at inkludere de enkelte fagforeninger på området ville måske kunne styrke indholdsvaliditeten, men det er tvivlsomt, om det er nødvendigt for at *sikre* den.

Yderligere er det nævneværdigt, at alt imens det lokale erhvervsråd involverer almene arbejdsgiverforeninger, og derved har arbejdsgiverforeninger, der opfylder udvælgelseskriterier for et eventuelt studie af erhvervsområdet i Aalborg, indebærer det lokale beskæftigelsesråd ingen fagforeninger – kun hovedorganisationer. Altså kan der argumenteres for, at det kun i begrænset omfang ville styrke indholdsvaliditeten, at inkludere de enkelte fagforeninger, da disse for det første ikke indgår i Beskæftigelsesrådet, og for det andet allerede er repræsenteret af hovedorganisationerne. Dermed antages det, at hovedorganisationerne for arbejdsgiverforeningerne, i tilfredsstillende grad repræsenterer de enkelte foreninger.

I relation til informanter fra Beskæftigelsesudvalget, kan der argumenteres for, at indholdsvaliditeten er forholdsvist sikret, da der er indhentet fire informanter fra tre forskellige partier, heriblandt rådmanden for Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen. Disse er, eller har tidligere været, en del af Beskæftigelsesudvalget i kommunalbestyrelsen i sidste valgperiode. Dette kan tolkes som et problem i forhold til indholdsvaliditeten, i og med at der er fokus på 2018, men vi valgte alligevel at inddrage politikere fra en tidligere valgperiode, af to årsager. Den ene årsag var, at de nyvalgte politikere i Beskæftigelsesudvalget overordnet er i deres første valgperiode, og derfor er vurderet til at have begrænset erfaring, hvorved at det var antaget, at disse ikke ville være i stand til at bidrage med fyldestgørende viden. Den anden årsag var, at vi ikke vurderede, at inddragelsen på beskæftigelsesområdet har ændret sig markant, i perioden fra efteråret 2017 til foråret 2018.

Endvidere er der indhentet én informant fra Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen, hvilket kan være en udfordring, da det er usikkert, om informanten er tilstrækkelig i forhold til at sikre indholdsvaliditeten. På den ene side var vi interesserede i at inddrage flere informanter fra Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen, hvilket blev forsøgt, omend dette ikke lykkedes, fordi kommunikationen med forvaltningen uden videre ophørte. På den anden side er informanten jobcenterchef, og nævnes af flere andre informanter som én af hovedaktørerne i

Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen, hvorved det antages, at han har indgående kendskab til inddragelsen af interesseorganisationer på beskæftigelsesområdet.

10.2 - Ekstern validitet

Diskussionen om ekstern validitet i dette afsnit skal forstås som en diskussion af *repræsentativitet* eller *generaliserbarhed*, eller evnen til at applicere viden fra dette speciales case til andre cases, hvor der her differentieres imellem to typer: *Statistisk* og *Analytisk* generaliserbarhed (Antoft & Salomonsen, 2007, pp. 49-50).

Den statistiske generaliserbarhed i dette speciale omhandler et spørgsmål om, hvorvidt beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune direkte kan repræsentere *alle* beskæftigelsesområder i alle kommuner i hele landet. Hertil må svaret nødvendigvis være et nej, af flere årsager. For det første tages der alene udgangspunkt i ét enkelt beskæftigelsesområde, som sandsynligvis næppe udgør en repræsentativ del på egen hånd. For det andet besidder beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune en forholdsvis særegen historie, og udviser fortsat særegne egenskaber (jævnfør 3.4.2 Empiribeskrivelse og 3.2.1 Casedesign- og udvælgelse), der næppe kan findes identiske kopier af i Danmark. For det tredje opereres der kun med nogle enkelte informanter inden for et mangfoldigt felt, som involverer mange tusinde ansatte i det offentlige og i interesseorganisationer, og det er tvivlsomt, at disse enkelte informanter taler for *alle* inden for feltet.

Altså kan der opsummeret, ikke argumenteres for stærk valid statistisk generaliserbarhed ved dette studie. Imidlertid eksisterer der dog en anden type af generaliserbarhed, der muligvis er bedre passende på de epistemologiske forudsætninger ved dette speciale: *Analytisk generaliserbarhed*.

Hvor statistisk generaliserbarhed omhandler en cases kapacitet til at repræsentere en given population, omhandler analytisk generaliserbarhed, kort sagt, en given cases kapacitet til at repræsentere andre cases, med lignende teoretisk defineret kontekst. Jævnfør afsnit 3.1.2.1 Kontekstuelle forklaringer, kan kontekst indebære mange betydninger. I dette afsnit blev, i særdeleshed, 'område', eksempelvis beskæftigelsesområder, fremhævet som den primære kontekstuelle faktor.

Men alt imens enheden 'område' nogenlunde beskriver en afgrænset og intuitivt kontekstuel enhed, opstår der problemer ved 'kommune' som kontekstuel enhed. Kommunal kontekst er vigtig at inkludere, når der skal diskuteres, hvilke kontekstuelle faktorer, der kan have betydning for inddragelse på beskæftigelsesområdet på kommunalt niveau. Det har altså betydning, hvilken kommune beskæftigelsesområdet befinder sig i, og det kan ikke forventes, at hvis der blot ses på et beskæftigelsesområde i en anden kommune med samme projektdesign, ville der opstå samme eller lignende resultater.

Enheden 'kommune' skal nemlig også forstås som kontekstafhængig, hvorved alle kommuner ikke er ens anlagt. Det er forventeligt, at det kun er beskæftigelsesområder i kommuner, der 'ligner' casekommunen, som er anvendt i dette speciale (Aalborg Kommune), der vil have

lignende resultater, hvis undersøgt med samme undersøgelsesdesign. Således kunne den analytiske generaliserbarhed beskrives som, at være begrænset til sammenligning med andre kommuner, der tilhører samme 'type'.

Hvad der præcist gør sig gældende for denne 'type', er dog imidlertid vanskeligt at vide med sikkerhed. Der kan eventuelt opstilles mange mulige faktorer, der muligvis kan have betydning for graden og årsagen til inddragelse i et beskæftigelsesområde, i en given kommune.

I denne forbindelse kan der opstilles nogle 'minimumskrav', der skal være opfyldt i andre kommuner, før det er forventeligt, at en lignende undersøgelse i en anden kommunal kontekst, vil kunne finde lignende resultater. Som det første og vigtigste skal der eksistere et lokalt beskæftigelsesråd, eller noget tilsvarende, til stede på beskæftigelsesområdet i den givne kommune. Uden et organ, hvori der kan foregå institutionel inddragelse, er det mindre forventeligt, at der vil opstå mange eksempler på formel institutionaliseret inddragelse. Dette er dog udelukkende en antagelse, som ikke er testet i undersøgelsen i dette speciale. En anden kontekstuel faktor kunne være solid tilstedeværelse af arbejdstagerorganisationer, i særdeleshed LO. Aalborg Kommune er netop kendetegnet ved (relativt) tæt samarbejde, mellem en stærk lokal LO-afdeling, kommunalbestyrelse og forvaltning.

Der kan dog, praktisk taget, stilles uendeligt mange kontekstuelle faktorer op, der kan forestilles at have betydning for mængden og årsagen til inddragelse på givne beskæftigelsesområder i givne kommuner. Disse to 'minimumskrav' er på ingen måde rammende for alt der kan tænkes af kontekstuelle afgrænsninger, men er umiddelbart alligevel to vigtige faktorer. Det er desuden to faktorer, der har ageret som centrale udvælgelseskriterier i caseudvælgelsen, idet at casen er strategisk udvalgt i et forsøg på, at finde en case med *høj* tilstedeværelse af korporativ inddragelse (se afsnit 3.2.1 Casesdesign- og udvælgelse).

Beskrevet mindre abstrakt handler denne diskussion om, hvorvidt der vil kunne spores de samme resultater (med dette design), i andre enheder end beskæftigelsesområdet i Aalborg Kommune i 2018. Hertil er svaret teoretisk set, at såfremt den anden vilkårlige enhed er et beskæftigelsesområde i en kommune, der har lignende kontekst som Aalborg Kommune, vil det være forventeligt, at der opstår lignende resultater. "Lignende kontekst" er dog problematisk i denne diskussion, da der sandsynligvis kun i begrænset omfang kan findes andre beskæftigelsesområder i andre kommuner, der er underlagt samme kontekstuelle begrænsninger som Aalborg Kommune. Sagt med andre ord, er der kun et begrænset antal af gamle industribyer med stor historisk tilstedeværelse af arbejderbevægelsen, der stadig bibeholder et lokalt beskæftigelsesråd. Med det sagt betyder denne konklusion dog ikke, at eventuelle resultater fra dette studie skal forstås som irrelevante. Nærmere betyder denne konklusion, at der skal opdeles mellem '*repræsentativitet*' og '*sammenlignelighed*'.

10.2.1 - Repræsentativitet eller sammenlignelighed?

Hvis repræsentativitet forstås som kapaciteten til at forudse resultater i en anden case ud fra den undersøgte case, er det sandt, at dette speciales resultater kun er overførbare i begrænset omfang – det er usandsynligt, at de samme resultater vil gå igen, i en vilkårlig anden given case. Alt imens der kun i begrænset omfang kan tales om decideret repræsentativitet ved dette studie, idet at data fra dette studie kun (delvist) repræsenterer andre cases af samme type, betyder det ikke, at dette speciale ikke kan anvendes til sammenligning.

Tværtimod kunne det være interessant, at applicere samme (eller lignende design) på andre cases, for at se om der kan spores andre forklaringer, og i særdeleshed for at undersøge, hvilke kontekstuelle faktorer, der tilsyneladende har betydning. Sagt med andre ord, kunne det være interessant at forsøge, at lave *variabelkontrol*, eksempelvis hvorvidt tilstedeværelsen af lokale beskæftigelsesråd er direkte determinanter for institutionel inddragelse, eller om de blot er markører.

Så alt imens det ikke er forventeligt, at resultaterne fra denne undersøgelse vil være repræsentative over for cases af andre kategorier (som muligvis involverer *alle* andre kommuner end Aalborg, da Aalborg er en særlig størrelse), vil det stadig være muligt, at anvende resultaterne til sammenligning med andre cases. Hertil er det vigtigt at understrege, at imens undersøgelsesdesignet ikke anses som statistisk repræsentativt, samt kun analytisk repræsentativt i et begrænset omfang, skal det ikke forstås som direkte caseafhængigt. Sagt med andre ord, skal denne mangel på repræsentationsevne ikke forstås som om, at undersøgelsesdesignet kun kan indsamle information om beskæftigelsesområdet i lige præcis Aalborg Kommune. Tværtimod er det, jævnfør afsnit 3.2.1 Casedesign- og udvælgelse, håbet at anvende denne undersøgelse som en form for teststudie, hvori det søges at teste om det overhovedet er muligt, at granske indflydelsesgraden og institutionaliseringsgraden ved inddragelse af interesseorganisationer i kommunalpolitik. Altså er det et design, der ideelt set skal forfines og genprøves i andre cases.

Bibliografi

AC, bilag 3, 2018. *Interview*. s.l.:s.n.

AC, 2018. AC. [Online]

Available at: <http://www.ac.dk/om-akademikerne/om-akademikerne.aspx>

[Senest hentet eller vist den 15 Februar 2018].

Anne Honoré Østergaard (V), bilag 9, 2018. *Interview*. s.l.:s.n.

Antoft, R. H. & Salomonsen, H., 2007. Det kvalitative casestudium: introduktion til en forskningsstrategi. I: *Håndværk og horisonter : tradition og nytænkning i kvalitativ metode*. Odense: Syddansk Universitetsforlag, pp. 29-58.

Austen-Smith, D., 1995. Campaign Contributions and Access. *The American Political Science Review*, September, pp. 566-581.

Barnett, M. & Duvall, R., 2005. Power in International Politics. *International Organization*, 59(1), pp. 39 - 75.

Bentley, A. F., 1935. *The Process of Government - A Study of Social Pressures*. 2 red. Evanston: The Principia Press of Illinois.

Binderkrantz, A. S., 2005. *Magtens midler - Danske interesseorganisationer og deres indflydelsesstrategier*, Aarhus: Aarhus Universitet.

Binderkrantz, A. S. et al., 2009. *Det demokratiske system - Valg, folketinget, forvaltning og organisationer*. Viborg: Publizon A/S.

Binderkrantz, A. S., Christiansen, P. M. & Pedersen, L. H., 2014. *Organisationer i politik*. København: Hans Reitzels Forlag.

Blom-Hansen, J. & Daugbjerg, C., 2009. Teorier om samspillet mellem stat og interesseorganisationer. I: *Klassisk og Moderne Politisk Teori*. København: Hans Reitzels Forlag, pp. 1207-1225.

Bouwen, P., 2002. Corporate lobbying in the European Union: the logic of access. *Journal of European Public Policy*, pp. 365-390.

Bredgaard, T., 2017. Dansk Arbejdsmarkedspolitik. I: *Dansk Arbejdsmarkedspolitik*. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag, pp. 9-36.

Bredgaard, T. & Larsen, F., 2009. *Regionale & Lokale Beskæftigelsesråd - i spændingsfeltet mellem stat og kommune*. Aalborg: Aalborg Universitetsforlag.

Bredgaard, T. & Madsen, P. K., 2017. Arbejdsmarkedspolitikens mål og midler. I: *Dansk Arbejdsmarkedspolitik*. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag, pp. 37-62.

Bredgaard, T. & Rasmussen, S., 2017. Implementering og organisering af arbejdsmarkedspolitik. I: *Dansk Arbejdsmarkedspolitik*. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag, pp. 63-78.

Bryman, A., 2012. *Social Research Methods*. 4. Udgave red. New York: Oxford University Press.

Cawson, A., 1985. Varieties of corporatism: the importance of the meso-level of interest intermediation. I: *Organized Interests and the State - Studies in Meso-Corporatism*. Bristol: s.n., pp. 1-21.

Chalmers, A. W., 2013. Trading information for access: informational lobbying strategies and interest group access to the European Union. *Journal of European Public Policy*, pp. 39-58.

Christiansen, P. M. & Nørgaard, A. S., 2003. *Faste forhold - flygtige forbindelser*. Aarhus: Aarhus Universitetsforlag.

Christiansen, P. M., Nørgaard, A. & Sidenius, N. C., 2000. *Organisationer og korporatisme på dansk: Et historisk perspektiv*, Aalborg: Aalborg Universitet.

Christiansen, P. M. & Rommetvedt, H., 1999. From Corporatism to Lobbyism? Parliaments, Executives, and Organized Interests in Denmark and Norway. *Scandinavian Political Studies*, Årgang 22.

Coen, D., 2007. Empirical and theoretical studies in EU lobbying. *Journal of European Public Policy*, pp. 333-345.

Cowles, M. G., 1995. Setting the Agenda for the New Europe: the ERT and EC 1992. *Journal of Common Market Studies*, December, Issue 33, pp. 501-526.

Dahl, R. A., 1961. *Who Governs?*. New Haven: Yale University Press.

de Vaus, D., 2013. *Research Design in Social Research*. London: Sage Publications.

DE, bilag 4, 2018. *Interview*. s.l.:s.n.

DE, 2018. *DE*. [Online]

Available at: <https://www.danskerhverv.dk/om-dansk-erhverv/>
[Senest hentet eller vist den 15 Februar 2018].

Dür, A., 2008. Measuring Interest Group Influence in the EU. *European Union Politics*, pp. 559-576.

Dür, A., Bernhagen, P. & Marshall, D., 2014. Measuring Interest Group Success Spatially. *Interest Groups & Advocacy*, Januar.

Eising, R., 2007. The access of business interests to EU institutions: towards élite pluralism?. *Journal of European Public Policy*, pp. 384-403.

Specialegruppe forår 2018:

Emil Beese, Rune Nyborg, Mattias Schou og Steen Petersen Miller

Emmenegger, P. & Klitgaard, M. B., 2012. Interessegroupeforklaringer på offentlig politik. I: *Offentlig politik*. København: Hans Reitzels Forlag, pp. 59-78.

Fisker, H. M., 2015. Gamle venner og nye bekendtskaber: Udvikling i den danske interessegruppepopulation. *Politica*, Issue 1, pp. 46-65.

Flyvbjerg, B., 2015. Fem misforståelser om casestudiet. I: *Kvalitative metoder - En grundbog*. København: Hans Reitzels Forlag, pp. 497-520.

Friedrich, S., 2010. Measuring Interest Group Activity. *ifo DICE Report*, pp. 37-46.

Hicks, A. M. & Lechner, F. J., 2005. Neopluralism and Neofunctionalism in Political Sociology. I: *The Handbook of Political Sociology - States, Civil Societies and Globalization*. Cambridge: Cambridge University Press, pp. 54-71.

Hogan, J., Murphy, G. & Chari, R., 2008. Next Door they have Regulations, but not here...: Assessing the Opinions of Actors in the Opaque World of Unregulated Lobbying. *Canadian Political Science Review*, pp. 1-47.

Indenrigs- & Sundhedsministeriet, 2005. *Kommunalreformen - Kort Fortalt*, s.l.: s.n.

Jesper Dahlgaard, bilag 5, 2018. *Interview*. s.l.:s.n.

Jordan, G., 1990. The Pluralism of Pluralism: An Anti-Theory?. *Political Studies*, pp. 286-301.

Jørgensen, H., 2008. Fra arbejdsmarkedspolitik til beskæftigelsespolitik – kosmetiske eller indholdsmæssige forskelle?. *Tidsskrift for arbejdsliv*, 10(3).

Jørgensen, H. & Bild, T., 1981. *Fagbevægelsen og krisen*. København: Samfundsvidenskabeligt Forlag.

Jørgensen, H. et al., 2014. *Arbejdsmarkedsregulering*. København K: Jurist- og Økonomforbundets Forlag.

Jørgensen, H. & Larsen, F., 2013. Fagbevægelsens institutionelle magttab og korporatismens krise. *Økonomi og politik*, Issue 1, pp. 58-70.

Knudsen, K., 2003. *Leksikon.org*. [Online]
Available at: <https://www.leksikon.org/art.php?n=3633>
[Senest hentet eller vist den 20 Marts 2018].

Koch, C. A., 2004. Kritisk rationalisme. I: P. Bitsch Olsen, red. *Videnskabsteori i samfundsvidenskaberne - på tværs af fagkulturer og paradigmer*. Roskilde: Roskilde Universitetsforlag, pp. 79 - 115.

Krippendorff, K., 2004. *Content Analysis - an introduction to its methodology*. Thousand Oaks: Sage Publications.

Specialegruppe forår 2018:

Emil Beese, Rune Nyborg, Mattias Schou og Steen Petersen Miller

Kvale, S., 1999. *Interview - En introduktion til det kvalitative forskningsinterview*. København: Hans Reitzels Forlag.

Larsen, F., 2011. Ny beskæftigelsespolitik via administrative reformer?. *Tidsskrift for arbejdsliv*, Issue 4, pp. 40-55.

Lasse Frimand Jensen (A), bilag 6, 2018. *Interview*. s.l.:s.n.

Lehmbruch, G., 1977. Liberal Corporatism and Party Government. *Comparative Political Studies*, pp. 91-126.

leksikon.org, 2003. *leksikon.org*. [Online]

Available at: <https://www.leksikon.org/art.php?n=3633>

[Senest hentet eller vist den 30 maj 2018].

LO, bilag 2, 2018. *Interview*. s.l.:s.n.

LO, 2018. *LO*. [Online]

Available at: <https://lo.dk/om-lo/hvad-er-lo/los-medlemmer/>

[Senest hentet eller vist den 20 Marts 2018].

Macfarland, A. S., 2004. *Neopluralism - The Evolution of Political Process Theory*. Kansas: University Press of Kansas.

Mai-Britt Iversen (A), bilag 7, 2018. *Interview*. s.l.:s.n.

Martin, R. M., 1983. Pluralism and the New Corporatism. *Political Studies*, pp. 86-102.

Michalowicz, I., 2007. What Determines Influence? Assessing Conditions for Decision-Making Influence of Interest Groups in the EU. *Journal of European Public Policy*, Januar.

North, D. C., 1991. Institutions. *Journal of Economic Perspectives*, pp. 97-112.

Pedersen, H. H., 2013. Is measuring interest group influence a mission impossible? The case of interest group influence in the Danish parliament. *Interest Groups and Advocacy*, Issue 1, pp. 27-47.

Pedersen, O. K., 1992. *Den sønderdelte stat - Om interesseorganisationernes integration i den offentlige forvaltning og effekterne heraf*. København: s.n.

Per Clausen (Ø), bilag 8, 2018. *Interview*. s.l.:s.n.

Pierson, P., 2000. Increasing Returns, Path Dependence, and the Study of Politics. *The American Political Science Review*, Juni, 94(2), pp. 251-267.

Schmitter, P. C., 1974. Still the Century of corporatism?. *The Review of Politics*, Januar, pp. 85-131.

Specialegruppe forår 2018:

Emil Beese, Rune Nyborg, Mattias Schou og Steen Petersen Miller

Schmitter, P. C., 1982. Reflections on Where the Theory of Neo-Corporatism Has Gone and Where the Praxis of Neo-Corporatism May Be Going. I: *Patterns of Corporatist Policy-Making*. s.l.:s.n., pp. 259-279.

Stinebrickner, B., 2015. Robert A. Dahl and the essentials of Modern Political Analysis: politics, influence, power, and polyarchy. *Journal of Political Power*, 8(2).

Tanggaard, L. & Brinkmann, S., 2015. Interviewet: Samtalen som forskningsmetode. I: *Kvalitative Metoder - En grundbog*. København: Hans Reitzels Forlag, pp. 29-54.

Thomsen, J. P. F., 2009. Teorier om magt. I: *Klassisk og moderne politisk teori*. s.l.:Hans Reitzels Forlag, pp. 873-888.

Triantafillou, P., 2003. *Reflections on where the theory of neo-corporatism in Greece has stopped and where the praxis (or the absence?) of neo-corporatism may be going*, s.l.: s.n.

Truman, D. B., 1951. *The Governmental Process - Political Interests and Public Opinion*. s.l.:Greenwood Press.

Tsui, J., 2013. The effectiveness of measuring influence. *GSDRC*, 15 April.

Uhrwing, M., 2001. *Tillträde till maktens rum - Om interesseorganisationer och miljöpolitiskt beslutsfattande*. Södertälje: Fingraf tryckeri.

Warleigh, A., 2000. The hustle: citizenship practice, NGOs and 'policy coalitions' in the European Union - the cases of Auto Oil, drinking water and unit pricing. *Journal of European Public Policy*, pp. 229-243.

Aalborg Kommune, 2017. *Høringssvar til Beskæftigelsesplan 2018*. [Online]

Available at:

<https://www.aalborg.dk/usercontrols/AalborgKommune/Referater/Pdf.aspx?pdfnavn=18592434-17532315-1.pdf&type=bilag&pdfid=87591>

[Senest hentet eller vist den 30 Maj 2018].

Aalborg Kommune, 2018. *Beskæftigelsesplan 2018*, Aalborg: Aalborg Kommune.